mircea ionescu

SINGURĂTATEA CALULUI TROIAN

27

Mircea Ionescu

SINGURĂTATEA CALULUI TROIAN

Editura Junimea
Colecţia «Fantomas», nr. 27
Iaşi, 1976

Mircea Ionescu
© 1976, « Singurătatea calului troian »
Editura Junimea
Colecţia «Fantomas», nr. 27

Capitolul I

1

Maiorul Dobre răsfoia corespondenţa trăgând cu coada ochiului la ibricul de pe spirtieră. Ritualul cafelei de dimineaţă începuse. De partea cealaltă a biroului locotenentul Popa îşi nota cu grijă mormăiturile şefului despre soarta fiecărei scrisori.

— O să mai trebuiască încă puţin, constată Dobre.

— Puţin ce? ridică tânărul ochii miraţi.

— Spirt, băiete, la asta mă refeream, nu la hârtie!

Popa aşează pixul pe masă şi urmări cu interes mişcările leneşe ale maiorului care-şi pregătea în tihnă „explozivul". În privinţa asta maiorul rămăsese un anacronic. Deşi prin birourile serviciului judiciar apăruseră felurite termo plonjoare şi pahare electrice, el nu renunţase la relicva aceasta de spirtieră. O făcuse cu mâna lui încă din primii ani de ucenicie la şantierul naval. Trei picioare de femeie trupeşă susţineau un căzănel de aramă arsă. Atât.

„Urâtă, hârbuită şi indecentă, o caracterizase odată colonelul. Arunc-o dracului şi-ţi fac cadou un bibelou de aragaz".

„Nu pot, oftase Dobre. M-am despărţit de prea multe lucruri în viaţă ca să renunţ şi la ea! Ş-apoi, o cafea făcută la spirtieră, are altă aromă!”

„Fugi, măi Dobre, asta e «păsărică» de acum!”

„Ce-o fi, ce n-o fi, cu ea am venit în miliţie, cu ea plec!”

Cert lucru e că pe măsura trecerii anilor „obiectul” devenise un fel de etalon al valorii printre lucrătorii serviciului. Deseori puteai auzi replica: „Ai grijă de dosarul ăsta, măi băiete, ca de spirtiera lui Papá”, lucru care îl amuza teribil pe maior.

După ce îşi turnă cafeaua în ceaşca grasă de piatră, Dobre îşi aprinse o ţigară. Trase câteva fumuri, sorbi cafea cu zgomot de motopompă şi apucând scrisoarea deschisă cu două degete, i-o arătă ostentativ locotenentului:

— Cu asta am terminat. Şi nu uita să-i spui lui Vlad că are de la mine numai trei zile. Înţeles?...

— O să se umple de bucurie Tudorică dacă va afla, zâmbi tânărul. Iar o să spună bancul ăla cu iepurele şi ursul!

— Să spună ce vrea, da’ joi dimineaţa să am raportul pe birou.

Deschise o nouă scrisoare şi începu s-o citească amuzat. Parcurse prima pagină, le răsfoi pe celelalte patru şi apoi o aşeză grijuliu alături.

— Ce scriu? întrebă mirat Popa.

— Nimic. Anunţă-l pe Pandele să dea fuga până în strada Muzicii şi să-i „cumpere” lui Tonel tocul şi călimara, că iar ne umple serviciul de scrisori.

— Ne-a scris Tonel?

— Vecinul lui şi-a cumpărat doi purcei şi se întreabă dacă nu cumva a furat banii!

— Ultima dată când am fost la el mi-a spus nevastă-sa că nu se apucă de scris până nu-şi pune cămaşă albă, cravată şi costumul nou!

— Ştii ce om a fost ăsta?! Eu l-am apucat la şantier. Când bătea el la varahulă răsuna toată valea oraşului! Pe vremea împroprietăririi, într-o noapte, l-au zdrobit nişte mişei. Printr-o minune a scăpat cu viaţă, da' om întreg n-a mai fost.

Luă o nouă scrisoare mirosind-o amuzat:

— Toporaşi! Cinci opzeci cinzeaca! Presimt că asta e pentru tine, Popică!

— Tovarăşe maior, eu n-am terminat încă treaba cu nutreţurile combinate. A ieşi o dandana...

— Asta-i. Am fler, nu glumă. O domnişoară sedusă şi abandonată ne cere ajutorul. Ia vezi ce-i de făcut.

— Cu domnişoara?

— Nu, cu „craiul" tomnatic. Poate că e unul dintre clienţii noştri!

— Şi cu nutreţurile?

— Tu te plângi, care...

În clipa aceea sună telefonul. Dobre rămase cu mâna în aer privindu-l ca pe un şarpe veninos. Lăsă să-i cadă scrisoarea şi ridică receptorul.

— Maiorul Dobre. Să trăiţi, tovarăşe procuror şef. Ascult. E Ogneanu, şopti el astupând receptorul.

Popa se posomorî. Procurorul şef adjunct Ogneanu era partenerul de lungi discuţii contradictorii cu maiorul. De câte ori se ocupa el de vreun dosar, mai întotdeauna ieşea cu... cântec! E drept că lucrurile se încheiau cu felicitări şi scuze de ambele părţi, dar, atâta vreme cât Dobre îi spunea „procuror şef", treaba era bună. Pericolul începea abia când maiorul îi răspundea cu „procuror şef adjunct". Asta era semn de multă alergătură, nopţi nedormite pentru toţi şi câte şi mai câte!

— Cum aţi spus, tovarăşe procuror şef? Strada Zambilei? Trebuie să fie prin Circumscripţia a treia! Da, da, bineînţeles că

noi. În câteva minute vom fi toţi acolo... Pe medicul legist l-aţi anunţat dumneavoastră? Câştigăm timp preţios... Poate că e totuşi vorba de o sinucidere. Poate, zic! Am înţeles. Atent şi fără idei preconcepute! Să trăiţi.

Aşează telefonul în furcă şi începu să strângă hârtiile de pe birou.

— Un oarecare doctor Mihăilescu s-a sinucis astă noapte.

— Şi?...

— Şi? îl imită Dobre. Ogneanu vrea să ştie dacă nu cumva l-a ajutat cineva... Dă fuga până la căpitanul Verea şi spune-i să-şi ia valiza. Eu mă duc să-i raportez colonelului şi să fac rost de maşină.

— Coborâm cu toţii în curte?

— Să coboare Verea şi Vasile. Tu rămâi să-ţi vezi de nutreţuri şi de... femeia asta! Dacă se adevereşte bănuiala lui Ogneanu o să fie treabă pentru toţi, măi Popică, oftă Dobre. Şi-acum fugi odată...

2.

Deşi făcea parte din oraşul vechi, strada Zambilei era mai mult o înşiruire de vile cochete împrejmuite cu curţi mari, pline de straturi cu flori. Marea lor majoritate fuseseră construite în ultimul deceniu în locul caselor bătrâneşti. Ici colo mai rămăsese şi câte una dintre acestea, un fel de agonie prelungă a fostei periferii. Dobre recunoscu de departe „Dacia" procuraturii şi „Trabantul" bătrânului medic legist, aşa că nu mai fu nevoie să

caute numărul imobilului. Coborî, aşteptă ca Verea şi Vasile să-şi adune toate ustensilele şi porni apoi să străbată liniştit aleea ce ducea spre treptele de piatră ale terasei. Era vară târzie şi anotimpul începuse să-şi moaie zilele în aur stins. Văzu straturile de flori lucrate cu migală, chioşcul acoperit de iederă şi se opri încurcat în faţa uşii de la intrare, care nu avea mâner şi părea închisă de multă vreme.

— Pe aici, tovarăşe maior, strigă Verea. Intrarea e undeva, prin spate!

Dobre mormăi înciudat câteva cuvinte şi coborî agale treptele.

Pătrunseră în vilă printr-o verandă. Holul era spaţios, cu acuarele pe pereţi, mochetă pe jos, o măsuţă cu două taburete, iar lângă uşă, un cuier masiv de fier forjat, în care se afla un trenci şi o singură umbrelă. De o parte şi de alta uşile deschise de la baie şi bucătărie. La capătul holului şi undeva spre stânga, se deschidea un fel de salon spaţios, mascat cu o perdea de pluş, mobilat cu mult gust; o masă rotundă, patru scaune, două servante pline cu cristaluri scumpe şi din nou tablouri. De aici coborai câteva trepte de mozaic şi dădeai într-o săliţă în capătul căreia se vedea uşa de la intrarea principală. Uşile camerei din dreapta erau deschise şi Dobre recunoscu vocea procurorului Ogneanu.

— De băut au băut, se vede asta de la o poştă!

Dobre intră salutându-i pe cei din încăpere. Erau procurorul, medicul legist şi asistentul său, iar undeva, lângă fereastră, o femeie în vârstă frământa nelinştită în mâini o batistă. Jos, pe covorul pluşat, chircit între masă şi scaune se afla cel ce fusese dentistul Adrian Mihăilescu.

— L-a găsit femeia, acum circa jumătate de oră, explică Ogneanu, când a venit să facă curăţenie. Uşa de la intrare era închisă. Dânsa are una dintre chei. Ne-a telefonat nouă!

— Sărmanu' domnu' Adrian, izbucni femeia în plâns, ce om bun era...

— De ce n-ai telefonat la miliţie? întrebă Dobre iritat!

— De vreo trei ori am încercat la numărul din cartea de telefon, da' suna mereu ocupat.

— Ai luat ceva din cameră?

— Doar l-a răsturnat să vadă...

— Credeam că i-a venit rău domnului doctor. Când am pus mâna pe el şi am văzut că e rece...

— L-am aşezat noi la loc, aşa cum a fost, explică calm procurorul. În orice caz, după cum spune doctorul, moartea a survenit în cursul nopţii.

— E sigur vorba de otravă, deşi n-ar fi exclusă şi o chestiune de cord, mă rog, vom constata mai precis la necropsie, adăugă doctorul Peiu.

— Şi când va fi asta?

— Pe la unu e bine, maiorule?

— Nene Peiule, dar unu să fie!

— Io-te, măi! Te-ai ajuns şi tu să dai ordine! Îţi mai aminteşti de crima aia din Vadul Sacalelor? Pe atunci erai locotenent şi-mi făceai temenele până la pământ, nu ca acum!...

— Câţi ani avea?

— Vreo 55. Era om în putere. Ne cunoşteam oarecum.

— De ce-o fi făcut-o?

— *Dacă* a făcut-o, observă maliţios Ogneanu. N-a lăsat niciun rând scris prin care să-şi explice gestul!

— Nu e singurul caz, încercă Dobre o explicaţie.

— Să lăsăm asta acum, tovarăşe maior. Vor veni în câteva minute să ridice cadavrul. Aşa că faceţi-vă meseria.

Şi, luând pe doctor de braţ, părăsiră împreună camera.

Dobre se aşează pe un scaun, îşi scoase pălăria mormăind ceva despre oamenii care... Renunţă să continue şi-i făcu semn lui Verea să fotografieze.

— De când faci curat aici?

— De vreo cinci ani, răspunse femeia. Am făcut şi în casa veche pe vremea când trăia cucoana Lenuţa, mama doctorului. Bine că a murit la timp, săraca, să nu vadă...

Izbucni din nou în plâns.

— Ce mândreţe de om era!

— Măi Verea, unde e telefonul?

— Pe sală, tovarăşe maior!

Dobre se ridică, străbătu încăperea şi formând un număr vorbi:

— Popică, iată că îţi satisfac curiozitatea. Vino fuguţa până în strada Zambilei nr. 34. Te plângeai că nu ai treabă, ai? Află că este, băiete, din belşug. Repejor! Eu te aştept aici.

Aşează telefonul şi începu să privească atent tablourile de pe pereţi.

3.

Spre prânz avu loc o scurtă şedinţă în biroul colonelului Hîncu, şeful miliţiei municipale. Se aflau acolo şi câţiva dintre cei mai experimentaţi lucrători, nu pentru concluzii, ci pentru a propune şi selecţiona cele mai utile piste. Dobre prezentă cazul sumar, atât cât cunoştea şi el deocamdată.

— La ora actuală nu se poate spune cu certitudine că ar fi vorba de o sinucidere, îşi încheie maiorul relatarea. Nu există nici obişnuita scriere şi nici motive temeinice ca dentistul Mihăilescu să fi luat această hotărâre.

— Sunt probe materiale?

Dobre încolţit replică prompt:

— Destule.

— Aţi stabilit ce persoane l-au vizitat seara?

— Suntem în plină acţiune de identificare.

— Deci nu se poate încă vorbi de un cerc de bănuiţi?

— Deocamdată, nu!

— Dar despre cunoştinţele doctorului?

— Mogoi a făcut o vizită la policlinică şi a aflat câte ceva. Continuăm.

— Obiecte de valoare dispărute?

— Niciun indiciu. Aşteptăm sosirea rudelor apropiate. În casă sunt destule lucruri care ar fi tentat un tip de meserie.

— Cine sunt moştenitorii?

— Exact nu ştim. Poate există şi un testament! Ştiţi, o verificare minuţioasă...

— Trebuia făcută până acum, observă colonelul.

Dobre ridică din umeri încurcat:

— Am vrut să avem întâi raportul medicului legist.

— Când vi-l dă moş Peiu?

— În jurul orei unu. Dar, poţi să ştii!...

— E douăsprezece şi jumătate. La unu îl suni dumneata şi, dacă nici atunci...

— Asta şi intenţionam, tovarăşe colonel.

— Bun. Când ne putem vedea?

— Cred că diseară. Să vină băieţii cu datele.

— Mâine dimineaţă e mai bine. La prima oră. Până atunci fiecare să încerce, să afle câte ceva despre acest doctor. Acum nu are rost să mai insistăm. Cu atât mai mult cu cât maiorul Dobre are suficientă bătaie de cap.

Dobre părăsi biroul colonelului cu un gust amar. I se păruse că oamenii din jurul lui aşteptaseră prea mult de la el. În astfel de cazuri, hotărâtoare sunt de fapt primele ore ale anchetei când totul e încă „cald". Dar, adesea trebuie să fii cel puţin cititor în stele ca să poţi spune de la început cine e vinovatul. De obicei astfel de situaţii în care sunt „prinşi" oamenii singuratici, de genul doctorului, constituie, în general, excepţii de la regula obişnuită. Cel mai mult timp îl pierzi încercând să stabileşti anturajul lui, cunoştinţele, cei ce l-ar fi putut săvârşi şi apoi începi să discerni.

Se aşeză în fotoliul său şi îşi aprinse o ţigară. Nici nu-şi dădu seama decât mult mai târziu că telefonul sună. Îl ridică plictisit şi avu plăcerea să audă glasul atât de cunoscut al bunului său prieten, maiorul de securitate, Tofan:

— Salut mintea cea mai ascuţită din...

— Ce vrei, măi Tofane?

— Ce-ai spune, deseară, de o partidă de raţe la...

— Ce?

— O vânătoare pe cinste, Papă. Am auzit că vin puhoi în amurg. Tragi la grămadă şi o să ai şi tu bucuria unui răţoi sinucigaş.

— Măi Tofane, ce-ţi veni cu vânătoarea asta tocmai acum? Sâmbătă când te-am chemat ai spus că...

— Da, am spus că nu merg, dar între timp mi-am amintit că cel mai bun rasol de raţă sălbatică l-am mâncat la tine acasă.

— Nu pot, oftă Dobre.

— Cum, nu te pasionează treaba asta cu sinucigaşii?

„Ştie tot, gândi Dobre, cum o fi aflat?”

— Ce vrei să spui cu asta?

— Vorbeau băieţii mei pe aici că unui oarecare doctor Mihăilescu i s-a întâmplat aseară o neplăcere.

— Ce neplăcere, tresări Dobre?

— A murit sau a fost ajutat să moară.

— Aşa?! Şi ce legătură are asta cu vânătoarea?

— Mă gândeam că în gestul unui răţoi sinucigaş ai putea descoperi câteva amănunte preţioase pentru cazul tău. Şi n-ai mai fi nevoit să transpiri atât de mult, izbucni Tofan în râs.

Dobre înghiţi în sec.

— Nu râde, că e molipsitoare!

— Râsul, Papá?

— Nu, transpiraţia! Vede-te-aş în pielea mea, prietene scump, izbucni Dobre şi aşează incredibil de calm receptorul în furcă.

Pur şi simplu, când şi-l închipuia pe Tofan râzând cu gura până la urechi simţea că îl cuprinde ameţeala. Încerca însă să se consoleze cu gândul că nici Tofan nu stătea mai pe roze ca el şi că treaba asta cu vânătoarea de raţe e de fapt una dintre obişnuitele lui tachinări.

Îl întrerupse iar telefonul. Era medicul legist.

— Da, da. Eu sunt. Te ascult, nea Peiule.

— ...

— Cum? Eşti sigur?

— ...

— Se observă, zici? Evident că sunt încurcat. Ai întocmit raportul?

— ...

— Bine, dacă ăsta e ultimul dumitale cuvânt! Acum nu ştiu ce să-ţi spun. Trebuie să raportez colonelului. Lasă totul aşa. Te pun la curent în câteva minute.

Închise telefonul şi porni grăbit spre biroul colonelului Hâncu. Câteva minute mai târziu, când reveni în camera sa de lucru, Dobre era din nou calm, purtând un zâmbet mulţumit în colţul buzelor. Ridică receptorul telefonului interior şi formă un număr scurt.

— Tofane, îţi dau o veste bună. Mergem la raţe.

— Unde?

— La vânătoare! Nu spuneai tu chestia aia cu răţoiul sinucigaş?

— A, da! Uitasem. Da' ce ţi-a venit?

— Aşa. Tot nu am treabă urgentă.

— Şi zi, aveţi linişte berechet pe acolo?

— Ei, nici chiar aşa. Dar, ţie pot să-ţi spun confidenţial. Colonelul mi-a spus să predau cazul.

— Să-l predai? Cui?

— Unui om mai isteţ!

— Ce?...

— Să mai transpire şi alţii! Nu? Tu ce zici?

— Ţie îţi arde de glumă şi eu...

— Nicio glumă, dragul meu! Ce-ar fi să te urci într-o maşină, să treci să mă iei şi să facem amândoi o vizită prietenului nostru comun doctorul Peiu.

— Eu?!

— Da, tu! Ce te miră?

— Păi!...

— Mi-a telefonat omul acum câteva minute. Cică acest doctor Mihăilescu, căruia spuneai tu că i s-a întâmplat astă noapte neplăcerea aceea, e departe de-a avea vârsta înscrisă în acte, iar pe deasupra se mai observă şi ceva urme discrete ale unei operaţii estetice. Pasionant, nu?

De la capătul celălalt al firului nu veni niciun răspuns.

— Stau şi mă gândesc, că toate acestea nu s-ar fi făcut numai ca tipul să vină aici pentru a smulge din gura oamenilor măselele stricate.

— Aşteaptă-mă acolo. Trebuie să discutăm mai pe îndelete!

— Haide! Şi nu uita să spui gluma asta băieţilor tăi. Tot erau ei puşi pe haz încă de dimineaţă!

Închise mulţumit telefonul şi aprinzându-şi o ţigară, începu să adune într-un dosar toate însemnările sale cu privire la cazul doctorului Mihăilescu. Apoi se rezemă obosit de speteaza fotoliului. Dacă lucrurile stăteau aşa, prietenul său Tofan era în mare încurcătură.

4.

Într-adevăr, Tofan sosi câteva minute mai târziu, dar nu singur, ci însoţit de căpitanul Ştefan şi de maiorul Gavătă. Îi lăsă jos în maşină şi urcă grăbit scările spre biroul lui Dobre.

— Mi-o făcuşi, ai?

— Cine, eu? mimă Dobre surprindere. Moş Peiu, bunul nostru prieten.

— Are ochi bătrânul. E sigur ce spune?

— Asta o să-l întrebi tu. Dimineaţă, când l-am rugat să umble mai repejor, mi-a şi amintit ce băiat politicos eram pe vremea locotenenţiei.

— Hm!

Tofan îşi ciupi gânditor braţul.

— Hai până la el. Spuneai că ne aşteaptă.

— Bineînţeles că nu vreau să scap prilejul de-a vedea o „inteligenţă activă” la lucru! Ne mai întoarcem pe aici?

— Nu cred. Dacă ai ceva hârtii, ia-le cu tine. Cine a fotografiat?

— Verea. Cred că şi-a developat filmele.

— Să i le predea lui Gavătă. De altfel, minuţios cum e Fănică, va lua totul de la capăt. Sunt probe materiale?

— Oho! observă Dobre, îndreptându-se spre uşă.

— Ai vreo idee?

— Sincer să-ţi spun, nu! O să fie greu, Tofane. Era un om tare singuratic.

— Fă totuşi un efort. Bănuiesc că eşti la curent cu... Glutaromul.

— Fii liniştit. Când am aflat că va trebui să avem discuţia asta, am luat o porţie dublă.

— Drăguţ din partea ta. Dă-i drumul.

— Tot ce pot să-ţi spun e că Mihăilescu era un om serios, retras, solitar, ducea o viaţă exemplară, îşi iubea mult mama. De altfel pentru ea s-a reîntors în oraş cu şapte ani în urmă. Din când în când, simţea nevoia unei evadări de câteva zile din propria lui casă, timp în care nimeni nu ştia unde se află şi cum petrece. Eu zic că e bine să stai de vorbă cu medicul legist.

— Altceva?

— O să-ţi mai spun pe drum. Haidem.

5.

Bătrânul doctor Peiu îi aştepta în biroul său amenajat în incinta spitalului. Le zâmbi prietenește când îi văzu intrând şi se adresă lui Tofan.

— La dumneata mă gândeam.

— V-a spus Dobre ceva?

— Cine, el?! Da' ce credeţi voi, că am albit degeaba în meseria asta?!

— L-aţi cunoscut?

— Nu în intimitate. Ne salutam. Schimbam câteva cuvinte obişnuite. Era un om foarte politicos, spuse doctorul, fulgerându-l cu o privire pe Dobre.

— Ce vârstă îi daţi acum după...

— Între cinci şi zece ani mai puţin decât în acte.

— Presupuneţi că ar fi vorba şi de o operaţie estetică?

— Nu există niciun dubiu în privinţa asta. O intervenţie de finețe, dar se observă. L-a favorizat mult faptul că purta barbă. O să vă convingeţi singuri!

— Problema aceea cu vârsta mă deranjează, observă Tofan gânditor. Să fie oare aşa? Unii oameni ştiţi...

— Îmi pare rău, dar acesta e adevărul. Cred că veţi avea ceva bătaie de cap. Sunt destule întrebări la care trebuie să răspundeţi, aşa că nu vă mai puneţi şi dumneavoastră altele.

Îi întinse încurcat lui Tofan raportul expertizei medicale.

— Am scris aici cu multă grijă tot. Asta-i. Până una, alta, vă doresc noroc şi... mult succes. Dacă vreţi să-l vedeţi, asistentul meu e acolo. Vă aşteaptă.

— La revedere, tovarăşe doctor. Dacă va fi...

— Oricând, dragă Tofane. Îţi stau la dispoziţie. Ştii că am o slăbiciune pentru băieţii politicoşi!

Capitolul II

1

Spre seară Tofan se ridică de la birou. Trecuseră aproape patru ore de când intrase aici. Se fumaseră atâtea ţigări încât aerul devenise irespirabil. Acum era liniştе. Şi avea să mai fie câteva ceasuri bune. În subsol, la arhivă, Ştefan căuta „ceva”, nu ştia nici el ce, dar pentru asta trebuia să recitească materialele documentare din ultimii şapte ani.

— Reţii tot ce crezi tu că ne-ar putea interesa, băiete, în cazul acesta. Mult, puţin, cât o fi!

Plecase zâmbind, mormăind nemulţumit ca un copil căruia i se iau patinele cu rotile pentru a fi trimis la lecţii, mai mult pentru şeful său, că treaba aceea cu „acul în carul de fân” era o floare la ureche pe lângă ce avea el de făcut!

Gavătă îşi transformase laboratorul într-un adevărat depozit de „obiecte casnice” etichetate precis, pe căprării. Alţi lucrători trebuiau să răspundă la una, două sau mai multe întrebări, fără cel puţin să ştie la ce foloseşte lucrul acesta şi fără să nădăjduiască că vor afla vreodată. Ancheta începuse.

Tofan se ridică de la birou şi porni să străbată cu paşi măsuraţi camera. Cine era de fapt acest dentist Mihăilescu, care de atâţia ani dusese o existenţă anonimă, în acest oraş, învăluit în sutele de mii de oameni, aşa cum stâncile sunt acoperite de valurile mării? Cu migală, cu răbdare, el, trebuia să-i reconstruiască viaţa, din vorbe, din fapte, din păreri, să pună amănuntele unul lângă altul şi să caute în noianul acesta amănuntul semnificativ, cheia care-i va deschide poarta spre adevăr.

Se apropie de birou şi ridicând receptorul formă numărul lui de acasă.

— Tu eşti? i-o luă înainte soţia.

— Da, răspunse încurcat.

— O să-mi spui că a fost şi astăzi costiţă afumată cu fasole albă la bufet!

— Nu asta voiam să-ţi spun.

— Atunci?

— Dacă Petrişor a terminat careul pentru concursul revistei „Rebus” să mi-l lase. Vreau să mă uit şi eu peste el.

— Asta înseamnă că vii deseară târziu.

— S-ar putea.

— Îţi las mâncarea pe aragaz. Să ţi-o încălzeşti singur. Poate că ne vedem totuşi.

— Poate. La revedere.

Rămase câteva clipe pe gânduri apoi ridică din nou receptorul.

— Locotenentul major Şorcaru să coboare în curte. Va merge cu mine.

Strânse toate hârtiile de pe birou, le încuie în fişet şi ieşi din cameră.

Parcă maşina pe o stradă apropiată şi intrară în curtea vilei ca doi obişnuiţi ai dentistului. O femeie, în jurul vârstei de patruzeci şi cinci de ani, cu părul adunat într-un coc împletit cu multă migală, stropea cu un furtun grădina cu fiori. Le răspunse politicos la salut, adăugând:

— Păcat de ele să se usuce. Domnul le iubea atât de mult! Cu mâna lui le-a răsădit pe toate.

Uşa de la verandă era deschisă. În holul mare, plin cu tablouri, îi întâmpină subofiţerul care făcea de serviciu lângă telefon. Au fost puţine convorbiri. O rudă din oraşul P. care primise telegrama „fulger" expediată de Dobre, câteva cunoştinţe din oraş, de altfel le avea notate pe toate. Tofan îl ascultă în linişte, îl întrebă de ora la care va fi schimbat şi, urmat de Şorcaru, intră în camera doctorului.

— Până vin rudele, vorbi el către locotenentul major, vom avea timp să ne aruncăm ochii pe aici. Să nu uiţi la plecare să iei lista convorbirilor.

— Am înţeles, tovarăşe maior. Cu ce începem?

— Întâi privim, îl sfătui aşezându-se pe un scaun. Privim şi încercăm să înţelegem ceva din viaţa lui. N-ai idee cât de bine ştiu să vorbească lucrurile dintr-o cameră de burlac! Bunăoară îţi pot spune de la început că doctorul era un om ordonat, grijuliu cu persoana sa şi care ura singurătatea. Poate de asta a şi încercat să-şi mobileze cât mai plăcut camera. Nimic în plus. Îşi petrecea multe ceasuri aici. Vezi ce bibliotecă mare are! Şi, numai cărţi bune. Ia deschide şifonierul! Câte costume sunt?

Şorcaru se supuse şi numără în gând:

— Opt, tovarăşe maior. Şi toate noi.

— Dincolo?

— Aici, lenjerie. Numai cămăşi albe.

— Îmi închipuiam. Pedant. Pretenţios. Cu gusturi fine. Om de şcoală veche. Geamantanul?

— E plin!

— Voia să plece undeva. Aşază-l pe masă şi deschide-l. Poate aflăm unde.

Atent, folosindu-şi batista, Şorcaru deschise geamantanul. Două cămăşi, o pijama, un costum de haine, periuţa şi pasta de dinţi, o trusă de bărbierit nouă, prosopul şi câteva batiste.

— A vrut să plece odată, cu mult timp în urmă, observă locotenentul, întinzându-i maiorului tubul cu pasta pietrificată. Cu aproximaţie putem stabili când.

— O valiză pregătită pentru orice moment. Aşezată discret şi totuşi la îndemână. Interesant om!

— Cămăşile aproape s-au tăiat la încheieturi.

Tofan se uită în tavan mângâindu-şi bărbia.

— Ocupă-te de treaba asta. Poate ne foloseşte la ceva.

Împinse masa puţin mai încolo şi un obiect lucitor căzu pe covor cu un sunet înfundat. Îl privi atent şi îl ridică cu multă grijă. Era un bisturiu. Se uită mirat spre Şorcaru, apoi se aplecă şi începu să cerceteze atent locul unde stătuse înfipt până atunci. Puţin mai târziu reveni ţinând un al doilea bisturiu scos din partea cealaltă a mesei. În lumina amurgului aruncau sclipiri sumbre.

— Un doctor care-şi primeşte musafirii cu bisturiul la îndemână, ascuns sub masă, înseamnă că poate avea şi musafiri periculoşi! Rămâi aici şi continuă. Eu mă duc să stau de vorbă cu femeia.

Prefera să facă lucrul acesta în chioşcul acoperit cu iederă. Îl remarcase de cum intrase în curte şi nu-i scăpase nici amănuntul că deşi era destul de încăpător, masa din mijlocul lui avea doar un singur scaun. Doctorul îşi primea vizitatorii în cameră.

— Pe dumneavoastră parcă vă cunosc, spuse femeia apropiindu-se. Şi pe tovarăşul acela gras, de dimineaţă, parcă l-aş cunoaşte.

— Cum te cheamă?

— Săftica Gruia îmi zice acum. Când eram domnişoară îmi spunea Maftei. N-aţi fost ucenic în şantier?

— Ba da, observă surprins Tofan.

— Nu veneaţi dumneavoastră şi prietenul acela mare şi gras, la noi la „Textila", de câte ori era bal?

— Veneam, zâmbi Tofan. Dacă te-ar auzi Dobre că îi spui „ăla mare şi gras"...

— Ei, atunci nu era aşa. De fapt pe el l-am cunoscut mai bine, dar vă ţin minte şi pe dumneavoastră. Aţi fost colegi cu soţul meu. Nicolae Gruia de la sudură.

— Dumneata eşti nevasta lui Nicu? Ce mai face?

— Lucrează la şantier. E şef de echipă. A fost şi la podul de la Giurgeni[1] de-a sudat acolo vreo trei luni.

— Şi unde staţi?

— Aici, aproape, lângă grădina publică. Avem patru copii. Îs mari de acum.

— Şi cum l-ai cunoscut pe doctor?

— Sunt vreo şase ani de atunci. Am fost odată cu băiatul cel mic la policlinică şi doctorul acela de copii spunea că trebuie să-i facă nu ştiu ce operaţie ca să-i scoată măseaua. Când am aflat asta eu, ca mamă, am început să plâng. Atunci a venit dânsul, m-a întrebat de ce plâng, l-a chemat pe copil în alt cabinet şi mi-a spus că o să-l vindece fără operaţie. La sfârşit am vrut să fiu şi eu atentă faţă de el, aşa cum se obişnuieşte. N-a vrut să primească

[1] Podul Giurgeni-Vadu Oii a fost realizat în perioada august 1966 – decembrie 1970. (n. hy.)

nimic, dumnezeu să-l ierte că tare bun mai era, vorbi femeia stăpânindu-şi cu greu lacrimile. Mi-a spus atât, că dacă vreau, să-i duc un buchet de flori mamei sale şi mi-a dat adresa.

— Tot aici locuiau?

— Tot, aprobă femeia plângând. Aşa am cunoscut-o pe cucoana Lenuţa, mama doctorului. Ne-am împrietenit şi mai veneam s-o ajut la treabă că era aproape oarbă, săraca! Da' ce suflet avea! Copiii noştri mai mult pe aici au crescut! Tare mult îi mai iubea domnul. Cel puţin Mihăiţă, e om în toată firea acum, are 24 de ani, a plâns astăzi ca un copil. Când a murit cucoana Lenuţa, acum trei ani, credeam că-l pierdem şi pe el! Stătea ca de piatră. O lacrimă n-a dat ca să-şi uşureze sufletul şi câtva timp n-a vorbit cu nimeni. Îmi spunea doar. Atât: „Săftica, să vină copiii după-amiază să-şi facă lecţiile aici".

— Unde lua masa? La restaurant?

— Numai mâncare făcută de mâna mea servea. Odată am fost internată la spital şi au venit fetele de i-au gătit. Am vrut s-o aduc pe soră-mea, dar n-a vrut.

— Cât îţi plătea pe lună pentru toate acestea?

— Nu-mi plătea nimic. Banii casei erau puşi într-un sertar în camera bătrânei şi îmi spunea să iau de acolo cât îmi trebuie şi când vreau.

— Mulţi? Adică, în sertar? preciză grăbit Tofan.

— N-aş putea spune, răspunse calm femeia. Ajungeau însă de la o lună la alta. Ba chiar şi rămâneau.

— Avea invitaţi la masă?

— Doar seara, uneori. Atunci pregăteau singuri.

— Veneau mulţi?

— Eu seara nu eram pe aici. Am şi eu destule de făcut acasă. Ştiu că cel mai mult îl vizita doctorul Miltiade, domnişoara Şana, care veneau şi împreună.

— De ce *şi împreună*?

— De multe ori domnişoara venea singură. Eu, când o vedeam venind, plecam. Nu-mi plăcea deloc.

„Veşnica poveste”, oftă Tofan.

— Era aşa, nu ştiu cum să spun ca să înţelegeţi. Drăguţă, tânără, dar parcă prea ţinea mult să se vadă lucrul acesta. Nu era pentru domnu’ doctor.

— Alţii?

— Un profesor, parcă Hanganu îi spune, unul Pană, ăsta mi se pare că e avocat, mai mulţi. Domnul Miltiade cred că-i ştie mai bine.

— S-a certat vreodată cu cineva?

— Nu era el omul ăsta. Că tot aşa i-am spus şi lui Mihăiţă, cu o lună şi ceva în urmă, când mi-a spus într-o zi: „Mamă, aseară naşul, el aşa îi spunea, se certa cu cineva”. Nu era om de ceartă!

— Şi băiatul ce-a spus?

— Ei! O ţinea pe-a lui. Venea de la şantier din schimbul de noapte. Să fi fost aproape unsprezece. A văzut lumină şi a intrat să-i dea antena de cameră pentru televizor, pe care o lucrase. Când a trecut prin faţa ferestrei cică l-ar fi auzit pe doctor strigând: „Lăsaţi-mă în pace. Vreau să fiu doctorul Mihăilescu şi atât”. Băiatul atunci a ieşit din curte şi i-a dus antena la vreo două zile.

— Cine mai era în casă?

— Acum doar nu credeţi şi dumneavoastră povestea asta.

— Te întreb, aşa! Ce spunea Mihai? Femeie sau bărbat?

— După voce spune că era bărbat. A spus: „Mai încet, crezi că pe vecini îi interesează ce vorbim?”

— Şi Mihăilescu?

— El ar fi răspuns tot tare şi nervos: „Aici nu e obiceiul să se asculte pe la uşile oamenilor. Lăsaţi-mă în pace că o să vă pară

rău la toţi, aşa să le spui!" Lui Mihai i-a fost ruşine că a ascultat şi a ieşit din curte.

— În afară de domnişoara aceea...

— Şana, se oţărî femeia.

— ...mai veneau şi altele pe aici?

— Nu, nu am văzut. Dar era şi el om singur şi singurătatea e cel mai mare urât.

— Aşa e! Cum o fi rezistat atât?!

— Avea prieteni. Ne avea pe noi. De multe ori pleca cu copiii, duminica, la pădure. Atunci îmi spunea să-l chem şi pe Nicolae şi când se întorceau luam masa cu toţii aici. Tare mult se mai bucura când ne vedea pe toţi aşezaţi în jurul mesei. Apoi copiii plecau la film, iar doctorul şi Nicolae, stăteau şi priveau meciurile la televizor. Alteori pleca numai cu băieţii la pescuit.

— Uneori lipsea mai multe zile?

— Se întâmpla şi asta. Mai ales cu câţiva ani în urmă.

— Două, trei zile?

— Chiar şi o săptămână. Luna trecută a lipsit patru zile şi nu am ştiut nimic de el.

— Când s-a întors?

— Nu l-am întrebat. Am simţit că nu-i place să-l întrebăm. Dacă trebuia să ştim, ne spunea el singur.

— Nu te anunţa cu câteva zile înainte?

— Doar când pleca în concediu. Altminteri, când veneam dimineaţa şi găseam mâncarea întreagă ştiam că lipseşte. Şi apoi veneam în fiecare zi să-i pregătesc câte ceva, ca să fie proaspăt când se va întoarce.

— Tii, cum mai trece vremea, constată surprins maiorul, ridicându-se de pe scaun. Am ieşit doar să fumez o ţigară şi uite cum ne-am întins la vorbă!

— Tocmai mă gândeam să vă întreb. De ce vreţi să ştiţi toate astea?

— Aşa... ezită Tofan, am auzit că era un om tare bun.

Femeia îi aruncă o privire mustrătoare dându-i de înţeles că „pricepe ea mai mult decât s-ar crede”.

— Spune-i salutări lui Nicu din partea lui Petre Tofan şi mai spune-i că aş fi bucuros să-l întâlnesc zilele acestea. Nu l-am mai văzut de atâta vreme!

— Unde să vă caute?

— La Inspectoratul judeţean al Ministerului de Interne. Ştie el.

Şi strângându-i mina femeii, Tofan intră gânditor în vilă.

2.

Târziu, aproape de miezul nopţii, Tofan intră în cabinetul colonelului Marinescu, şeful Inspectoratului judeţean al Ministerului de Interne. Ardea doar veioza de pe biroul masiv, iar liniştea oraşului, punctată de răbufnirile marelui combinat siderurgic din vecinătate, pătrundea molatic prin ferestrele deschise.

— După cum vezi, vorbi colonelul arătându-i cu un gest larg ferestrele, m-am pregătit să suport în cele mai bune condiţii fumul ţigărilor dumitale.

— Tovarăşe colonel, pot să...

— Fii liniştit, Tofane. Aprinde ţigara. Tot ce-ţi pot oferi însă la ora aceasta e doar o sticlă de pepsi.

S-au aşezat de o parte şi de alta a mesei ca doi oameni puşi la sfat lung.

— Ce-ţi face prietenul?

— Dobre? zâmbi Tofan. Când mi-a predat dosarul spunea că pe seară se duce la o vânătoare de raţe.

— Are şi păcatul ăsta?

— La el e o calitate. După felul cum trage poate fi socotit ocrotitorul sălbăticiunilor.

— Mi-ai amintit de cineva care a rămas... tânăr! Lucram amândoi în Vrancea prin anii '50. Bun trăgător, dar mai mereu se întorcea de la vânătoare cu traista goală.

— „Cum vine asta, Mihule, îl întrebam. Loveşti cu carabina un ban de la 100 de metri şi nu poţi doborî un porumbel cu un pumn de alice?"

— „Măi băiete, îmi spunea el zâmbind. Întind puşca şi când văd cât de frumos plonjează pasărea, uit să trag".

— Numai că alţii n-au uitat. Într-o noapte! Atunci a fost singura dată când mi-a părut rău că nu am ochiul şi mâna lui. Spre dimineaţă i-am prins. Nişte lepădături!...

O boare de vânt mişcă perdeaua. Colonelul se ridică de la masă şi o aşează grijuliu câteva minute. Tofan fuma tăcut şi ar fi dat orice ca în clipa aceea să nu se afle acolo.

— Ce-a spus doctorul Peiu? Crimă sau sinucidere?

— Preparat străin. Înclin să cred că e vorba de crimă.

— O sentinţă dată la mii şi mii de kilometri. Ce i-a determinat?

— Deocamdată... ridică din umeri Tofan.

Colonelul privi cele două fotografii care-l înfăţişau pe fostul doctor Mihăilescu cu barbă şi fără ea.

— Cum o fi arătat înainte de operaţie?

— Mi-a spus maiorul Gavătă că îmi va prezenta în cursul zilei de mâine câteva variante.

— Român?

— Cu certitudine. Transfug cu peste zece ani în urmă.

— Când a venit în G[2]?

— Acum şapte ani. M-am gândit şi la asta, observă Tofan. Era pe vremea când marele combinat încheia primele contracte economice cu străinătatea, pentru utilaj.

— Să fi fost furnizor de date?

— Nu cred. Nu investesc ei atâţia bani într-un individ care are o suprafaţă atât de mică de cuprindere şi posibilităţi limitate de informare. Mai curând „cutie poştală", om de legătură, ceva în genul acesta.

— Unde lucra în capitală?

— La un institut medical de cercetări. A plecat în concediu, la mare, la munte şi când s-a reîntors şi-a cerut transferul aici. Avea o mamă bătrână şi aproape oarbă care trebuia îngrijită.

— Când s-a produs substituirea?

— Bănuiesc că în timpul acestui concediu.

— Bănuieşti?

— Voi şti precis mâine, poimâine!

— De ce l-o fi ales tocmai pe el?

— Poate era mai uşor. Necăsătorit, singuratic, aici trebuia să lucreze într-o policlinică, cazuri simple pe care putea să le trateze şi un absolvent. Era plecat de aproape 15 ani din oraş, după cum vedeţi...

— ...premise sunt, conchise colonelul aşezându-se în fotoliu. Cum de nu l-am observat?

— Vă amintiţi de cazul acela cu scurgere de informaţii economice de acum patru ani?

— Îmi amintesc, parcă nu e încă încheiat.

[2] G = Galaţi?

— Exact. Eram în pline cercetări şi deodată, ca prin farmec, „fuga" informaţiilor a încetat. Ne-am pus fel de fel de întrebări. Nimic!

— Crezi că are vreo legătură?

— Parcă e important ce cred eu, răspunse mâhnit Tofan. De la „a crede" până la „a dovedi" e cale...

— Ştiu, Tofane. În tot ce spui e ceva care îmi place. Uite ce spun eu. Să lăsăm ca de crima propriu-zisă să se ocupe în continuare maiorul Dobre. E şi mai în specialitate, s-o recunoaştem deschis. Iar dumneata continuă investigaţiile în ceea ce ne interesează pe noi. Înţelegi?

Tofan aprobă. Gândindu-se amuzat, la figura de mare jale pe care o va face prietenul când va afla vestea asta festivă.

— Dosarul crimei va fi pentru noi o acoperire. Dacă cel ce a executat-o a fost din afară, atunci reţeaua nu va intra în alertă. Băieţii dumitale îşi vor putea desfăşura în linişte ancheta. Lui Dobre îi spui că vrei să-i dai o mână de ajutor, dacă te întreabă. Nu-l ştiu însă un om curios din fire. Eşti cu maşina?

— Din păcate...

— Minunat, vom merge amândoi pe jos spre casă.

— Din păcate, tovarăşe colonel sunt cu maşina, voiam să spun.

Colonelul se posomori ca un copil.

— Aş fi vrut să nu fi.

— O las aici şi...

— Nici chiar aşa! Repede-mă şi pe mine atunci!

3.

Tofan auzi soneria telefonului venind de undeva, din fântâna copilăriei. Întinse mâna jos, lângă noptieră şi vorbi:

— Da, da. Tofan sunt. Ascult.

— Cât fac trei ori şapte?

— Douăzeci şi unu. De douăzeci de ani îţi spun, măi Dobre, şi tot nu ţii minte.

— Subofiţerul meu pe care l-am lăsat de pază lângă telefon a fost lovit. Băieţii m-au anunţat pe mine.

— Bine au făcut. Te interesează direct.

— Cum?

— Lasă că-ţi spun eu mai pe larg.

— Măi Tofane!

— Coboară. În zece minute sunt la blocul tău să te iau.

Aşează receptorul în furcă şi aprinse veioza. Ceasul de pe noptieră arăta că avusese cam 70 de minute de odihnă consistentă. Puse ibricul la fiert şi intrând în baie se aruncă sub duş. „Să nu ne pripim cu concluziile. Să nu ne pripim". „Ar fi prea frumos să aibă vreo legătură. Poate că e cu totul întâmplător. Ce au căutat? De obicei unde lucrează Gavătă nu există amănunt care să fie neglijat. S-ar putea să ştim de fapt ce au vrut să ascundă? Ce au vrut să ascundă? Ce au vrut să..."

Bău din două sorbituri ceaşca de cafea şi coborî în fugă treptele blocului spre Fiatul 850.

Dinspre fluviu începuseră să se ridice valuri de ceaţă, dând o înfăţişare ireală lucrurilor şi estompându-le contururile. Văzu de departe silueta masivă a lui Dobre şi opri chiar lângă marginea bordurii, pentru a spori chinul prietenului care şi aşa intra cu destulă greutate în maşină.

— Mă scuzi că te-am deranjat, începu Dobre cu un glas numai miere, făcându-se că nu observă mica răutate.

— Nu face nimic. Abia vom putea discuta câteva minute în linişte.

— La asta mă gândeam şi eu., Ce spuneai cu...

— ...vânătoarea de aseară, interveni Tofan. A fost rodnică?

— Pe dracu'. Veneau orătăniile în înaltul cerului. Şi ce noroaie sunt! Blestem nu alta. Parcă ziceai...

— Doar n-ai fi vrut să ţi se aşeze pe ţeava puştii! Te-am sfătuit să-ţi faci cartuşe ceva mai tari!

— Nu mă mai fierbe, Tofane, că plesnesc acu şi rămâi fără maşină proprietate personală! Zi-i ce-i cu dosarul ăsta, că am o presimţire sumbră.

— Am spus eu întotdeauna că la tine presimţirile ţin loc de judecată. Aşa e cum ai presimţit.

— Ha, ha! Uite cine vorbeşte de judecată! S-a stricat de tot lumea asta! A pierit respectul!

— Ei, nu-i chiar aşa! Şi, ca să vezi şi tu că mai există dreptate, aseară colonelul a hotărât să te ocupi tu în continuare de crima asta!

— Ce?!

— Stai să-mi amintesc exact cum a spus: „Eu zic să se ocupe maiorul Dobre. E mai în specialitate, s-o recunoaştem deschis".

— Dacă a spus aşa, înseamnă că se pricepe serios la oameni, observă mâhnit Dobre. Şi tu?...

— Eu? Te ajut. Aşa că dacă te încrucişezi, pe undeva, cu băieţii mei, fă-te că nu-i cunoşti.

— Aş vrea să mă încrucişez cu tine, dragă prietene, unde se despart drumurile între rai şi iad.

— Fii liniştit, Papá. Nu te las nici acolo! Te iau cu mine în rai şi pun o vorbă bună la poartă să te primească! răspunse Tofan oprind maşina în apropierea vilei fostului doctor Mihăilescu.

4.

Subofiţerul era pe hol, vegheat atent de un coleg din paza generală. Când îi văzu pe cei doi intrând, sări în picioare, ascunzând la spate batista cu care-şi tamponase până atunci cucuiul respectabil din creştetul capului.

— Ai ajuns rău, Petrache! oftă Dobre privindu-l galeş. Cum s-a întâmplat? S-a furat ceva?

Subofiţerul era tânăr, subţirel şi spânatic; trecuseră doar câteva luni de când absolvise şcoala.

— Nimic, tovarăşe maior. Am controlat toate camerele când...

— ...ţi-ai venit în fire, aşa, zi mai departe.

— Da. Le-am controlat încă o dată cu tovarăşul Vîlcu, îl arătă pe subofiţerul de lângă el, nu se observă să se fi umblat pe undeva.

Dobre îi cercetă atent cucuiul. Fusese o lovitură straşnică.

Tânărul îl privi plin de reproş:

— Stăteam aici, pe scaun. Am auzit cum cineva încerca uşa şi m-am dus să o deschid. Am deschis şi...

— Nu l-ai văzut pe cel care te-a lovit?

Îşi plecă ochii mâhnit:

— Nu. Doar fulgerarea unui braţ. M-am trezit pe covor, lângă masă.

— Cât a durat?

— Precis nu ştiu. Când m-am ridicat era însă ceasul unu şi jumătate noaptea. Cred totuşi că nu mai mult de jumătate de oră.

— Ce te face să crezi? interveni Tofan.

— La ora unu a sunat telefonul şi m-am uitat la ceas.

— Cine era? tresări Dobre.

— Nimeni. L-am ridicat şi n-a vorbit nimeni.

Maiorul rămase gânditor.

— Poate că cineva a vrut să verifice dacă eşti aici. Nu te-ai gândit la lucrul acesta?

— Putea fi o rudă a dentistului, din alt oraş, tovarăşe maior. Trebuia să răspund.

— Aşa e. Trebuia. Sună dispeceratul şi spune că am dat eu ordin să vină o maşină să te ducă acasă.

„Se vor aduna anii, gândi Dobre, va deveni lucrător cu multă experienţă, va trece, de bună seamă, prin încercări mai dramatice, dar lovitura aceasta, prima lovitură pe care a primit-o, n-o va uita niciodată". Se întoarse spre Tofan:

— Noi ce facem?

Maiorul zăbovi câteva clipe, mângâindu-şi grijuliu bărbia.

— Hai să privim prin toată casa şi mâine dimineaţă trimitem „fachirii" aici să vadă dacă într-adevăr nu lipseşte nimic.

Dobre aprobă tăcut şi cu paşi leneşi se îndreptă spre camera bătrânei.

Capitolul III

1

— „Ce au urmărit prin lovitura astă?” se întreba Tofan, pentru a câta oară, plimbându-se prin biroul care părea neîncăpător.

Aşezat în fotoliu, căpitanul Ştefan îşi urmărea şeful, constatând că acesta avusese timpul necesar să se şi bărbierească, deşi, după cum îi mărturisise, de la vila doctorului venise direct la Inspectorat. Demult îl suspecta Ştefan că şeful său tăinuieşte prin cine ştie ce sertar un aparat de ras.

— Pentru un simplu medalion de aur şi doi cercei nu înfruntau ei riscul de a lovi un lucrător de miliţie.

— Oho!...

— Mai ales, adăugă Ştefan preocupat de manichiura sa, când aveau ce lua!

— Dacă medalionul şi cerceii i-au sustras din camera bătrânei, înseamnă că lucrul pentru care au făcut-o se afla tot acolo.

— Tu nu auzi, măi băiete, că Verea şi Gavătă au trecut de două ori prin mână fiecare lucru. Şi află că nu sunt nişte diletanţi!

— Dar dacă ceea ce îi interesa se afla în altă încăpere şi au luat medalionul numai pentru a ne încurca pe noi?

— M-am gândit şi la asta. Dar la ce nu m-am gândit? observă scârbit Tofan. Te pomeneşti că mă cheamă acum colonelul şi n-am ce-i spune.

— Ei, nici aşa să n-o luăm, şefule. A fost şi dânsul lucrător atât amar de vreme şi ştie cum e „pâinea" asta. Şi-apoi dacă stai să judeci drept, sunt o groază de lucruri care trebuie lămurite. Dacă mata te plângi, ce să spunem de sărmanul Dobre, care e astăzi mai încurcat ca ieri!

— Să nu crezi asta, Ştefane, se opri Tofan lângă fereastră. Ăla e copoi bătrân. În sinea lui se bucură de furtul medalionului. Îi slujeşte de minune!

— Ce să-i slujească? Aici e mână de om versat! Nici tu urmă, nici tu amprentă. Totul curat ca lacrima.

— Măi, Dobre îi cunoaşte pe toţi pungaşii cu tăinuitorii la un loc. Dacă în trei zile nu-ţi găseşte medalionul, să nu-mi spui mie Tofan.

— Să-l găsească! Asta ne interesează şi pe noi.

— Presimt că mai mult ne va încurca.

— Nu ştiu cum să spun ca să mă crezi, dar în dimineaţa asta prea le vezi pe toate în negru.

— Mi-a mai rămas un ciob de noapte în ochi Ştefane, zâmbi maiorul trist.

— Frumos spus. Păcat că nu-i aici şi Negoe, să te audă cum vorbeşti în imagini poetice.

— Băiatul ăsta ce face? Nu s-a întors încă?

— O clipă că-ţi spun, răspunse Ştefan, formând un număr la telefonul interior. Alo! Negoe?... Spune, dragă! Aşa. Bun. Aşteaptă, să vedem ce spune tovarăşul maior.

Întorcându-se spre Tofan completă:

— Femeia aceea la care l-aţi trimis, spune că medalionul şi cerceii i-a purtat mama doctorului până în clipa morţii. Apoi doctorul i-a pus lângă fotografia bătrânei şi acolo au stat de atunci. Ca de altfel fiecare lucru din cameră.

— Avea un cult pentru mama lui.

— Toţi avem. Poate nu-l arătăm la vremea potrivită.

— Ce mai face bătrâna ta?

— Mulţumesc, bine. A pregătit trei borcane cu şerbet de vişine şi te aşteaptă. Nu te sfătuiesc însă!

— I-auzi! De ce?

— Aseară, mi-a tras un perdaf ca-n zilele bune ale tinereţii. Vechea poveste. Însurătoarea.

— Şi ce amestec am eu?

— O mare vină! Nu ai dat încă ordin de front în această direcţie.

— Îl dau, Ştefane. Terminăm cazul ăsta şi...

— Bună precizare. După cum se arată, sunt toate şansele să rămân neînsurat.

2.

De aproape jumătate de oră maiorul Dobre stătea la birou, cuprins de o moleşeală plăcută. Gândurile i se învălmăşeau încă la „foc mic”. După bucuria primelor minute, când căpitanul Gavătă îl asigurase că din vilă au fost furate doar medalionul şi cerceii, realiza acum faptul că erau destul de puţine şanse să fie găsite nişte lucruri care pot oricând să fie date cadou unei fete.

Poate că totuşi lipsa banilor îl va împinge pe cel ce le-a luat să le scoată la vânzare? Cine ar putea fi? Ceva nu se potrivea aici. Cei ce se pot mulţumi cu astfel de mărunţişuri nu sunt violenţi. Iar cei violenţi, doi, trei câţi or mai fi, nu s-ar fi mulţumit numai cu atât. Trecuse în vremea aceasta prin „filtru" pe toţi „clienţii săi în materie", dar ca un făcut, nu vedea medalionul şi cerceii în mâna nici unuia dintre ei. Şi-apoi unii plecaseră din oraş, alţii se apucaseră de o muncă cinstită. Te poţi informa discret asupra vieţii lor de acum, dar să-i chemi şi să-i iei serios la întrebări, nu se face. În privinţa asta Dobre era foarte hotărât. N-o să-i dai un buchet de flori pentru că s-a apucat de muncă, dar un sâmbure de omenească încredere trebuie să vadă că îi acorzi. Altfel s-ar putea ca ei să se întrebe pentru ce au făcut-o. Mai târziu îşi vor da seama, dar acum!...

Îl trimisese încă de dimineaţă pe locotenentul Popa să-i invite la el pe Maravela, Cioabă şi Gobjan, trei cunoştinţe vechi care ieşiseră din închisoare în ultima lună şi despre care aflase că încă se *odihneau*.

„O discuţie cu ei nu strică, gândi Dobre, aşa, să le citesc în ochi ce-au de gând".

Într-adevăr, câteva clipe mai târziu locotenentul ciocăni discret la uşa şefului său.

— Aşadar, Popică?

— L-am adus pe Cioabă, tovarăşe maior. Dormea. Spune că e în schimbul de noapte.

— Ceilalţi?

— Maravela e într-o echipă de liniori tocmai în capătul judeţului, iar Gobjan a plecat de două săptămâni din oraş.

— La mare?

— Taică-su mi-a spus că pe un şantier, da nu ştie care. Să-l caut?

— Nu e nevoie. Adă-l pe Cioabă încoa.

— Eu...

— Nu am nevoie de tine. Du-te până la policlinica dentară cu plată şi află-mi câteva lucruri despre o asistentă medicală Şana. Numele de familie nu îl cunosc. Tot ce ştiu e că încă nu s-a măritat. Apoi, dai un telefon la spital şi vezi când ajunge astăzi acasă doctorul Didi Miltiade. Lucrează la oftalmologie. Repejor.

Nu se închise bine uşa în urma locotenentului şi Cioabă intră rămânând lângă ea, în poziţia de drepţi.

— Să trăiţi, domn maior. M-aţi chemat?

— Noroc, Costică. Ia loc şi nu mă mai domni atât. De fapt nu te-am chemat, a înţeles băiatul acesta greşit. Acum...

Cioabă se aşează pe marginea scaunului, acceptând cu plăcere îndemnul maiorului de a aprinde o ţigară. La cei 25 de ani ai săi arăta mult mai trecut.

— Cum o duci?

— Am intrat la şantierul naval, la turnătorie. M-a luat cumnatul pe lângă el. Mâine săptămâna.

— Şi?

— Dau pământ la lopată. Asta până învăţ. Mama mi-a cumpărat caiete, adăugă el ridicând din umeri şi zâmbind prosteşte.

— Tot Pandelescu e şeful atelierului?

— Tot. Alaltăieri noaptea a stat cu noi până în ziuă. S-a turnat elicea pentru douăzeci şi cinci de mii. A fost ca în filme.

— Cum ţi se pare?

— Greu. Pic ca malul când ajung acasă.

— La început. Apoi...

— Aşa spunea şi Titi. Cumnatul. E o meserie frumoasă. Nu ţi-i ruşine de ea!

— Nu trebuie să-ţi fie ruşine de nicio muncă în viaţă, măi Costică. Oamenii cum se poartă cu tine?

— De treabă toţi. N-am ce spune. Fiecare vrea să mă înveţe câte ceva.

Se ridică nehotărât de pe scaun.

— Pot să plec? Mama s-a cam speriat când m-a luat tovarăşul locotenent.

— Du-te, băiete, şi spune-i că atâta vreme cât o să-ţi vezi de munca ta nimeni nu are nimic cu tine.

— Să trăiţi, avu o ezitare, tovarăşe maior.

Dobre zâmbi amuzat.

— Greu, da' merge. Şi dacă ai vreun necaz pe la serviciu, primul drum fă-l la mine.

Cioabă întârzie câteva clipe în faţa uşii.

— Tovarăşe maior, o să puteţi uita vreodată cum ne-am cunoscut?

— Dacă-mi promiţi că n-o să uiţi tu, ce rost are să ţinem minte amândoi!

— N-o să uit, tovarăşe maior. N-o să uit!

— În ordine. La revedere, băiete, şi succes la elice!

Se cunoscuseră cu trei ani în urmă, când un grup de infractori furaseră mai multe obiecte de artă din muzeul „Precista." Cioabă fusese amestecat şi el în afacerea asta. Îşi ispăşise pedeapsa şi acum se apucase de muncă. „Poate că i-a venit mintea la cap," gândi Dobre, răsfoindu-şi însemnările.

3.

Doctorul Didi Miltiade primi vestea morţii prietenului său ca pe o lovitură.

— Nu se poate! Alaltăieri seara am discutat cu el până la orele zece. A căutat să mă convingă să mergem duminică dimineaţă la pescuit! Ce putea să aibă? Stop cardiac? Omul acesta nici nu a ştiut că are inimă!...

Îşi aminti că uneori Mihăilescu avea momente, mai bine zis zile întregi, când fugea pur şi simplu de oameni, închizându-se într-o tăcere grea, plină de durere. Atunci, rătăcea în neştire pe străzi, colinda şantierele de construcţii ale oraşului, privea tăcut noile blocuri, ca şi cum ar fi căutat pe cineva numai de el ştiut.

Ridică receptorul şi formă numărul policlinicii dentare, de pe malul Dunării.

— Cu domnişoara Şana, vă rog. Doctorul Miltiade o caută.

Câteva clipe lovi nervos cu degetele metalul lucios al unei casolete ce se afla în faţa lui.

— Şana! Ai auzit de Adrian?

— Da, acum două ore. Ne-a spus Voinescu, directorul spitalului.

Vocea femeii era, calmă şi egală.

— Alaltăieri noapte s-a întâmplat. Aseară noi...

Domni o linişte apăsătoare.

— Te rog să taci, şopti femeia.

— Ce-a avut?

— Ceva cu inima, se pare.

— De când nu l-ai mai văzut?

— Să fie... o săptămână, ezită Şana.

— Ţi-a spus vreodată ceva în legătură cu asta?

— Cu ce?

— Cu inima lui.

— Nu, şi nici nu părea bolnav.

— Mă rog, tu ai fi putut să-fi dai seama mai bine.

— Vrei să fii om, cel puţin. În clipa aceasta? Vrei?

— Scuză-mă. Ştii cât mă doare de când am aflat că tu...

— Minţi, Didi. Pe tine nu te interesează decât persoana ta. Te cunosc bine.

— Şana!...

Femeia continuă calmă.

— Am dat un telefon la el acasă. Mi-a răspuns cineva care m-a întrebat cum mă cheamă.

— Şi? I-ai spus?

— Închipuie-ţi. Tu ce-ai fi făcut?

— A fost o imprudenţă.

— De ce? Spre deosebire de alţii, eu nu am nimic de ascuns. Înţelegi?

— Nu spun că...

— Nici să nu spui. Tu mai ales, nu ai dreptul să spui nimic, Didi. La revedere.

— Or fi fost anunţate rudele?

— Poate. La revedere acum.

Închise telefonul.

Câteva clipe doctorul Miltiade rămase cu receptorul uitat la ureche. Când ridică ochii observă că era singur în cabinet şi venise timpul să plece spre casă. Răscoli multă vreme în biroul său până găsi pachetul cu ţigări străine. Fuma rar. Erau uscate şi fumul iute îi arse gura. Se gândi la Adrian Mihăilescu şi în faţa ochilor îi apăru figura sa bărboasă, jovială, silueta sa puţin adusă de spate şi ochii mari încărcaţi de o nemăsurată tristeţe. Întotdeauna a trăit cu impresia că îi ascunde ceva. Avea certitudinea că omul acesta ducea permanent cu el o taină apăsătoare şi au fost momente când credea că i-o va spune. Poate că aceasta era taina. Poate că el era singurul care ştia sfârşitul. Şi

îl aştepta. Nu a făcut nimic ca să-l amâne. Nimic... Nimic... Poate că nu avea de ce să-l amâne... Poate!

4.

Barul de noapte era aproape plin. Lumina violetă a aplicelor dădea picioarelor şi braţelor dezgolite patină de marmură veche. Un singur reflector anemic decupa estrada pe care orchestra, patru pletoşi, răspândiţi în câte un colţ fiecare, îşi începuse programul. Nimeni nu se gândea încă la dans. Mulţi dintre cei ce se aflau aici, veniseră să-şi găsească fata, iar fetele să fie găsite. Un tânăr se opri câteva clipe în uşa scundă şi privi în jur. Apoi cu paşi leneşi se îndreptă spre bar.

— Un „*lord*" mare, bătrâne!

Barmanul îi zâmbi ca unui vechi cunoscut şi apucă din raft sticla de whisky.

— Eşti în bani, Iaba, în seara aceasta. Eşti din nou în bani!

— Aproape, clipi tânărul şiret.

— Am auzit că i-ai lăsat pe ăia cu laminoarele şi te-ai dus la ăştia cu vapoarele. Te plătesc mai bine?

Iaba era desenator tehnic şi de curând se transferase de la institutul de proiectări laminoare la cel de construcţii navale.

Sorbi din pahar, ridicând din umeri.

— La fel! Numai că dintre două instituţii neserioase am ales-o pe aceea care are sediul pe strada principală. Singurul avantaj!

Se întoarse cu spatele la bar şi privi prin sală. Purta un impecabil costum de seară, cămaşă cu jabou, părul negru ondulat

era tuns scurt, avea un chip frumos şi sub stofa fină a costumului i se bănuiau muşchii puternici. Se vedea de la distanţă că ţine mult la „fotografia" lui. De la o masă ascunsă în penumbră o mână îi făcu semn. Zâmbind, Iaba porni într-acolo. Când trecu printre mese câteva femei îi căutară insistent privirea. Se străduia să nu le observe şi merse înainte.

— Ce faci, scumpo? Nu te-am văzut de-un cincinal. Cine-i prinţesa?

Arătă cu un deget degajat spre fata de alături, cu figura de elevă în recreaţie.

— O prietenă din Constanţa. Dar tu, iubiţelule?

— Pe baricade, nu vezi, hohoti el. Ce mai e pe la Tomis, prinţesă?

Fata îl privi mirată.

— Ovidiu ăla e tot în exil?

— Care Ovidiu?

— Marele Publius Naso, tot în exil se află?

— Hai, măi naşparliule, termină cu astea, interveni fata care-l chemase. Când începi cu cultura ta...

— Leano, ţi-am spus şi văd că pricepi greu. Astăzi cu ce ciupeşti de la televizor nu mai merge. Mai citeşte şi tu, fato, o carte că...

— Eu nu citesc?

— Ia-ţi o slujbă cinstită, să te salute vecinii ca pe o doamnă.

— Am avut şi slujbă, oftă fata, mă salutau şi vecinii, stăteam şase ore cu căştile la urechi şi câştigam 1 200 pe lună.

— Şi nu era frumos? Uite la mine!

— Era, măi Iaba, numai că acum, când e treabă, câştig banii ăştia în trei seri. Dă şi tu ceva de băut la fetiţe.

— Păi nu spuneai că te scalzi în bani?!

— Lasă asta! Cere două coniacuri că aşteptăm nişte domni şi nu face să ne găsească cu masa goală.

— Aş servi-o eu pe domnişoara şi cu altceva, nu numai cu coniac, adăugă Iaba mângâind obrazul fetei.

— Adă coniacul şi fugi, că-i ocupată acum. Altădată, mai vedem noi.

Iaba îşi scoase portofelul şi-i strecură pe sub masă o hârtie de douăzeci şi cinci de lei.

— Dacă-ţi pică ceva marfă, nu mă uita. Dă-mi o „sârmă”!

— Azi, mâine, te sun. Pa, iubiţelule.

— Pa, scumpo! Şi distracţie plăcută.

Termină whisky-ul şi se îndreptă spre uşă. Afară sorbi câteva clipe cu nesaţ aerul proaspăt al serii, apoi se urcă într-un taxi şi-i dădu şoferului o adresă.

Îşi aprinse o ţipară şi rezemându-şi ceafa de spătarul banchetei, închise ochii. Nu mai avea nimic din jovialitatea de acum câteva clipe. I se învălmăşeau pe chip urmele bizare ale unor gânduri chinuitoare. Îl aduse la realitate vocea şoferului.

— Am ajuns, domnule.

Plăti, fără să privească aparatul de înregistrat, ca un obişnuit cu astfel de curse. Zăbovi un timp în faţa blocului, apoi urcă liniştit scările pustii.

Şana îi deschise neliniştită. Plutea în încăpere fumul unor ţigări scumpe, patul era desfăcut, iar prin cămaşa de noapte transparentă i se desenau rotunjimile calde.

— Tu?! întrebă femeia surprinsă.

— Ai început să te cam îngraşi, observă Iaba cu răutate.

— Măgarule!

— Te cam neglijezi în ultimul timp, scumpo!

— Găseşti?! răspunse femeia jignită. Ce vrei?

— Mi-a fost dor de tine, adăugă tânărul lăsându-se într-un fotoliu.

Trase ceaşca de cafea în dreptul lui şi sorbi ultima înghiţitură.

— De unde vii? Miroşi a băutură şi a parfum de...

— Nu toate fetele au posibilitatea de a fi clientele statornice ale doamnei Helena Rubinstein? Unde ai fost aseară?

— Vezi-ţi de treburile tale, Iaba. Nu sunt obişnuită să dau socoteală nimănui, conchise femeia aşezându-se pe marginea patului.

— Te-am aşteptat până spre douăsprezece, ca o valiză imbecilă. Credeam că eşti la moşulică. Dar nu erai. Am impresia că tot şarmul lui stă în barba aceea de călugăr! Când ţi-o aşază pe sâni...

— Trebuie să fii neapărat vulgar?

Iaba, nu răspunse, mulţumindu-se să-i privească insistent genunchii rotunzi.

— Pleacă, se enervă femeia acoperindu-şi picioarele.

— Unde ai fost? şuieră tânărul apropiindu-se.

— Pleacă de aici. Să nu te mai văd, auzi?... continuă Şana ridicându-se în picioare.

Tânărul o trase cu brutalitate spre el, sărutând-o pe gură. Se împotrivi câteva clipe.

— Uşa... a rămas deschisă, şopti ea lăsându-se în braţele lui.

5.

Erau doar ei trei în cabinetul spaţios al colonelului Marinescu. Începuseră discuţia cu mult timp mai înainte şi maiorul Tofan ceruse permisiunea colonelului să-l aducă şi pe Ştefan la această consfătuire.

— De atâtea ori ne-am propus, oftă colonelul privind ceasul din perete, să nu mai intrăm în noapte şi iată că nici de data asta nu am reuşit. Cercetă din nou portretele în tuş întinse în faţa sa.

— Nu sunt prea puţine?

— Gavătă mi-a spus că acestea sunt variantele principale. În orice caz, o cât mai mică asemănare va fi pentru noi un semnal, observă Tofan.

— Câţi ani avea pe atunci?

— În jurul lui 30.

— Deci, aşa ar fi arătat fostul doctor Mihăilescu.

— Adică cel ce avea să-l înlocuiască pe Mihăilescu.

Precizarea o făcu Ştefan şi primi din partea colonelului un zâmbet îngăduitor.

— Acum zece ani, continuă calm colonelul. De ce ţi-ai fixat cifra asta?

— Tovarăşe colonel, nu e nimic precis. Am spus să începem cu cei ce au părăsit ţara în ultimii zece ani, motivă Tofan.

— Mă rog. Cum nici meseria de dentist nu trebuie să fie un corset, observă Marinescu. Pentru început însă...

— Va fi o muncă serioasă. Probabil şi deplasări.

— Mă ocup eu de verificările astea, Tofane. Să nu-ţi răpească ţie timpul. Stau şi mă întreb totuşi: de ce l-au ales tocmai pe Mihăilescu pentru substituire?

— Ipoteze ar fi...

— Iarăşi ipoteze? Dumneata nu poţi să uiţi cuvântul ăsta?

— Cum să le spun, tovarăşe colonel?

— Altfel, zâmbi colonelul ridicând din umeri. Zi-i!

Tofan înghiţi în sec şi privi încurcat spre Ştefan.

— Mihăilescu s-a întors în oraş în vremea când au început contractele economice pentru utilajele marelui combinat. Era necăsătorit, avea aici o mamă bătrână şi aproape oarbă, nu avea fraţi, doar rude îndepărtate pe care nu le văzuse cu anii, colegii de şcoală cu care nu mai păstrase legătura, o meserie comodă; putea fi vizitat de oricine fără să trezească nicio suspiciune, o biografie simplă, uşor de asimilat şi multe altele.

— Sunt totuşi necesare nişte investigaţii în viaţa acestui om, lucrurile nu erau chiar aşa de simple.

— Da, tovarăşe colonel. Dar gândiţi-vă că miza pentru care au fost făcute, merita din plin eforturile. Erau în joc afaceri de milioane! Şi când e vorba de bani, domnii aceia nu se dau în lături de la nimic.

— De ce totuşi Mihăilescu? Vreau să spun, măi băieţi, că omul acesta a trebuit să fie identificat de cineva.

De data aceasta cel care zâmbi liniştit fu Tofan.

— Ştefan a descoperit la documentare un... fir! Vă mai amintiţi de afacerea aceea de spionaj de la Combinatul de mase plastice din C? Procesul a avut loc acum cinci ani. Printre acuzaţi se afla şi un coleg de institut al fostului doctor Mihăilescu, inginerul chimist Emil Radu. A fost racolat cu ocazia unei călătorii în străinătate şi apoi cu prilejul altor călătorii a primit diferite instrucţiuni. Aş vrea să recitesc dosarul şi dacă va fi nevoie să stau de vorbă cu el.

— Înţeleg.

— Aş mai avea şi...

— ...alte „ipoteze”, zâmbi colonelul. Să ne oprim la asta deocamdată. Când vrei să pleci?

— Următoarele trei zile, nu. Mai am aici câteva treburi.

— Adică?

— Câţiva oameni cu care vreau să stau de vorbă.

— Nu poate să facă Ştefan lucrul acesta?

— Niciuna, nici alta. Pentru el am o chestiune precisă. Dintre persoanele care l-au vizitat în ultima seară pe doctor am identificat doar trei amprente. Aş vrea să ştiu cine sunt ceilalţi doi. Ş-apoi, nu uitaţi că Mihăilescu deservea o reţea despre care noi nu cunoaştem la ora actuală nimic.

— *Aproape* nimic, completă Ştefan.

— Are dreptate, conchise colonelul.

— De ce?

— Cunoaştem totuşi valoarea informaţiilor, natura lor, avem un cerc de bănuiţi. Uiţi de dosarul acela rămas deschis?

— Exact. Uitasem, răspunse zâmbind şiret Tofan.

Colonelul îl ameninţă cu degetul, gestul acesta vrând să însemne: „Cine te crede pe tine, Tofane, că ai uitat!”

— Dobre cum stă cu ancheta?

— Astăzi nu am discutat cu el. Probabil că a încercat să afle ceva de la rude.

— Când e înmormântarea?

— Mâine.

— Trimite pe cineva.

— M-am gândit la Şorcaru.

— Şorcaru nu e bun. Se plictiseşte repede. Visează numai maşini, curse de urmărire. Ce spui, Ştefane?

— Cu figura lui de june prim, ăsta atrage atenţia tuturor, observă maiorul zâmbind.

— La asta mă şi gândeam. N-ar fi rău să atragă atenţia nepoatei doctorului, studenta de la politehnică. Oricum, a fost aici. Chiar dacă nu a locuit cu doctorul, ştie multe lucruri pe care nu întotdeauna le poţi afla într-o anchetă.

— Probabil că va fi şi Dobre acolo. Nu scapă el ocazia unei mese festive, completă Tofan.

— Iarăşi eşti rău. Dacă nu aş şti cât îl iubeşti! E totuşi interesantă înmormântarea asta. Vezi cine vine dintre cunoscuţii doctorului.

— Poate lămurim acum şi problema celor două amprente.

— Poate. S-o facă însă băieţii maiorului Dobre. Spune-i lucrul acesta. Ai stabilit unde îşi petrecea doctorul zilele de singurătate?

— Deocamdată nu. Căutăm.

— E mult de alergat, Tofane, oftă colonelul. Îţi ajung oamenii?

Tofan aprobă din cap, strângându-şi hârtiile împrăştiate pe masă. Colonelul se ridică şi deschise fereastra. De partea cealaltă oraşul dormea.

6.

Sunetul telefonului păru straniu celor adunaţi în jurul catafalcului. Prieteni, rude, cunoscuţi discutau cu voce scăzută, respectând o datină de milenii. Veniseră să petreacă câteva clipe de noapte, din ultima noapte în care cel ce fusese doctorul Adrian Mihăilescu se mai afla printre ei.

O fată se arătă în pragul camerei:

— Domnul doctor Miltiade, pe dumneavoastră vă caută. E spitalul.

— Ce s-o fi întâmplat?

Miltiade aruncă o privire neliniştită avocatului Pană, care se afla lângă el.

— Dacă m-au găsit aici, înseamnă că au telefonat acasă şi au vorbit cu Maria.

Se ridică în picioare şi porni spre telefonul din hol. Era îmbrăcat în costum negru, cămaşă albă, cravată de doliu care-i accentua paloarea fetei, dând o distincţie aparte frumuseţii lui recunoscute. La cei patruzeci şi cinci de ani ai săi doctorul Didi Miltiade constituia încă pentru multe femei un ideal masculin, destul de iluzoriu, după politeţea cu care ştia să refuze orice invitaţie galantă. De altfel, sobrietatea vieţii nu era singura sa calitate, dacă ţinem cont că trecea drept un specialist de mâna întâi şi un coleg admirabil.

Duse receptorul la ureche şi şopti:

— Sunt doctorul Miltiade, vă ascult.

— ...

— Cum? Dar unde e doctorul Burlacu?

— ...

— Nici acasă nu răspunde?

— ...

— Sunt complet nepregătit! Dumneavoastră cine sunteţi?

— ...

— Asistenta Crăescu de la terapia intensivă! Tot personalul secţiei mele e ocupat! Vin imediat!

Aşează receptorul şi se întoarse. Avocatul Pană se afla alături de el şi îl privea întrebător şi oarecum nelinişit.

— Ce-i, Didi? Ce s-a întâmplat?

— Trei accidentaţi au fost aduşi la urgenţă. E şi un copil printre ei. Cioburi de sticlă în ochi. Dacă nu se intervine urgent, copilul şi-ar putea pierde ambii ochi. Şi pramatia aceea de Burlacu a plecat din gardă. De data asta...

— Poate că...

— Niciun „poate”! Trebuia să stea în spital şi dacă era vorba de ceva excepţional hotărâsem să mă sune... De câte ori i-am spus, de câte ori...

În curte avocatul Pană îl sfătui:

— Ieşi direct la autostrada de centură. Ajungi mult mai repede. Te mai întorci?

— Să vedem ce-i acolo. Tu mai rămâi?

— Da, da. Mă găseşti aici dacă revii.

Miltiade deschise uşa maşinii şi porni motorul.

— Discută cu rudele şi vezi dacă mai sunt probleme ce trebuie rezolvate mâine. Mă gândesc la unele formalităţi. Ei cunosc mai puţin oraşul. Cred că revin.

— Te aştept, răspunse avocatul făcându-i semn cu mâna.

Miltiade îi răspunse şi pornind îşi îndreptă maşina spre autostradă.

Deşi nu fusese complet terminată, autostrada de centură care înconjura oraşul fusese deschisă pentru trafic. La ora aceasta târzie însă, era pustie. Pentru a ajunge la marele spital, Miltiade avea de parcurs cam zece kilometri. Fusese construit abia de doi ani la marginea oraşului, pentru ca bolnavii să aibă liniştea necesară şi, mai ales, pentru pădurea minunată care-l înconjura. Apăsă pedala acceleraţiei şi acul vitezometrului trecu de sută. Departe, înaintea sa, zări o maşină staţionată pe partea stângă, fără niciun fel de semnalizare.

— Imbecilii, scrâşni din dinţi Miltiade. Şi te mai miri cum de se întâmplă atâtea...

Deodată, o lumină puternică îl orbi şi mai avu timpul să constate că maşina intrase pe banda lui. Apăsă pedala frânei încercând o ocolire spre stingă. Lumina aceea orbitoare venea spre el.

— Doamne Dumne...

Mai auzi un trosnet îngrozitor şi se simţi uşor, uşor ca un fulg.

Un sfert de oră mai târziu telefonul din holul vilei sună din nou. Îl ridică aceeaşi nepoată a doctorului.

— Greşeală, domnule. Nu e casa Petrescu.

— ...

— Nu. În ultimii trei ani nu a locuit niciun inginer Petrescu aici.

Capitolul IV

1

Pe la orele unsprezece Tofan urca strada Balaban. Intenţiona să stea de vorbă cu câţiva dintre vecinii fostului dentist Mihăilescu. Cu ani în urmă, se spunea că ar fi cea mai frumoasă stradă a oraşului. Apăruseră însă, pe fostele terenuri virane de la marginea urbei, cartiere noi, cu spaţii imense între blocuri, devenite acum adevărate parcuri. Oricum, pentru oamenii mai în vârstă, strada aceasta rămăsese o amintire plină de fiori tainici, venind spre inimile lor din anii primei tinereţi. Aşezată departe de marile artere de circulaţie, de larma portului şi tumultul zonelor comerciale, Balabanul avea un farmec aparte. Picura în suflet o tihnă patriarhală, răspândea un aer de blajină înţelegere pentru zbuciumul continuu al vieţii, pentru această goană fără sfârşit a zilelor. Casele, cu un singur cat, erau retrase, sfioase, spre mijlocul curţilor, aşezând între ele şi trotuare, grădiniţe cu flori, astfel ca oaspetele, îmbătându-se cu parfumul lor, să păşească pragul cu gânduri bune. Din pintenul dealului, maiorul privi din nou strada şi se simţi cuprins de aburul unei tristeţi

calme. Poate că în oraşul acesta, în care trăise atâţia ani, existau încă, destule frumuseţi neştiute, pe lângă care, în graba vieţii, trecea adesea fără să le înţeleagă, fără să le ştie.

Traversă strada Cazărmii, coti spre Morilor şi în clipa aceea o maşină frână la câţiva paşi în faţa lui şi din ea coborî maiorul Dobre, cu o sprinteneală de nebănuit pentru cele o sută de kilograme ale sale:

— Ce noroc pe mine să te întâlnesc, măi Tofane!

— Ştiu, Dobrică, zâmbi Tofan. Ştiu că norocul tău sunt eu. Din câte încurcături nu te-am scos!

— Lasă asta acum!

— Spuneam că oamenii uită şi...

— Nu mai spune nimic şi lasă-mă pe mine, interveni Dobre neliniştit. Astă noapte doctorului Miltiade i-a fost aranjat un accident de circulaţie de toată frumuseţea!

— Cui?

— Doctorului Miltiade. Nu-i aşa că ţi-a trecut cheful de aducerile aminte?

— Şi, mă rog, de unde ştii tu că a fost aranjat!...

— O să-ţi satisfac curiozitatea. Vorbim aici sau mergem la birou?

— Aici, Papá, unde vrei să mai mergem? Treci peste introducere că o ştiu de douăzeci de ani!

Dobre făcu un semn şoferului să rămână acolo şi porni agale lângă Tofan.

— Aseară, la orele unsprezece şi ceva, Miltiade se afla împreună cu câţiva prieteni la catafalcul lui Mihăilescu. A sunat telefonul. Îl căuta cineva de la spital, o oarecare asistentă Cristescu sau Crăescu, după câte îşi aminteşte avocatul Pană. I-a spus că la urgenţă au fost aduşi trei accidentaţi. Printre ei se afla şi un copil care e în pericol de a-şi pierde vederea, dacă nu se

intervine urgent. Tot atunci i-a mai spus că doctorul Burlacu, medicul de gardă de la oftalmologie, dispăruse şi nu era de găsit nicăieri. Aşa că Miltiade, ştiindu-l pe Burlacu un fustangiu fără pereche, nu era la prima dispariţie, s-a urcat în maşină şi a plecat spre spital, bineînţeles pe autostrada de centură, ca să ajungă mai repede. Mă urmăreşti?

— Da, numai că nu văd unde e...

— Aşteaptă! Toată tărăşenia e că de la spital nu s-a dat niciun telefon, doctorul Burlacu nu a lipsit din gardă, cât despre accidentaţi nici vorbă. Înţelegi?

— Înţeleg, înţeleg... rosti Tofan gânditor. Cum de-au bănuit că va apuca pe autostradă? Putea să treacă şi pe acasă.

— M-am gândit şi eu la asta. Tot Pană mi-a spus că, în momentul în care s-a ridicat să se ducă la telefon, Miltiade ar fi făcut această remarcă: „Dacă m-au găsit aici, înseamnă că au telefonat acasă şi au vorbit cu Maria", femeia de serviciu din casă, adăugă Dobre.

— O ştiu.

— De unde?

— O chestiune mai veche. Să revenim! Bănuiesc că Miltiade nu a murit, dacă nu mi-ai spus-o până acum.

— L-a salvat centura de siguranţă şi faptul că la câteva minute a sosit la locul accidentului o coloană militară. Era şi un doctor printre ei. Ăsta a fost norocul lui.

— Şi totuşi, dacă...

— Orice coincidenţă nenorocită este exclusă, îl opri brutal Dobre. Băieţii aceia au înconjurat zona, au anunţat lucrătorii noştri şi astfel s-au putut depista urme de frânare, care dovedesc clar că Miltiade a fost orbit cu farurile şi obligat să vireze spre parapet. La peste 100 de kilometri cât avea, maşina a fost pur şi

simplu catapultată. A căzut însă tot pe roţi şi s-a oprit în nişte salcâmi tineri care au amortizat şocul.

— Într-adevăr, aici se poate vorbi de noroc.

— Când l-au scos din maşină, a mai apucat să spună de câteva ori „Copilul". Ăia au crezut la început că era şi un copil în maşină şi l-au căutat vreo oră prin toate tufişurile.

— Unde-i acum? Se poate vorbi cu el?

— La spital. Îl veghează unul dintre băieţi. Pe seară, îi vom putea vorbi, m-au asigurat doctorii. Îl cunoşti?

— Da, îl cunosc, îl cunosc, de câte ori să-ţi spun, răspunse Tofan nervos.

— Păi, nu mi-ai spus-o niciodată. Şi mă rog ce te umfli aşa?

— Scuză-mă, Dobre. Îmi pare rău de el. Era un om...

— Da' mie! Îl trecusem printre suspecţi!

— Cine? Miltiade?

— Ce te miră! Mai întâi a fost unul dintre cei cinci care l-au vizitat pe Mihăilescu în noaptea crimei. Apoi, după cum ştii, preparatul acela strecurat în pahar era străin, ori Miltiade, acum trei luni, s-a întors dintr-o excursie din Apus.

— Motivul?

— Unul ar fi că iubeau aceeaşi femeie. O oarecare asistentă Şana. Or mai fi şi altele pe care încă...

— Dacă e aşa, nu văd de ce în condiţiile actuale l-ai scoate de pe listă!

— De scos nu-l scot, ridică din umeri Dobre. Dar treaba nu se mai încheagă. Ascultă la mine.

— Mă rog. Vreau să-ţi cer ceva.

— Tu?

— Da. E în interesul anchetei mele. Pune pe listă ce ai să-l întrebi cu privire la accident şi îţi fac eu treaba.

— Şi eu?

— Ocupă-te de altceva. Vezi dacă poţi să stabileşti cui aparţin cele două amprente rămase necunoscute.

— La asta mă gândeam şi eu!

— Mai e ceva. Vorbeşte chiar acum cu ofiţerul tău să nu dea voie nimănui să intre la Miltiade până nu ajung eu acolo.

— Şi dacă vine maică-sa?

— Pe ea s-o lase, ezită Tofan. Dar numai pe ea. Trimite pe cineva să stea în casa doctorului Miltiade. Du-te tu cu el şi explică celor două femei că e în interesul lor.

— Bine, admise Dobre. Fac totul aşa cum spui, dar explică-mi şi mie despre...

— Mai târziu, Papá, mai târziu, îi zâmbi Tofan bătându-l pe spate. Te rog să mă crezi că am o groază de treburi acum, îşi linişti prietenul, împingându-l discret spre maşină.

Dobre plecă supărat, mestecând între dinţi câteva observaţii personale.

Tofan rămase în mijlocul trotuarului ciupindu-şi gânditor obrazul cu două degete. Mic, slab, negricios, părea un copil bosumflat căruia i se luase o jucărie dragă.

„Lipseşte ceva, lipseşte ceva de aici ca să fie totul aşa cum îmi convine! Nenorocirea e că nu ştiu ce, dar simt că lipseşte. Poate că Dobre..."

Porni în căutarea unui telefon public. Îl găsi şi formă numărul la care răspundea căpitanul Ştefan.

— Ştefane, laşi totul la pământ şi te duci acum la şantierul naval. Îl cauţi pe maistrul Nicolae Gruia, la sudură, şi-i spui că vii din partea mea. Aseară, el a fost în vila dentistului Mihăilescu. Pune-l să-ţi povestească tot ce s-a întâmplat între unsprezece şi douăsprezece noaptea. Notează numele celor ce au fost acolo. Cum termini, îl cauţi pe avocatul Pană. Pană şi mai

cum? Afli tu! îl întrebi pe Dobre la nevoie. Faci şi cu el acelaşi lucru. Şorcaru e pe acolo? Dă-mi-l puţin la telefon.

Un minut mai târziu, aprinse o ţigară şi porni spre vila fostului dentist Mihăilescu. Peste oraş începuseră să se adune nori negri de ploaie.

2.

Policlinica dentară cu plată era aşezată undeva, pe malul Dunării. O clădire veche, fostă Casă de comerţ, destul de spaţioasă, cu plafoane încărcate de basoreliefuri, care acum, după trecerea anilor, păreau demodate, cu amoraşi durdulii cărora le lipsea ba un braţ, ba un picior. Dobre le privea calm, umplând cu statura lui masivă sala de aşteptare, încercând să ghicească cât timp îi va trebui „acestei simpatice domnişoare asistente Şana până să se arate". Rugase pe cineva s-o anunţe că o aşteaptă. În sfârşit, uşa unui cabinet se deschise şi o femeie în jurul vârstei de treizeci de ani, cu părul negru bogat, împletit într-o coadă groasă care-i înconjura capul, cu doi ochi mari, abia atinşi de dermatograf, păşi spre el, cercetându-l atent. Purta un halat scurt, mult deasupra genunchilor rotunzi şi se observa cu uşurinţă că sub el nu prea mai avea şi alte lenjuri.

„N-aş vrea ca un dentist tânăr să-mi umble cu burghiul printre măsele când asta se află în faţa lui", gândi Dobre, înfiorându-se numai cât îşi aminti de burghiu.

— Dumneavoastră mă căutaţi? întrebă femeia oprindu-se în faţa lui, cu mâinile în buzunarele halatului.

— Mă scuzaţi că vă deranjez. Sunt maiorul Dobre, şeful serviciului judiciar, şi aş dori să schimbăm câteva cuvinte. Găsim vreo încăpere liberă pe aici?

Femeia îl privi câteva clipe mirată, suficient timp pentru ca Dobre să sesizeze o paloare nefirească, care-i cuprinse obrazul.

— Veniţi după mine. Cabinetul doctorului Mihăilescu e încă liber, adăugă ea cu glasul stins.

Maiorul o urmă. Străbătură o sală în formă de „L" şi intrară într-o încăpere cu ferestre mari care dădeau spre Dunăre. Dincolo, de partea cealaltă a fluviului, se vedeau în zare crestele tocite ale munţilor Macin. Dobre privi în jur. Un singur scaun de dentist, o vitrină plină cu fel de fel de cleşti nichelaţi, un birou cu câteva reviste, unele străine, şi o vază cu flori proaspete pe care cineva le adusese acolo în dimineaţa aceea.

— Aţi fost asistenta lui? întrebă maiorul, căutând un cuier unde să-şi pună pălăria.

— Nu, dar ne cunoşteam. Probabil că aţi aflat.

Dobre se aşează pe scaun şi îşi caută pachetul cu ţigări. Femeia scoase din buzunarul halatului un pachet de „Kent" şi îl servi. Îşi aprinse şi ea una şi strecurând fumul printre genele lungi adăugă:

— N-am făcut un secret din lucrul acesta, continuă Şana.

— Când l-aţi vizitat ultima oară acasă?

Femeia tresări revoltată. Privi spre maior care aştepta răspunsul cu ochii pe jumătate închişi, trăgând linii imaginare cu unghia pe hârtia biroului.

— Acum o săptămână, şopti ea.

„Primele cuvinte, prima minciună, gândi Dobre. Începem bine!"

— Cât de apropiată era... cunoştinţa dumneavoastră?

— Credeţi că are vreo importanţă dacă o să vă spun că m-am culcat cu el?

— Deocamdată nu ştiu ce importanţă are amănuntul, dar vreau să mi se răspundă la întrebări.

— Sunt întrebări şi întrebări. Daţi-mi voie să cred că ceea ce priveşte viaţa mea personală...

— Domnişoară Şana, interveni maiorul calm, în profesiunea noastră suntem uneori nevoiţi să nu fim chiar pe placul tuturor.

Femeia începu să râdă împotriva oricăror aşteptări. Dobre o privi o clipă uimit, încercând să înţeleagă ceva din cele ce se petreceau acolo. Se hotărî greu să continue.

— Mai ales când e vorba de o crimă la mijloc.

— Cum?

— Vreau să vă spun că doctorul Adrian Mihăilescu a fost asasinat. Deci vă întreb încă o dată: când aţi fost ultima oară la dânsul acasă?

Femeia nu răspunse.

— Venind aici m-am gândit că doriţi din tot sufletul să ne ajutaţi pentru a-l putea identifica pe vinovat. De asta am preferat să...

— Chiar în seara... când s-a întâmplat.

— La ce oră?

— Cred că era aproape zece.

— Şi?

— Am stat de vorbă, doar atât, vă rog să mă credeţi.

Femeia izbucni în plâns.

De data aceasta Dobre se gândi că e mai înţelept să cedeze.

— Mai fusese cineva înaintea dumneavoastră?

Şana aprobă din cap, ştergându-şi lacrimile:

— Doctorul Miltiade şi avocatul Pană. Adrian mi-a spus că s-au vorbit să meargă duminică dimineaţă la pescuit.

— V-a spus el?

— De fapt l-am întrebat eu. Am văzut pe masă trei pahare cu urme de vin şi l-am întrebat. Ştiam că îi face rău ori de câte ori bea ceva. Le-am strâns şi le-am dus pe masă la bucătărie.

— Cu dumneavoastră nu a băut?

— Ba da. Când m-am întors, el tocmai luase din bufet două pahare noi. Era un vin de ţară şi spunea că nu-i face rău. Eu am băut doar apă minerală.

— Când aţi plecat le-aţi strâns şi pe acestea?

Femeia se gândi câteva clipe.

— Nu cred. Era unsprezece şi voiam să mai prind autobuzul.

Dobre ciocăni câteva clipe cu degetele în tăblia mesei.

— Aseară?...

— Am stat acasă. A venit o prietenă la mine pe la opt şi, când s-a terminat filmul, a plecat.

— Aveţi telefon?

— Nu încă. Aştept.

— Şi după zece? Aţi mai ieşit în oraş?

— Bine, dar dumneavoastră...

— Aseară la orele unsprezece jumătate doctorul Didi Miltiade a avut un accident de maşină. Un accident provocat.

— Didi? Şi?...

— Liniştiţi-vă, e doar rănit. Peste două, trei zile îl veţi putea vedea. După câte ştiu, între dumneavoastră şi doctorul... ridică Dobre jenat din umeri.

— Cred că nu vă închipuiţi că tocmai eu...

— Nu-mi închipui nimic, dar sunt obligat să vă întreb: Ce aţi făcut după zece noaptea, dacă ar exista un vecin care...

— Există, şopti femeia încercând să roşească. Un... prieten a venit la mine pe la zece şi jumătate şi a rămas până dimineaţa.

— Cum îl cheamă? întrebă maiorul calm, privind florile proaspete din vază.

— Dinu Sandu. Lucrează la Institutul de construcţii navale. Prietenii îi spun *Iaba*.

— V-a spus vreodată Mihăilescu că se teme de cineva? Sau v-aţi dat dumneavoastră seama de lucrul acesta?

— Niciodată. Era omul care avea numai prieteni în jurul său. Nu mi-a spus şi nici nu cred că se temea.

— Din oraş, aţi plecat împreună? Pentru mai multe zile, vreau să spun.

Şana aprobă gânditoare.

— Acum vreo doi ani. Tocmai îşi cumpărase maşina şi am plecat pentru patru zile la Cascada Putnei.

— Între el şi doctorul Miltiade au existat discuţii referitor la...

— ...la mine vreţi să spuneţi? Spuneţi orice, tovarăşe maior. Acum mi-i indiferent.

Ridică ochii şi îl privi pe Dobre în faţă.

— Nu au existat niciun fel de discuţii. Deşi...

Dobre se ridică în picioare.

— Vă rog să nu părăsiţi oraşul fără ştirea mea. Poate va mai fi nevoie să... lămurim unele lucruri.

Îşi luă pălăria din cuier şi aşezând-o pe cap, o mai privi o dată pe Şana, rămasă ţintuită pe scaun, privind undeva spre munţi sau dincolo de ei.

— Am plecat, murmură Dobre încurcat.

Apoi, când ea se întoarse cu faţa spre el, adăugă arătând florile:

— ...cât de frumoase sunt, ce păcat că mâine, poimâine se vor ofili. Ele însă...

Se opri văzând lacrimi în ochii femeii. Ieşi înciudat că nu se putuse stăpâni.

„Păcat... mare păcat... murmură maiorul încercând să-şi amintească pe unde s-ar afla cel mai apropiat debit de tutun.

3.

— S-a întors Moraru?

Secretara privi mirată spre maiorul Tofan care-şi strecurase capul prin uşa întredeschisă.

— N-ai uitat că trebuie să-i spui să vină imediat la mine?

— Cum să uit? I

Într-adevăr, cum să uite dacă în răstimp de numai o oră era pentru a treia oară când Tofan îi spunea lucrul acesta!

Locotenentul major Moraru plecase cu o zi înainte spre judeţul Prahova, pentru a răsfoi un dosar uitat prin cine ştie ce arhivă. O mapă de carton şi poate cinci, şase hârtii care acum dobândeau o valoare deosebită.

Singur în biroul său, Tofan simţea scurgerea materială a timpului. Îşi aminti de clepsidra pe care o găsise în camera lui Mihăilescu, aşezată orizontal, astfel încât nisipul să nu mai curgă. Dar când s-a oprit timpul în loc pentru doctor? Când a simţit nevoia să păstreze la infinit o clipă? Îşi aminti de valiza aceea făcută pentru drum lung, gata în orice clipă şi totuşi nefolosită de atâta vreme. Există oare vreo legătură între una şi alta? Nădăjduia. Sau replica aceea rostită la miez de noapte: „Vreau să fiu doctorul Mihăilescu şi atât! Spune-le să mă lase în pace, că altfel o să le pară rău tuturor!" Deci, nu celui din faţa sa, ci *lor*. Care lor? Şi, mai ales, cine era mesagerul acelui fapt atât de

neplăcut pentru Adrian? Sunt clipe în care presupunerile nu te mai ajută, îţi trebuie o certitudine. Una singură şi apoi lângă ea să poţi aşeza alte şi alte... În acest stadiu al anchetei Tofan avea nevoie de un adevăr. Aparent, lipsit de importanţă, dar un adevăr. Poate de aceea aştepta cu atâta nerăbdare întoarcerea lui Moraru.

Deschise interfonul şi luă legătura cu staţia de emisie-recepţie a inspectoratului.

— Aţi primit ceva de la 817?

— Nimic până acum, tovarăşe maior. Să-l căutăm?

— Aşteptaţi. Dacă vă cheamă, îmi faceţi legătura.

Întrerupse contactul şi ridicându-se de pe scaun începu să se plimbe prin birou.

„Deci, nici de la Ştefan vreo veste! Ce-o fi făcând? Să mă fi înşelat oare? Şi totuşi, acolo e începutul. Acolo!"

Din dulapul metalic luă un dosar voluminos. Oftă din rărunchi dându-şi seama că trebuie să-l citească atent. Fiecare pagină, fiecare rând.

„Ce simplu pare totul la sfârşit! Iar o să mă cuprindă mirarea cum de nu mi-am dat seama din prima clipă! Aşa se întâmplă mereu. Da, mereu..."

Aproape în acelaşi moment sosi Ştefan. Maiorul îi ascultă atent relatarea. Îl chinui cu întrebări subtile, încercând să găsească o fisură în ceea ce avusese de făcut. Lucrase atent. Ca la carte! Cu toate acestea, nici fostul său coleg Nicolae Gruia şi nici avocatul Pană nu reţinuseră mai mult peste ceea ce povestise maiorul Dobre. Tofan avu senzaţia clară că încearcă să străpungă cu o scobitoare o bilă de biliard. Nervii îi vibrau. Simţi vag semnele prevestitoare ale obişnuitei lui migrene. Vru să spargă o fiolă de algocalmin, dar cineva ciocăni la uşă. Se ridică în picioare tresărind.

— Intră!...

În prag apăru zâmbitor locotenentul major Moraru. Suplu, cu un mers de felină, cu degete nervoase, lungi ca de violonist, tânărul acesta era, după Ştefan, slăbiciunea nemărturisită a maiorului. Poate că, dintre toţi lucrătorii serviciului, era omul cel mai calm, deşi totul în el trăda nervozitate, capabil de eforturi intelectuale de zile şi nopţi în şir. Încă de la început Tofan intuise în el „doxarul" de mai târziu, analizatorul care trebuie să găsească locul fiecărei informaţii în marele mozaic al anchetei.

— În sfârşit! Spune.

— O clipă, tovarăşe maior. Să-mi trag sufletul. Ce-am păţit cu maşina!...

— Lasă, lasă asta acum. Este sau nu este?

Moraru se aşează oftând într-un fotoliu.

— Este, tovarăşe maior. Exact aşa cum aţi presupus. Veneam mai de mult, dar am trecut pe la comisariatul militar să mai verific încă o dată datele. Poate fi el. Înălţimea, culoarea părului, vârsta aproximativă, totul corespunde.

Tofan se lăsă moale pe scaun. Îşi scoase o ţigară din pachet şi o aprinse. „El e!" Acum putea asculta liniştit.

Pornise de la o simplă presupunere. Se punea întrebarea: când fusese „eliminat" adevăratul dentist Mihăilescu? S-au emis diverse ipoteze. Jocul fanteziei este, uneori, destul de curios, chiar pentru un lucrător cu experienţă.

— „Poate că schimbarea s-a făcut cu acordul lui, încercase Ştefan o pistă. Poate că acum el se află..."

„— Nu cred, se împotrivise Tofan."

„— De ce nu? În stadiul actual al anchetei?"

„— Nu, Ştefane. Îi cunosc mai bine ca tine pe cei ce-au hotărât lucrul acesta. Omenia nu face parte din arsenalul lor. Ce contează pentru ei viaţa unui om, când în joc sunt afaceri de milioane! Ştii

la ce valoare se ridică contractele de utilaje pentru marele combinat?"

„— Ştiu."

„— Când numărul zerourilor trece de opt, crezi că fac ei imprudenţa de a mai lăsa în viaţă un martor incomod? Adevăratul Mihăilescu e mort şi cred că ştiu când s-a petrecut crima."

„— Să auzim!"

„— Nu încă. Dă-mi răgaz două zile. Vreau să mai fac câteva verificări."

Şi le făcuse. O simplă ilustrată, trimisă bătrânei dintr-o staţiune alpină în vara anului 196... de adevăratul său fiu, stătuse la baza călătoriei locotenentului major Moraru. Pe aici, prin această zonă, trebuia să se fi găsit cu şapte sau şase ani în urmă un cadavru neidentificat, un alpinist singuratic prins de o avalanşă, sau „căzut", din cine ştie ce imprudenţă, într-unul din hăurile întunecoase ale muntelui. Îl găsiseră. Deci, avusese dreptate. Ar fi vrut să nu aibă, dar din păcate lucrurile se petrecuseră aşa cum le gândise el.

Ridică ochii într-un târziu şi abia atunci îşi dădu seama că tânărul din faţa sa vorbea de câteva minute. Îl opri.

— Scrie cât poţi de repede raportul şi du-te de te odihneşte. Ne vedem deseară pe la orele zece.

Ofiţerul vru să spună ceva, dar Tofan clătină hotărât din cap. Erau prea evidente urmele oboselii pe faţa lui tânără pentru a pune la îndoială necesitatea odihnei.

Rămase singur doar câteva clipe şi uşa biroului se deschise din nou, şovăitoare, timidă, atât cât îi trebuia locotenentului major Şorcaru să se strecoare în încăpere.

— Ce-i cu tine? întrebă Tofan surprins.

— Am... venit... tovarăşe maior...

— Văd că ai venit. Dar aşa se intră în biroul şefului? Pe strecurate?

Şorcaru privi dezorientat spre uşa rămasă întredeschisă.

— Închide-o. Şi altă dată... îşi umflă Tofan ostentativ pieptul său lat. Nu de alta, dar rămâi cu obiceiul ăsta şi nu-i nicio bucurie!

— Îmi permiteţi să raportez?

Maiorul îl privi nemulţumit. Nu de un subaltern care să raporteze avea nevoie în momentul acela. Ci de un tovarăş de echipă cu care să se sfătuiască, căruia să-i poată împărtăşi îndoielile şi bucuriile sale. Privi din nou chipul emoţionat al ofiţerului din faţa sa şi îşi spuse:

„Aşa îmi trebuie. E vina mea. Întotdeauna m-am întrebat dacă Şorcaru va fi un bun lucrător, dacă ştie tot, dar ce-am făcut ca să-i sădesc în suflet încrederea în el? Trebuie să-mi găsesc timp şi pentru el, cum am găsit la vremea potrivită pentru Ştefan."

— Băiete, stai jos mai întâi. Vreau să te rog ceva. Astăzi la orele 15 va avea loc înmormântarea. O să mergi acolo împreună cu Ştefan. Fiecare pe contul lui. Vezi cine participă.

— Am înţeles, tovarăşe maior.

Şorcaru ezită câteva clipe, apoi se ridică să plece.

Abia se închise uşa în urma tânărului şi Tofan ridică dosarul deasupra capului, lăsându-l apoi să cadă cu pocnet înfundat pe masă. Un nor fin de colb se ridică dintre paginile îngălbenite de vreme. Îl aspiră cu lăcomie ca pe cel mai suav parfum.

Începu să se plimbe prin birou. Îşi aduse aminte de ceva şi privi speriat ceasul. Era aproape douăsprezece. Ridică grăbit receptorul şi formă numărul său de acasă.

— Eu sunt, răspunse calm când auzi vocea soţiei.

— Să ştii că ţi-am pregătit ciorbă de fasole cu costiţă afumată.

— Minunat. La orele două sunt la masă.

— De asta ai dat telefon?

— Nu. Vreau să vorbesc cu Petrişor. E acasă?

— Întâmplător. Dar ce-i?

— O chestiune între bărbaţi. Cheamă-l te rog.

Aşteptă câteva minute zâmbind.

— Petrişor, ştii să păstrezi un secret?

— Fii fără grijă, tăticule. Dă-i drumul.

— O să întârzii deseară. Avem aici o întrecere sportivă.

— Fotbal!

— Nu! Asta e...

— Popice? Vin şi eu...

— Nici.

— Şah?

— Da. Ceva în genul ăsta. Ştii ce vreau să te rog? Am auzit că e un film bun la „Central". Trage o fugă până acolo şi cumpără trei bilete pentru spectacolul de la ora 19.

— De ce trei?

— Pentru mama, pentru Ioana şi pentru tine. Ţi-am spus doar că eu... Când vin la prânz acasă mi le strecori uşor.

— Şi banii?

— Împrumută-mă tu. Ţi-i dau înapoi, cu dobânda necesară, bineînţeles. Dar, rămâne între noi, bărbaţii.

— Ai nevoie să-ţi mai spun succes la concurs?

— Am. Ca la orice întrecere, băiete. Câştigă cine e mai bun.

— Atunci, nu mi-i frică pentru tine, tată. La şah nu cred că e pe acolo cineva care să te bată. Alerg după bilete.

— În ordine, fiule, şi ai grijă cum facem „suveica". Ştii ce ochi are mama?!

Aşează zâmbind telefonul în furcă şi începu grăbit să răsfoiască dosarul din faţa sa.

4.

Cu două ore şi ceva mai înainte, căpitanul Ştefan îşi parcase liniştit maşina la umbra bogată a unui platan secular. Deschise emiţătorul de semnalizare a poziţiei, apoi coborî oglinda retrovizoare şi îşi cercetă atent... recuzita. Părul scurt, pieptănat cu grijă pe frunte, ochelarii eleganţi cu lentile umbrite, medalionul de aur ce se observa discret prin gulerul desfăcut al cămăşii, ceasul brăţară, inelul cu piatră scumpă şi verigheta masivă încrustată cu diamante, pantalonii de stofă fină şi pantofii de vară, totul fusese ales cu minuţiozitate pentru a emana bunăstare, nonşalanţă, încrederea pe care o simte orice tânăr cu buzunarul prea plin de bani nemunciţi.

Coborî, închise portiera şi se îndreptă spre cabina unui telefon public. Câteva clipe mai târziu rostea cu un glas plictisit:

— Casa Paraschivescu? Sărut mâna, doamnă. Cu domnul inginer Paraschivescu, vă rog. În legătură cu anunţul din ziar, completă sesizând ezitarea femeii.

Se auzi în receptor o chemare, apoi câteva şoapte şi, în sfârşit, vocea bărbatului:

— Inginerul Paraschivescu. Vă ascult, domnule.

— Referitor la maşina pe care intenţionaţi să o vindeţi. Am înţeles că e vorba de un „Ford”.

— Da, domnule. Un „Ford” original.

— La câţi kilometri?

— Nici douăzeci de mii.

— Pot să o văd?

— Mai bine după-amiază.

— Prea târziu. Aş vrea ca după-amiază să fie şi a mea. De aceea...

— Poate că n-o...

— Dacă e aşa cum aţi spus o să-mi placă, interveni Ştefan. În cinci minute sunt la dumneavoastră.

Închise telefonul fără să mai aştepte încuviinţarea celuilalt.

Nu trecură nici cinci minute şi Ştefan sună la poarta vilei familiei Paraschivescu. Îi deschise el. Înalt, uscăţiv, cu pometii obrajilor prea proeminenţi, ars de soare, inginerul Paraschivescu, deşi pornise serios spre cincizeci de ani, era încă plin de vigoare şi agerime. Îl cercetă discret pe Ştefan şi mulţumit de cele constatate, vorbi:

— Voi merge eu înainte, să vă arăt drumul.

Ştefan îl urmă tăcut. Lăsară vila în stânga, trecură printr-o grădiniţă de flori, în mijlocul căreia, întinsă pe un şezlong, o femeie tânără şi deosebit de bine proporţionată se prăjea la soare numai cu un mini costum de baie pe ea. Ocoliră câţiva caişi şi ajunseră în faţa garajului de beton cu uşile larg deschise. Paraschivescu intră şi aprinse neonul. Maşina era într-adevăr admirabilă şi totul din jur pleda pentru ordine, grijă deosebită, meticulozitate. Ştefan încerca să-şi imagineze cum ar fi arătat „păpuşa" de pe şezlong la volanul acestei limuzine şi simţi că îl apucă ameţeala.

— Acesta este obiectul, zâmbi pentru întâia oară Paraschivescu, sigur de sine.

Ştefan o cercetă atent, dând semne vădite de mare satisfacţie. Îşi aprinse o ţigară, deschise portiera şi se strecură în ea. Porni motorul, ambală de câteva ori, verifică pedala frânei, ambreiajul şi vorbi:

— Sunteţi de felicitat, domnule Paraschivescu, pentru modul excepţional în care aţi întreţinut această bijuterie. O cumpăr!

— Bine dar!...

— Bănuiesc ce vreţi să spuneţi. Să ştiţi însă că în momentul în care îmi place ceva, nu mă interesează preţul! Preferaţi numerar sau C.E.C.?

— Numerar. Voi pleca peste puţin timp în străinătate, pentru mai multe luni.

— Orientativ?

Paraschivescu ezită câteva clipe:

— Nouăzeci de mii... Mai putem discuta!

— Nu cred că mai avem ce discuta! Aş vrea să răsfoiesc puţin cartea tehnică a maşinii, şovăi Ştefan.

— E în casă. Mă scuzaţi câteva clipe!

Abia plecase Paraschivescu şi căpitanul, cu mişcări sigure, aplică câteva benzi adezive pe volan, schimbătorul de viteze şi pe scala aparatului de radio. Le prinse apoi pe suporturile de celuloid şi le strecură în buzunar.

S-au înţeles să se reîntâlnească peste o oră, timp suficient pentru a retrage suma cerută de la C.E.C.

— Vreau să rezolvăm toate formalităţile până mâine dimineaţă, vorbi Ştefan şi porni grăbit pe aleea de beton ce ducea spre poartă.

Mai avu timp să audă întrebarea firească pe care femeia din şezlong o adresă soţului:

— Bine dragă, dar nici nu l-ai întrebat cum îl cheamă?

— De ce să-l întreb? Este exact cumpărătorul de care avem nevoie!

Ştefan zâmbi mulţumit.

„Teribil de bine trebuie să-i stea păpuşii la volanul Fordului. Mai ceva ca în reclamele firmei!”

Grăbi pasul spre maşină. Ajuns la inspectorat, primul drum îl făcu spre laborator.

— Iată câteva amprente, spuse el subofiţerului. Te rog să le compari cu cele neidentificate de pe pahare. Rezultatul îl vei comunica tovarăşului maior Tofan.

Apoi, coborî în fugă scările, se urcă în maşină şi porni spre marele combinat.

Capitolul V

1.

Vizita în cabinetul procurorului Ogneanu era pentru maiorul Dobre un... „rău necesar”. Procurorul, dincolo de pasiunea sa pentru tachinărie, care-i smulgea lui Dobre accese de furie greu de potolit, era un lucrător cu multă experienţă în domeniul cercetărilor penale. De atâta vreme de când lucrau împreună se stabilise între ei un „*modus vivendi*” care convenea de minune fiecăruia dintre ei. Ogneanu îi lăsa maiorului deplina libertate pentru ca el să rămână undeva în afara anchetei, neinfluenţat de o mărturie ori alta, astfel încât să aibă posibilitatea unei analize cât mai lucide a probelor, iar Dobre nu întreprindea nicio acţiune esenţială fără aprobarea sa. Cu toate acestea, colaborarea lor avea şi momente când devenea pur şi simplu de nesuportat.

Aşa că, maiorul, când primi dimineaţa invitaţia procurorului de a-l vizita „mai spre prânz”, aşezase receptorul în furcă oftând:

— Nici nu se putea să am şi eu o zi liniştită. Oricum, dacă tot era necesar să se întâmple, bine că e astăzi. Mâine cine ştie dacă voi fi tot atât de calm.

Din clipa aceea începea zbuciumul subalternilor.

— Popică, măi băiete, strigă Dobre prin uşa întredeschisă. Vino repede cu toate hârtiile că mă cheamă Ogneanu!

— Care hârtii, tovarăşe maior?

— Adă-mi hârtiile de la cazul Mihăilescu. Toate, auzi, toate!

— Vi le-am dat aseară.

— Mie? A, da. Îmi aduc aminte. Unde e Vlad?

— E de serviciu.

— Cheamă-l încoa. Repede. Stai. Spune-i şi lui Verea să-mi aducă fotografiile.

— Sunt în fişetul dumneavoastră.

— Măi, tu spune-i să le aducă! Poate a mai uitat vreuna. Unde e planul casei? Unde e schiţa camerei? Să vină şi Pandele.

— E plecat după laba.

— Tocmai acum şi-a găsit să plece! Tocmai acum când mă cheamă Ogneanu? Ce-i cu Vlad de nu mai vine?

— Păi nici nu...

— Du-te, domnule, o dată, nu pricepi ce foc e pe capul meu?

Apoi începu cu telefoanele.

— Alo! Cu locotenentul major Mogoi. Tu eşti? Aha! Adă, frate, declaraţia avocatului Pană. O ţii la dumneata să facă pui şi pe mine mă cheamă Ogneanu. Lasă că...

În sfârşit, cu servieta burduşită cu fel de fel de hârtii, ordonate cu grijă, Dobre plecă privindu-şi subalternii aliniaţi, cu ochii galeşi, ca un părinte iubitor, încercat de presimţiri sumbre înaintea unei bătălii hotărâtoare.

În cabinetul procurorului Ogneanu, cu ceşcuţa de cafea în faţă, lucrurile se desfăşurau cu totul altfel. Erau doi profesionişti ai amănuntului care căutau, căutau mereu.

— Să spunem sinucidere, încercă Ogneanu. Ce avem la „activ”?

Luă o coală de hârtie şi începu să noteze.

— Decepţie sentimentală?! La vârsta lui... clătină din cap a mustrare.

— Care vârstă? întrebă maiorul, cea din acte sau...

Câteva clipe se priviră amândoi uimiţi.

— Aşa e! Ia să adăugăm în paranteză: Şana. Cum arată femeia asta?

— O fată ajunsă la maturitate, în căutarea unei partide.

— Înaltă?

— Nu prea. Ştie însă să-şi poarte rochiile.

— Brunetă?

— N-aş zice. Mai mult şatenă. Ar părea comună dacă nu ţi-ar atrage privirea prin gesturi neterminate. Ceva copilăresc care o mai prinde încă.

— Poate trezi pasiuni aşa, cum să spun, totale?...

— În cazul acesta cred că da. Sunt mai multe lucruri de spus aici, tovarăşe procuror. Şana cocheta în acelaşi timp şi cu Mihăilescu şi cu Miltiade şi cu un oarecare Iaba. Dintre toţi cel mai apropiat de criză era victima. Singurătatea, ceasurile de aşteptare dau îndoielilor valori deosebite.

— Ţi-a semnalat cineva că ar fi observat la el stări depresive?

— Nu, dar gândiţi-vă că nu am stat de vorbă cu toţi martorii. Şi, mai ales cu Miltiade!

— Bine, dar ce-aţi făcut până acum? Sunt, totuşi, trei zile!

— Miltiade a avut accidentul acela îngrozitor. Va trebui să mai amân discuţia.

— S-a aflat ceva în legătură cu accidentul? întrebă Ogneanu gânditor.

— Doar faptul că întreaga afacere a fost montată magistral. Cineva a avut interesul să-l scoată din cursă. Căutăm maşina.

— Şi?

— Urme sunt. E drept, puţine. Băieţii însă îşi dau toată silinţa. Sunt sute de autoturisme de verificat.

— Bun. Să trecem la punctul doi. Şantaj, situaţie desperată. Cazuri în care moartea îi apare celui vinovat ca o salvare a prestigiului. Ce notăm?

— Aici lăsăm loc gol, deocamdată.

— De ce? întrebă nedumerit Ogneanu. Îţi aminteşti de fraza pe care a auzit-o băiatul, cum îl cheamă?

— Mihai Gruia, răspunse Dobre plictisit.

— „Lăsaţi-mă în pace! Vreau să fiu doctorul Mihăilescu şi atât". Parcă aşa suna.

— Cam aşa ceva!

— Nu ţi se pare reacţie tipică la un şantaj?

Dobre se gândi câteva clipe apoi răspunse la fel de calm:

— Nu cred. Mai curând dorinţa unui om de a-şi dobândi o identitate.

— Şi, interveni triumfător procurorul, de unde vine această dorinţă? Din faptul că altul sau alţii au aflat că el nu e cel adevărat.

— Ori au ştiut.

— Exact! Şi acum îl şantajează cu lucrul acesta cerându-i să facă ori să nu facă ceva. Ce mai spui în situaţia asta?

— Tovarăşe procuror, se hotărî în sfârşit maiorul. O anchetă nu se aseamănă cu o temă de seminar! Mă lăsaţi să spun ce gândesc şi apoi o să hotărâţi ce *aveţi* de făcut în continuare, accentuă Dobre pe „aveţi", dându-i de înţeles lui Ogneanu că are cele mai serioase intenţii de a-i lăsa cercetarea crimei pe cap.

— Deci, excluzi posibilitatea sinuciderii, cedă prudent Ogneanu, înspăimântat de o astfel de perspectivă.

Dobre simţi ezitarea şi zâmbi mulţumit. Ogneanu era un om în jurul vârstei de patruzeci de ani, cu părul albit pe la tâmple, cu

ochii veşnic obosiţi, mult prea nervos şi în acelaşi timp prea ocupat pentru un caz ca ăsta. Ştia însă să-şi domine pornirile şi mai ales avea o cultură juridică de mare subtilitate, care reuşea de multe ori să-l scoată, cu obraz curat, din multe situaţii dificile. Numai că, de această dată, viitorul anchetei însemna alergătură. Supraveghere. De zi. Şi de noapte. Interogatorii istovitoare. Confruntări. Cum s-ar spune, tacâmul complet al unei munci de rutină.

— N-o exclud, răspunse maiorul. Dar, un om care vrea să se sinucidă nu-şi aşteaptă vizitatorii cu bisturiul ascuns cu îndemânare sub masă.

— Poate că ai dreptate, admise Ogneanu.

I se citea pe faţă o mare suferinţă pentru orgoliul lui rănit. Şi totuşi o făcuse. Pentru lucrul acesta îl stima Dobre. În discuţia dintre ei poziţia ierarhică era uitată. Destul de mult pentru un om ca Ogneanu, învăţat să învingă întotdeauna. Dobre îl obişnuise să nu-l facă părtaş la îndoielile sale, la nopţile lui de veghe, când purta colocviile interioare cu zeci şi zeci de bănuiţi. Îi prezenta doar dosarul de anchetă în care vinovatul se detaşa clar, totul părea uimitor de simplu, iar probele adunate împotriva lui, de netăgăduit. Uneori maiorul îl credea pe Ogneanu creaţia sa şi se simţea pur şi simplu jignit când cineva din jur încerca să-i pună la îndoială calităţile.

— Să trecem la crimă. Cine sunt prezumtivii.

— Unul ar fi Miltiade, se hotărî Dobre.

— Cine?

— Doctorul Miltiade, ce vă miră. Poate relaţiile lui Mihăilescu cu Şana, poate alte lucruri l-au determinat să aleagă calea asta. Să nu uităm că din casa victimei s-au furat, în prima noapte după crimă, medalionul şi cerceii.

— Oare numai atât?

— M-am întrebat şi eu! E prea puţin pentru ce s-a întâmplat. Şi dacă numai atât, care era adevărata lor valoare. Ce semnificau aceste obiecte? Stau şi mă întreb dacă...

— Cum şi-a petrecut Miltiade noaptea?

— Cu Şana. Amândoi fiind interesaţi în acest furt, alibiul poate fi aranjat. Deci cade!...

— Oare Şana a fost introdusă în viaţa lui Mihăilescu pentru a urmări mai de aproape ceva ce-i interesa pe amândoi? se lansă Ogneanu în presupuneri.

Dobre îl privi surprins. Se hotărî totuşi să-l ierte de această dată. Şi o făcu cu subtilitate.

— Mai e încă un fapt. Miltiade era unul dintre cei mai apropiaţi prieteni ai victimei. Otrava a fost strecurată în vin. Când îţi aşteptţi vizitatorii cu bisturiul la îndemână nu bei vin cu oricine. Cu un prieten însă...

— Au băut împreună?

— Da. În seara crimei Mihăilescu a fost vizitat de Miltiade şi Pană. A băut cu ei. Apoi de Şana. A băut şi cu ea. Femeia a plecat pe la unsprezece fără un sfert. După ora aceasta la Mihăilescu în casă au mai venit două persoane. Neidentificate încă. Una a băut vin, tot cu paharul fetei, cealaltă cu un pahar curat. Otrava e de provenienţă străină, cu efect destul de lent.

— Cât de lent?

— De la o jumătate de oră în sus, spune doctorul. Dintre cei trei, pe care îi cunoaştem, doar Miltiade şi Pană au fost de curând în străinătate.

— În cazul acesta poate fi suspectată şi Şana.

— Numai dacă admitem existenţa unei înţelegeri între ea şi Miltiade, conchise Dobre.

— Dar avocatul Pană?

— Tot un prieten apropiat, dar mi-a părut un tip incolor, lipsit de ambiţii. Ţinea mult la Mihăilescu. Îl adula chiar. Îl imita în felul de a se îmbrăca, în gesturi. Nu-l cred capabil de crimă.

— De ce?

— Nu văd motivul. Are o situaţie materială excelentă, câştigă bine, soţia e şi ea salariată, nu au copii. Ce şi-ar putea dori mai mult? Hotărât lucru, eu zic să rămânem deocamdată la Miltiade, Şana şi necunoscuţii aceia.

— E aici un punct la care trebuie să ne gândim mai mult, propuse Ogneanu. Plecarea femeii... Să spunem că Miltiade a strecurat otrava în pahar, iar Şana a venit să-i constate efectul şi să ia ceva ce-i interesa. Nu ştim ce şi nici nu putem şti, deocamdată. În ipostaza aceasta, deoarece lucrul a fost luat înainte ca noi să pătrundem în cameră, dacă ar fi spălat paharul, un gest simplu, obişnuit, am mai fi ştiut că a fost acolo? Mă urmăreşti?

Dobre aprobă tăcut.

— După ea, vin doi vizitatori care ciocnesc şi ei câte un pahar de vin cu doctorul. Mihăilescu bea din paharul lui, unul dintre necunoscuţi bea din paharul fetei, altul dintr-un pahar curat. Bun! Oare asta nu dovedeşte că doctorul mai era încă în viaţă după plecarea Şanei?

Lui Dobre îi plăcu observaţia procurorului. Îl bucură chiar că o făcuse. „E uşor să pui întrebări, dragul meu, gândi el. Mai greu e să le dai răspunsuri mulţumitoare. Ia să vedem cum te descurci?” Îl privi câteva clipe şi lansă „bomba”!

— Oare mai era în viaţă? În fond, pentru mai multă siguranţă, Şana avea şi ea nevoie de un alibi puternic. Paharele ar fi putut fi aduse de ea din bucătărie. Poate chiar atunci i-a venit ideea. Au băut singuri tocmai pentru a dovedi că Mihăilescu mai era în viaţă, sau au fost folosite numai paharele întrebuinţate, de fapt,

cu câteva ore mai înainte, de doi pacienţi ori vizitatori întâmplători.

Ogneanu îl privi câteva clipe surprins. Îşi reveni greu:

— E totuşi o mare imprudenţă, observă el gânditor. Închipuieţi ce se întâmplă dacă identificăm amprentele, sau cel puţin una dintre ele. Poate fi poştaşul, încasatorul de la lumină, un croitor etc. Prin verificări succesive îi aflăm. Adică, vreau să spun, nu e imposibil. În fond oamenii întâmplători nu vin la miezul nopţii în vizită!...

— Cineva din familie însă...

— Atunci s-ar putea ca ei să fi strecurat otrava. Aveau de ce s-o facă?

— Ei, sigur că aveau, teoretic vorbind. Moştenirea doctorului e destul de tentantă. Ca să nu mai punem acum şi...

— Cum îţi explici furtul din seara următoare? îl întrerupse Ogneanu.

— Dacă aş şti ce ascund obiectele luate! regretă sincer maiorul. Un cifru secret, un semn de recunoaştere, ceva în genul ăsta.

— Crezi că ar valora mai mult?

— Altfel n-are niciun chichirez...

— Ce-i aia „chichirez”? întrebă procurorul iritat.

Dobre se mulţumi să ridice din umeri, ceea ce pe Ogneanu îl făcu să-şi regrete întrebarea copilărească.

— Dar acest Iaba? L-ai verificat?

— Nu încă. Crima pare prea subtil lucrată pentru el. Nu-i omul care să omoare din gelozie, deşi Şana, cu situaţia ei materială: apartament, bani, relaţii, reprezintă o partidă pentru el.

„Ce-o fi vrând ăsta de la mine, domnule, se întrebă Ogneanu enervat. Vine să ne sfătuim, mă obligă să-mi spun părerea şi apoi

îşi dă toată silinţa să-mi arate cât de elegant se poate călca în strâchini. E sadic «bătrânul» astăzi. Cu ce l-oi fi supărat oare?"

Ştia din experienţă că o discuţie pe această temă nu i-ar fi adus nicio bucurie. Se hotărî să-l lase pe maior în... apele lui şi întrebă alb:

— Cine îl mai vizita pe Mihăilescu?

— Cam ăştia sunt toţi... mai importanţi. Vă înţeleg nedumerirea, adăugă Dobre cu un ton indulgent. Pentru ochiul unui străin viaţa lui poate părea ciudată. Vă asigur însă că e vorba de o persoană serioasă. Clasicul tip al singuraticului care şi-a consacrat viaţa ajutorării familiei. Trimitea bani şi celor mai îndepărtate rude, întreţinea patru nepoate prin diferite facultăţi şi şcoli tehnice, avea un cult pentru mama lui, iubea copiii...

— Bine, dar era străin de toate acestea!

— Adevărat, oftă Dobre, era străin, dar totuşi om.

— Eu nu pricep un lucru, se frământă Ogneanu aprinzându-şi o ţigară. Pentru ce s-a făcut această substituire. Cum de nu a simţit mama că nu el e fiul ei? Înţelegi ce vreau să spun? O mamă simte, gândeşte cu inima...

— Ştiu eu? Era bătrână. Era aproape oarbă. Poate că nu a simţit, poate că da! Cine poate şti ce-a fost în sufletul ei!...

— Crezi că nu a vrut să simtă? Te-ai gândit la lucrul acesta?

— Oho! La câte nu m-am gândit!... Dar pentru ce avem noi de făcut în sine nu interesează. E Mihăilescu cel adevărat, ori altul!... Un om a fost omorât, indiferent ce păcate avea. Noi trebuie să rezolvăm crima. De celelalte aspecte ale problemei se ocupă Tofan.

— Deci cade şi ipoteza că cel ce a strecurat otrava ar fi dintre membrii familiei.

Dobre zâmbi vinovat:

— Totul cade şi, în acelaşi timp, totul e posibil.

— Adevărat. Crezi că e nevoie să stau şi eu de vorbă cu acest Iaba?

— Dacă ţineţi neapărat, răspunse Dobre mâhnit.

— Bine, vorbeşte dumneata. Când ne mai întâlnim?

— Hotărâţi dumneavoastră. Eu dacă am nevoie, vă caut.

— Daţi-i zor, tovarăşe maior. Uite au şi trecut trei zile de acum şi noi n-am aflat mare lucru. Da, n-am aflat!

Dobre îşi strânse grăbit hârtiile în servietă şi părăsi biroul cu un „*să trăiţi, tovarăşe procuror şef*" de zile mari. Era bucuros că Ogneanu nu-şi amintise de dispariţiile lunare din oraş ale doctorului. Cine ştie pe ce coclauri i-ar mai fi trimis pe băieţi, tocmai acum când avea atâta nevoie de ei!

2.

Cu un sfert de oră înaintea terminării programului, maiorul intră în holul spaţios al Institutului de construcţii navale. Portăriţa, o tânără cu rochia de la uniformă mult scurtată, cu ochii rimelaţi din abundenţă şi toată faţa numai zâmbet îi ieşi înainte, întâmpinându-l plină de amabilitate.

— Sunt maiorul de miliţie Dobre, şopti el confidenţial.

— Îmi pare bine, tovarăşe maior, îmi pare bine, răspunse fata, mimând o bucurie adevărată. Nu va fi nevoie să vă explic că aici e un institut de construcţii şi că trebuie să-mi prezentaţi legitimaţia.

Dobre vru să spună ceva, dar fata părea hotărâtă să nu se mişte cu un pas din faţa lui, aşa că maiorul găsi cu cale că e mai bine să se „execute”.

Fata o cercetă câteva clipe, apoi i-o întinse întrebându-l:

— Ce ecuson preferaţi, de delegat sau vizitator?

— Niciunul. Îl caut pe un salariat de-al dumneavoastră, Dinu Sandu. Lucrează în atelierul de proiectare.

— A, domnul Iaba? îl cunosc, deşi a venit la noi doar de câteva săptămâni. Să-l anunţ?

— Nu, nu e nevoie. Cum să vă spun, domnişoară, nu e ceva oficial. Îl aştept doar să punem la cale o partidă de vânătoare, pentru deseară.

— Domnul Iaba e vânător? întrebă fata surprinsă. Şi nu mi-a spus niciun cuvânt! Până nu-mi aduce o blană de vulpe nu scapă de mine. Ştiţi, acum argintiile nu mai sunt la modă. Se poartă autohtone, *natur*!...

Dobre înţelese că despre vulpe e vorba dar, văzând telefonul de pe masă, întrezări o salvare onorabilă.

— Pot să sun în oraş?

— Desigur. Formaţi însă la cel albastru. E direct.

Păşi spre telefon în timp ce fata se trase politicos spre fereastră. Formă numărul său de acasă şi aşteptă câteva clipe. Îi răspunse soţia destul de morocănoasă, ca să-şi dea seama că o trezise din somn.

— Eu sunt. Voiam să-ţi spun că voi lua masa în oraş, cu un prieten. Scuză-mă că te anunţ atât de târziu, dar am fost ocupat.

— Te-am aşteptat până la trei, apoi am adormit. Deseară când vii?

— Cred că devreme. Ştii de ce te-am sunat?

— Ai cumpărat bilete la film?

— Nici chiar aşa. Când veneam spre centru am văzut că la cofetăria „Corso” descărcau nişte prăjituri admirabile cu frişcă. Ce-ai spune dacă ai ieşi pe la şase să mâncăm şi noi câte una?

— Nu poţi veni să mă iei de acasă?

— Cred că nu am timp. Te aştept acolo.

— Bine. Dar cu o singură condiţie.

— Care?

— Nu e cine ştie ce, dar promite-mi că o îndeplineşti

— Şi, parcă dacă nu promit, nu tot trebuie...

— Să mă conduci spre casă pe faleză. Doar până în faţa blocului. Aşa, în ciuda vecinelor care spun că suntem în divorţ.

— Măi, până nu spui tu...

— Atunci ne-am înţeles, îl întrerupse soţia. La şase punct te găsesc la cofetărie. Pa!...

Închise telefonul fără să-i mai dea timp să răspundă.

Dobre traversă holul, se aşeză într-unul din fotolii şi îşi aprinse o ţigară. De fapt nu-l cunoştea pe Iaba. Îi cercetase atent fotografia, iar descrierea lui Pandele, minuţios făcută, îl ajutase să-şi creeze o imagine destul de aproape de realitate, socotea el. Se convinse de lucrul acesta câteva clipe mai târziu, când remarcă silueta tânărului printre primii salariaţi ce se îndreptau spre ieşire.

Se apropie de el şi trecându-i braţul peste umeri întrebă cu voce tare:

— Ce mai faci, măi Iaba? De când te aştept!

În ochii lui Iaba fulgerară spaimă şi surprindere.

— Sunt maiorul de miliţie Dobre şi ar fi bine ca cei din jur să ne creadă prieteni, şopti el.

Iaba încercă să zâmbească şi abia reuşi să articuleze:

— Nu ştiam că mă... aşteptaţi. Altfel...

— Nu face nimic, continuă maiorul, să mergem, băiete, să mergem...

Ieşiră afară.

— Bine, dar ce aveţi cu mine? Mă arestaţi?

— Aproape, zâmbi Dobre. Aproape, măi Iaba.

— Şi unde mergem acum? Eu nu...

— Să luăm masa în doi. Eşti invitatul meu.

Tânărul îl privi neîncrezător.

— Dacă îţi spun că eşti invitatul meu, de ce nu mă crezi? continuă maiorul. Şi, să ştii, îţi promit că întâlnirea aceasta îţi va aduce numai bucurii.

— Tovarăşe maior, eu am mai avut o astfel de întâlnire acum vreo doi ani. Am scăpat ca prin urechile acului cu o pedeapsă cu suspendarea executării.

— De ce ai fost acuzat?

— Niscaiva speculă cu bunuri sustrase de la plata taxelor vamale. Nimicuri!

— Nici nu bănuieşti, băiete, ce necazuri îţi pot face nimicurile astea. Înţelegi?

— Înţeleg. Numai eu ştiu cât am suferit atunci. Vreau să fiu un om curat. Stau însă uneori şi mă gândesc că n-oi avea eu darul ăsta, al cinstei!

Dobre îl privi mustrător:

— Toţi ne naştem cu darul ăsta! Mai târziu însă unii uită de el. Vreau să cred că a fost suficient să ţi se amintească o singură dată!

În restaurant era lume puţină. Pentru unii era prea târziu, iar pentru alţii prea devreme. Aleseră o masă mai retrasă, lângă fereastră. Abia se aşezară şi un ospătar tinerel, care-şi chinuia rău de tot obrazul în nădejdea deşartă că i se va îndesi barba, se şi înfiinţă lângă ei.

— Să trăiţi, domnul Iaba. Cu ce vă servim?

— Ce ai mai bun, Petrică?

— Avem pentru dumneavoastră nişte muşchiuleţ de porc, o minune! Minţiţi puţin la grătar şi cu vin, adus de domnul Costică ieri de la Odobeşti, trăsnet nu alta! Medicament! Are schema lui şeful acolo! Crapul, uite-aşa de mare, arătă el cu palma deasupra mesei, să spună poezii de patru strofe şi gata polobocul. Un litru, două, cât vă aduc?

Dobre tuşi discret să-şi facă simţită prezenţa, dar puştiul, se vede treaba, nu avea ochi şi pentru el.

— Să punem deci doi muşchişori, două baterii, câte un coniac mic, din sticla dumneavoastră înainte, salată de castraveciori muraţi, că asta e trufanda acum şi mai vedem noi pe urmă.

Şi fără să arunce nici cel puţin o singură privire maiorului, tânărul dispăru grăbit spre oficiul restaurantului.

— Văd că te cunoaşte lumea pe aici, observă Dobre, privind puţin dezorientat în jurul său.

— Vin deseori, îngână Iaba. Uneori mănânc, alteori beau un coniac, cu un prieten. După muncă oricine e liber să-şi petreacă cum vrea timpul!

— Şi tu cum ţi-l petreci?

Iaba vru să răspundă, dar tocmai atunci puştiul aduse coniacurile, servite ireproşabil.

— Aveţi nişte întrebări, tovarăşe maior... Nici nu ştiu cum să...

— ...să răspunzi cinstit, continuă Dobre sorbind din paharul cu coniac. Dacă spui adevărul nu e nevoie să mai ţii minte!

— E un sfat, sau un avertisment?

— Ia-o cum vrei. Să ştii că discuţia noastră o puteam face, ori o putem continua şi în altă parte. M-am gândit însă că e bine s-o începem aşa. De ce? N-aş putea spune. Nici nu-i în firea mea. Aşa că totul depinde de tine.

Iaba îşi pierdu zâmbetul chinuit şi paharul din mână începu să-i tremure vizibil.

— Bea-l, ori aşază-l pe masă. Vede lumea!

Tânărul isprăvi coniacul dintr-o sorbitură şi aşeză paharul pe masă privindu-l ţintă pe maior.

„Ce-o fi cu el? se întrebă Dobre neliniştit. Dacă lucrurile merg aşa, cheltui banii degeaba".

— Ia spune, măi Iaba, l-ai cunoscut pe un oarecare dentist Mihăilescu?

— Pe cine?

— Pe Adrian Mihăilescu, dentistul care lucra la policlinica dentară cu plată.

Tânărul se gândi câteva clipe, apoi îşi scoase o ţigară din buzunar şi o aprinse calm. În câteva clipe faţa lui frumoasă se destinse uimitor. Părea din nou liniştit, sigur de el, gesturile i se legau elegant.

— Din auzite da. De discutat însă nu am discutat cu el niciodată şi nici nu ştiu unde... locuieşte.

— Nu te-am întrebat nici dacă ai vorbit cu el, nici dacă ştii unde locuia, fiindcă la ora asta şi-a luat locul pe care nu cred că-l va mai părăsi.

— E arestat?

— Nu. A fost omorât acum trei zile, continuă Dobre brutal, nemulţumit de schimbarea pe care o observase pe chipul tovarăşului de masă. Îţi spun toate acestea ca să-ţi dai seama cam cum trebuie să se desfăşoare discuţia noastră.

— Tovarăşe maior, începu Iaba grăbit, să ştiţi că totul a fost absolut întâmplător. Eu...

— Ştiu şi asta, interveni Dobre. L-ai cunoscut mai mult prin ceea ce ţi-a povestit prietena ta, Şana. Între noi fie vorba, să ştii că ea şi doctorul nu au avut o... chestiune serioasă.

— Nu la asta mă referam.

— Dar la ce?

— La nimic, răspunse grăbit tânărul. La nimic precis. Adică aşa, în general. Şana e o fată drăguţă, dar nu e chiar prietena mea. Cum să vă spun, mai mult eu sunt prietenul ei.

Dobre simţi că ceva nu e în ordine în discuţia lor, dar în momentul acela nu-şi putea da seama ce.

— Vorbeşte despre el. Tot ce ştii. Tot ce-ai aflat, chiar fără o ordine precisă.

La masă sosiră fripturile şi vinul. Câteva momente, până plecă ospătarul, domni liniştea. Dobre îi făcu un semn lui Iaba, o invitaţie directă şi la mâncare, dar şi la replică.

— Era un om ciudat. Şana ţinea mult la el, deşi, ca bărbat, nu făcea două parale. Dacă vă spun că avea ceva care mă înspăimânta, o să mă credeţi?

— De ce? îl privi maiorul mirat.

— Spuneaţi că nu e în firea dumneavoastră să staţi de vorbă cu cineva într-un asemenea decor. Nu ştiu de ce simt nevoia să fac şi eu un lucru care nu-i în firea mea.

— Care?

— Să fiu sincer cu dumneavoastră, indiferent ce veţi gândi despre mine în clipa următoare. Am fost crescut cu bani mulţi la vârsta când nu aveam nevoie de ei şi am rămas fără niciun leu, tocmai când ştiam ce e banul. Tata era inginer, mama doctoriţă. Am terminat liceul printre primii în S. Poate pentru faptul că oraşul era mic, poate pentru reputaţia părinţilor mei. Cu două săptămâni înainte de examenul de admitere la Institutul politehnic, mama a murit. Am căzut la examen şi de ruşine, la întoarcere, i-am spus tatei că am reuşit. Norocul meu a fost că în momentul în care am venit la „facultate” tocmai se dădeau examene la şcoala de desenatori tehnici. Prin iarnă, tata s-a

recăsătorit şi a venit să-mi prezinte soţia. O cunoşteam, ştiam că întreţinea legături cu ea încă de când trăia mama. Atunci a aflat toată minciuna, ne-am certat. I-am spus ce gândeam despre el şi din clipa aceea nu am mai fost copilul lui.

Pe Dobre povestea îl plictisea îngrozitor, dar simţea că trebuie să-l asculte.

— Aşa că a trebuit să-mi iau viaţa pe cont propriu. Ce n-am făcut ca să-mi pot termina şcoala?! Am tăiat lemne, am meditat copii tâmpiţi, am... ţinut de urât femeilor măritate şi neglijate de soţi; vara am fost ospătar. Din toate acestea am învăţat două lucruri: că trebuie să te faci că nu vezi nimic din ce se întâmplă în jurul tău şi că oamenii se cunosc după un gest, ori un zâmbet. Să simţi dacă omul e pentru tine, sau nu e pentru tine. Pe Mihăilescu acesta l-am văzut de două, trei ori. Eram în relaţii cu Şana: masă, casă, ţigări scumpe şi alte avantaje. Am înţeles însă că Mihăilescu nu e omul de la care am ceva de câştigat. Nefiind interesant din punctul meu de vedere, l-am abandonat.

— Şi cum ţi-ai dat seama de asta?

Iaba sorbi din vin cu delicateţe şi scoţându-şi pachetul de ţigări îl aşează pe masă. Gestul nu trecu neobservat pentru Dobre. În sfârşit, atmosfera era cea pe care o aştepta.

— Făcusem eu câteva prostii şi am simţit că relaţiile dintre mine şi Şana sunt pe butuci. M-am gândit să le dau un impuls nou, jucându-i o scenă de gelozie babacului ăsta chiar în policlinică. În ceea ce mă priveşte, nu aveam prea mult de pierdut. M-am postat în sala de aşteptare. Nu am stat mult şi l-am văzut venind spre ieşire. Tocmai atunci trei oameni coborau pe scări o bibliotecă masivă de lemn, din alea vechi, cu fel de fel de brizbrizuri. Unul a scăpat-o din mână, altul a alunecat şi dulapul acela de câteva sute de kilograme venea peste cel de-al treilea să-l strivească, nu alta! Nu ştiu când s-a petrecut totul, dar

într-o clipă, acest Mihăilescu s-a repezit, a sprijinit biblioteca şi i-a oprit alunecarea. Apoi, când oamenii şi-au revenit, a adunat de jos gentuţa şi, ruşinat parcă de ceea ce făcuse, a pornit gârbovit şi gânditor spre ieşire. Eu am rămas ţintuit pe scaun unde mă aflam şi n-am putut spune un cuvânt. Totul fusese, peste închipuirea mea...

Dobre îl privi cum soarbe cu lăcomie vinul din pahar şi îl întrebă:

— I-ai spus Şanei?

— Ce rost avea? Şi aşa când vorbea despre el i se măreau ochii de nu încăpeau amândoi într-o tigaie de prăjit ouă.

— Îţi aminteşti? În ultimele luni Şana a lipsit din oraş mai multe zile la rând?

Iaba înghiţi ultima bucată de friptură, chinuindu-se să priceapă rostul întrebării.

— Ştiu că o zi a fost la Bucureşti să-şi cumpere nişte marafeturi şi apoi, la vreo lună, a fost plecată două zile la nunta nu ştiu cărui verişor.

— Putea să lipsească fără să-ţi dai seama?

— E important lucrul acesta?

— Totul e important acum. Un om a fost omorât, e oare atât de greu să înţelegi că chestiunea aceasta te poate privi şi pe tine şi pe Şana deopotrivă?

— În ultimul an, nu. Eu aveam cheia de la apartamentul ei şi puteam să mă duc la ea când voiam. A întârziat deseori, noaptea, dar de lipsit nu lipsea.

— Ce faci, iubiţelule, explodă în spatele lui Dobre o voce răguşită. Te caut de două zile şi nu dau de tine.

Maiorul se întoarse surprins şi zări o tânără cam de douăzeci şi cinci de ani care aproape că i se urcase în spate. Se feri instinctiv, privind întrebător spre Iaba.

— Bine, Leano. Am fost plecat. Acum sunt cu un prieten şi avem de discutat ceva.

— Şi nu pot cunoaşte şi eu pe prietenul tău? Pare un om deosebit de amabil, nu un zgârcit şi necioplit ca tine, care nici măcar nu mă inviţi să beau şi eu un coniac la masa voastră.

Dobre simţi mâna fetei strecurându-se pe sub gulerul hainei sale şi avu impresia că plafonul se prăbuşeşte peste el.

— Sunt chestiuni prea grele pentru tine, rosti Iaba încurcat şi s-ar putea ca paharul ăla de coniac să nu-ţi aducă nicio plăcere!

Maiorul îşi dădu seama că între Iaba şi fată se lansau nişte semnale de alarmă şi din priviri, dar şi prin semne discrete.

— Atunci mă duc, conchise fata şi poate ne întâlnim deseară să-ţi plătesc datoria. Pa, iubiţelule!

Dobre îi urmări câteva clipe mersul legănat printre mese şi se întoarse calm spre Iaba.

— O cunoştinţă, se simţi dator să precizeze acesta. Când îţi pierzi vremea prin localuri, cunoşti fel de fel de lume.

— Se pare că fata asta poate fi cunoscută foarte uşor.

— Cred. De altfel nu m-a interesat niciodată viaţa ei în amănunt. Asta e tot ce v-am putut spune despre Mihăilescu.

— Dar despre doctorul Miltiade?

— Am auzit de el. Dar nici măcar nu l-am văzut. Ştiu însă că multe femei care se îmbracă la Casa modei se dezbracă în vila lui, adăugă Iaba zâmbind.

— Nu ştii, Şana îi cunoaşte?

— Nu cred. De altfel, nu am auzit-o vorbind despre el.

— Bine, măi Iaba. Asta a fost tot ce voiam să te întreb. Mai e ceva. Unde ai fost aseară?

— Aseară? Cam între ce ore?

— Să spunem de la zece şi jumătate până dimineaţa.

— La Şana. Întâi am trecut pe la bar şi cam pe la unsprezece m-am dus cu un taxi acasă la Şana. Am rămas până dimineaţa. Nu ştiu numărul maşinii, dar îl cunosc din vedere pe şofer, dacă e...

— Te cred pe cuvânt, oftă Dobre. Să vină băiatul să facem plata.

Îşi privi ceasul. Mai avea un sfert de oră până la întâlnirea cu soţia.

Iaba făcu un semn ospătarului şi îşi scoase grăbit portofelul.

— Nu e nevoie. Ţi-am spus de la început că eşti invitatul meu. Şi aş vrea să te mai rog ceva. Nu pleca din oraş fără să mă anunţi şi nu discuta cu Şana nimic din ceea ce te-am întrebat.

Dobre se ridică şi părăsi localul. Din uşă se uită discret spre Iaba. Trăgea cu sete din ţigară privind pierdut în paharul cu vin.

3.

— Vă rog să poftiţi, tovarăşe maior, doctorul Miltiade vă aşteaptă.

Tofan se ridică de pe scaun, stinse ţigara şi îmbrăcându-şi halatul porni în urma directorului marelui spital. Aşteptase aproape jumătate de oră în cabinet până se încheiase vizita de seară şi, în acelaşi timp, până primi confirmarea medicului de la terapie intensivă că Miltiade poate suporta o discuţie uşoară, de cel mult zece minute.

— Cred că mă veţi înţelege, vorbi acesta scuzându-se parcă. Nu eu sunt cel ce hotărăsc lucrul acesta, ci starea colegului şi

pacientului meu. În fond şi noi şi dumneavoastră avem aceeaşi misiune, să apărăm viaţa oamenilor, fiecare în felul nostru.

— Înţeleg, încercă Tofan, dar gândiţi-vă că e ceva absolut necesar. Fiecare oră în plus...

— Nu vă uitaţi spre mine, se apără directorul spitalului, pe care Tofan îl cunoştea încă din anii când îşi făcea stagiatura undeva prin munţii Vrancei. Aici poate hotărî numai conştiinţa lui de medic, şi-l desemnă cu un gest pe şeful secţiei reanimare.

Şi iată că hotărâse. Întâlnirea era posibilă. Faptul în sine îl bucura pe Tofan. Asta însemna că starea doctorului Miltiade nu era atât de gravă. Din momentul în care îl cunoscuse în vila lui, cu ocazia unei anchete din vara trecută, maiorul îi păstrase o amintire plăcută şi de multe ori şi-a pus în gând să dea curs invitaţiei doctorului de a-l mai vizita. Plăcut la înfăţişare, de o politeţe sobră şi probitate profesională deosebită, Miltiade era un admirabil partener de discuţie. Iată de ce îi veni să zâmbească, când află bănuiala lui Dobre. N-o respinse însă. Tot ce voia, era ca el să discute primul cu Miltiade, să-şi dea seama într-un fel sau altul, cât de „prins" era în această afacere.

Pătrunse emoţionat în rezerva în care Miltiade singur, îl aştepta cu nerăbdare. Avu o tresărire pe care şi-o stăpâni cu greu. De sub încurcătura de bandaje şi pansamente ghipsate se vedea doar faţa neobişnuit de palidă şi secătuită de viaţă. Tofan aşează punga cu struguri pe noptieră, trase un scaun lângă pat şi apucând cu mâinile amândouă degetele reci ce ieşeau din pansamentul ghipsat, le strânse îndelung cu grijă.

— Frumos te-au mai aranjat, doctore, zâmbi el. Parcă simt o mângâiere, că prea se uitau toate femeile după dumneata!

Miltiade avu la rândul său o urmă de zâmbet în priviri.

— Mare lucru n-au reuşit. Dacă scap cu viaţă, tovarăşe maior, gândiţi-vă ce de lucruri voi avea de povestit inimilor caritabile!

Un om care-a dat o raită prin iad e parcă mai interesant, ce spuneţi?

— Ce să spun. Am auzit că toate cele sunt la locul lor şi nu va fi nevoie de... piese de schimb. Totul e o treabă de rutină. În ceea ce mă priveşte sunt liniştit. Tot eu arăt acum mai frumos, conchise Tofan.

— Tânjeam după o lună, două de linişte, ca să-mi pun la punct catalogul de numismatică. Vă mulţumesc că aţi venit.

— Nu stau mult. Doar două cuvinte vreau să vă întreb. Trebuia să o facă un coleg de-al meu de la miliţie. Doream însă să vă văd, să mă conving cu ochii mei că nu e vorba de ceva grav, minţi Tofan, şi am profitat de ocazia asta. Eu o să vă întreb, dumneavoastră răspundeţi-mi în cuvinte cât mai puţine.

Miltiade închise ochii pentru o clipă şi Tofan privi cu nelinişte spre soneria de alarmă. Era aproape, o putea atinge cu mâna... Continuă cât putu mai calm.

— Cum s-a petrecut accidentul, ştim. Bănuim că v-a orbit cu farurile. Nu cumva aţi reţinut o cifră din numărul maşinii, un semn aparte, ceva deosebit?

— Era o maşină din judeţul nostru. Probabil de fabricaţie străină, deoarece avea farurile mai jos decât ale noastre.

Se opri o clipă, apoi continuă.

— Staţionau cu lumina stinsă. Credeam că sunt doi îndrăgostiţi. Şi deodată m-au orbit şi au venit peste mine. Am virat din instinct să scap de lumină. Atât.

— Ştiţi că telefonul a fost o farsă?

Miltiade aprobă din cap.

— Am aflat...

— Nu aţi putea recunoaşte vocea femeii?

— Nu ştiu. Nu cred că am mai auzit-o vreodată. Tot ce-mi amintesc este că era o voce obişnuită de femeie. Mă aflam la sărmanul Mihăilescu, când am primit telefonul.

— Prietenul dumneavoastră. Aţi fost colegi? începu prudent maiorul Tofan.

— Nu, era mult mai mare ca mine. L-am cunoscut la vreo două luni după ce a venit în oraş. Am devenit apropiaţi mai târziu. Era un partener admirabil de bridge şi sclifositul de Pană nu voia să facă pereche decât cu el.

— Am auzit despre el numai lucruri bune.

— Un om admirabil. Şi priceput la toate. Atât doar că era puţin cam inconstant.

— De ce spuneţi asta?

— Începea multe, le făcea bine şi apoi le abandona. Ţin minte că mai întâi a început să facă filatelie. Când mi-a văzut colecţia mea de monezi, s-a apucat de numismatică. Scria peste tot, avea corespondenţi străini cu care mă sfătuia şi pe mine să fac schimb. El nu prea avea piese interesante. Ţin minte ce bucuros a fost când a avut ideea să trimitem mulajul de ipsos al monezii în loc de fotografia ei. Era mai autentic.

— A fost ideea lui?

— Da! Sistemul acesta l-am început noi, apoi l-au preluat şi alţii din ţară. Le lucra el ca un adevărat artist. Apoi s-a plictisit şi mi-a lăsat totul pe cap.

— Cât l-a ţinut... *păsărica* asta? zâmbi Tofan.

— Cam doi ani şi ceva. În toamnă sunt trei ani de când s-a lăsat. Şi, aflaţi de la mine, o începuse foarte bine.

— Poate că a descoperit altă cale de recreere. Am auzit că-i plăcea pescuitul. Uneori stătea zile în şir pe baltă, ascuns de lume.

— Aşa am crezut şi eu. M-am convins însă că atunci când lipsea, nu se ducea la pescuit. Se întorcea mai nervos, mai mohorât. Câteva zile nici nu puteam da de el. Nu voia să vadă pe nimeni. N-am aflat niciodată unde pleca.

— Nu l-aţi întrebat?

— De ce să-l întreb? Era un prieten admirabil şi pe un prieten îl păstrezi cu calităţile şi defectele lui. Dacă trebuia să ştiu, îmi spunea el. Altminteri, păţeam ca Pană.

— De avocatul Pană spuneţi?

Miltiade aprobă din cap.

— Pană îl adula pe Adrian. Era gelos până şi pe Şana. O dată sau de două ori l-a întrebat. Nici n-a vrut să-l mai vadă. A trebuit să insist mult până să-i împac. Aproape că nu plângea Pană de bucurie când l-a iertat.

— Şi cu mulajele ce aţi făcut? Le-aţi mai trimis?

— De unde! Nu ieşea nimic. Am şi acum formele acasă, prin birou. De gura mea mi-a mai lucrat el de vreo două ori, cu mari insistenţe şi plin de lehamite. Apoi, când am văzut că îl plictiseşte, am renunţat.

— Mă bucur că totul e bine şi vă las acum, în zilele ce vin, voi mai trece pe la dumneavoastră. Dacă nu vă deranjez...

— Mi-aţi face o mare plăcere, tovarăşe maior. Şi nu vă uitaţi ce spun colegii mei. Ăştia sunt în stare să mă omoare cu zile, dacă lucrul acesta se poate face cât mai *medical* cu putinţă! La revedere şi vă aştept.

Tofan ieşi din rezervă frământat de gânduri. Zări pe sală un tânăr îmbrăcat într-un halat alb prea mic pentru el, care răsfoia o revistă dintr-o rezervă substanţială, care o avea lângă el. Înţelese că acesta trebuie să fie „băiatul lui Dobre". Se apropie şi îi şopti!

— În afară de cele trei cadre medicale nu intră nimeni aici fără aprobarea scrisă a maiorului Dobre.

Îi întinse cartea sa de vizită.

— Dacă insistă cineva şi nu-l găseşti pe Dobre îmi telefonezi mie, la orice oră din zi sau din noapte. Înţeles?

— Am înţeles, tovarăşe maior, se ridică tânărul în picioare după ce citi cartea de vizită. A mai încercat să intre o tânără, acum o oră, dar nu am lăsat-o. Spunea că e logodnica.

— Am uitat să-ţi spun, mama lui poate să-l vadă. Spune asta şi celui care te schimbă. La revedere.

Coborî scările, lăsă halatul la garderobă şi urcându-se în maşină porni în grabă spre inspectorat. Nădăjduia să-l mai găsească acolo pe colonelul Marinescu. Aflase lucruri importante şi trebuia să se sfătuiască cu el.

4.

„— Miercuri, orele douăzeci şi două fără şapte minute şi jumătate, căpitanul de securitate Ştefan, care se afla în „aşteptare" de aproape două ore, ambală motorul „Daciei" sale şi porni în urmărirea puternicului „Ford", un fel de taur cu picioare de căprioară". Iată un început de roman poliţist, gândi Ştefan, luând cu atenţie virajul, astfel încât nici să nu se apropie prea mult, dar nici să piardă maşina pe care o urmărea. Cum s-ar spune, totul trebuie să se desfăşoare „la limită de vedere".

„— Păcat că nu am posibilitatea să-mi notez fraza aceasta în carneţel, că precis o uit până mâine. Un titlu pompos, ceva fantezie, câteva nopţi de muncă pe brânci şi cartea e gata. Câte n-am scris în gând!"

Ocoli clădirea băii comunale şi se angajă pe strada Decebal, care ducea spre bariera vestică a oraşului. Liniile de tramvai păreau tăişul unui pumnal perfid ce ameninţa noaptea. Lăsă în stânga spitalul militar, trecu de noua fabrică textilă şi, abia atunci când îşi dădu seama că Paraschivescu părăsea oraşul, Ştefan lansă în eter o chemare:

„817 cheamă Centrul. 817 cheamă Centrul".

„Te auzim, 817".

„Mă aflu pe Drumul Naţional 2... Obiectivul, 500 metri avans. Terminat comunicarea".

Şoseaua de asfalt era dreaptă şi rapidă cale de mai mulţi kilometri. Ştefan se bucura. Pe un astfel de drum era mult mai anevoios pentru cel urmărit să-şi dea seama de lucrul acesta. Noaptea învăluia „Fordul", dar conurile puternice ale farurilor îi trădau prezenta.

Privi kilometrajul. Se alerga cu peste 100 la oră.

„— Încotro, domnule Paraschivescu? Încotro aşa de grăbit? Nu ştiu cine spunea că fiecare ne grăbim spre propriul nostru sfârşit. Să fie oare un sâmbure de adevăr?"

Punerea sub urmărire a inginerului Paraschivescu fusese ideea sa. Maiorul Tofan îşi dăduse acordul. Recitind împreună dosarul neîncheiat al anchetei cu „fuga informaţiilor" privind contractele de utilaje, Ştefan sesizase că, printr-o stranie coincidenţă, la toate cele trei contracte lucrase Paraschivescu câte un capitol, două. Şi tocmai de aici, din această parte a lucrării, cei interesaţi de „dincolo" defineau cele mai precise date. Insuficiente însă pentru a şti totul, dar destul de multe ca să se poată spune că le-au aflat citind într-o ceaşcă de cafea! Paraschivescu fusese supravegheat şi atunci, dar după cum avea să se constate, ancheta începuse târziu, când scurgerea de documente secrete încetase. Şi poate că nici acum inginerul Paraschivescu de la serviciul de

documentare al marelui combinat nu ar fi devenit „obiectivul nr. 1”, dacă maiorul Diba nu le-ar fi spus de câte maşinaţii fusese în stare acest individ pentru a obţine o deplasare de studii în străinătate. Intenţiona să-şi ia cu el frumoasa nevastă, pentru a petrece câteva săptămâni pe Coasta de Azur.

„Că litoralul nostru e prea strâmt pentru „caroseria” ei, gândi Ştefan. N-are loc să... întoarcă, mititica! A scăldat-o mama numai în apă de Mediterană şi face alergie la tot ce-i autohton”.

Doamna Paraschivescu, mai tânără cu vreo paisprezece ani bătuţi pe muchie decât soţul, fusese o chimistă modestă până la căsătorie. Apoi, devenise subit casnică, cu femeie în casă şi dispreţ suveran faţă de copii. Aşa că, acum trăiau amândoi într-o somptuoasă vilă, cu Ford la scară, „trimis de un văr din străinătate”, ducând o viaţă mult prea costisitoare pentru salariul soţului ei şi a primelor pe care le mai lua de la diversele inovaţii unde era admis „coautor”, pentru ca dosarul respectiv să... meargă mai repede.

Ştiind că se apropie un cot în faţă, iar apoi o bifurcaţie, Ştefan îşi împinse maşina mai aproape.

O simplă apăsare de pedală şi „Dacia” ţâşni ca o nălucă. În apropierea curbei încetini şi stinse toate luminile. Ştia că vechiul şi clasicul truc al celui urmărit, ca să se convingă de asta, era să încetinească maşina după o curbă, astfel încât urmăritorul să dea peste el. Paraschivescu însă nu-l cunoştea, deoarece gonea cu aceeaşi viteză pe varianta de şosea ce ducea spre pădurea de stejari.

„De unde se vede că spionajul e o treabă prea serioasă pentru a fi dată pe mâna amatorilor”, gândi căpitanul cu satisfacţie.

Zări la spate, la un kilometru distanţă, o altă maşină ce venea pe şosea, singura de altfel şi, încercând o bănuială, nu mai avu curajul să aprindă farurile. Conducea după slaba licărire a

stâlpilor reflectorizanţi de ghidaj şi fu singura dată când îi mulţumi în gând colonelului Marinescu pentru calvarul orelor de antrenament, efectuate în atâtea nopţi, doar pe „pipăite".

„E clar, tipul vine după noi, constată el aruncându-şi ochii în oglinda retrovizoare. Acceleră zgâindu-se prin parbriz, devenit deodată uimitor de îngust. Iată şi marginea pădurii. De aici drumul cobora. Pentru mai multă discreţie, „să nu deranjez cumva" îşi făcu socoteala, opri şi motorul.

„Unde eşti, Şorcarule, să mă vezi şi să crape fierea în tine de invidie", trimise el un gând colegului său de serviciu, socotit pe drept cuvânt un adevărat as al volanului.

La parcarea din vale, zări „Fordul" cu luminile de poziţie aprinse. Îi trebuia o intrare în pădure pentru a-şi ascunde maşina. Ştia că există undeva spre stânga, dar secundele treceau şi încă nu ajunsese la ea. Începu să se enerveze şi se întreba dacă nu cumva se bizuise prea mult pe memoria lui. „Fordul" părea uimitor de aproape şi dintr-o clipă în alta putea apare şi urmăritorul.

În sfârşit, bănui intrândul. Un viraj brusc şi se convinse că nu era chiar ceea ce căuta, dar maşina reuşi să sară şi să pătrundă în desiş. Vru să ia legătura cu „Centrul", dar îşi dădu seama că nu mai are timpul necesar. Îşi controlă arma şi cu paşi de felină se apropie de locul unde se afla „Fordul". În clipa aceea o „Dacie 1300", cu toate luminile stinse, se opri la câţiva metri. Noul venit nu coborî. Paraschivescu se apropie de portieră, păstrând totuşi o distanţă oarecare. De acolo, de unde se afla, Ştefan abia distingea cuvintele. Se străduia să nu piardă niciunul, mai ales că omul care venise avea o voce voalată, ca şi cum glasul său s-ar fi strecurat printr-o batistă împăturită.

„În ce stadiu se află contractele noului lot de utilaje pentru laminorul de benzi la rece?"

„Se mai discută încă, îngână Paraschivescu."

„Cât vor mai dura discuţiile?"

„O zi, două, poate mai mult!"

„Vreau fotografiile fişelor de contract. Să fie scris acolo negru pe alb, caracteristicile tehnice ale utilajelor şi cât sunt dispuşi să dea ai noştri. Eventual, ce firme sunt vizate!"

„E aproape imposibil!"

„Vax! Te interesează. De asta eşti plătit!"

„Ştiţi, în mare, aş putea să vă..."

„Nu în mare, ci fotografii, domnule Paraschivescu. Miltiade mai trăieşte încă!"

„Am auzit că a scăpat!"

„E o tâmpenie. E o mare tâmpenie! Mă voi ocupa eu de el!"

Se auzi puternic motorul maşinii şi „Dacia" dispăru. În vârful pantei aprinse farurile. La câteva minute după plecarea maşinii, Paraschivescu se urcă în „Ford" şi demară greoi. Abia atunci se ridică şi Ştefan din tufişul în care stătuse ascuns. Porni maşina şi îl „conduse" pe Paraschivescu până în poartă locuinţei sale. Apoi plecă să-l caute pe Tofan. Trebuia să-i raporteze cele aflate chiar în seara aceea.

5.

Cu puţin timp înainte Tofan intrase pe poarta casei în care locuia prietenul său din anii uceniciei în şantierul naval, maistrul Nicolae Gruia. Nu se văzuseră de mult. Pe lângă maior, Gruia părea un munte de om, cu obrazul bucălat, cu mâini mari

bătătorite, pe care se răsuceau venele ca nişte tulpini de cânepă sălbatică. Părul castaniu era presărat din belşug cu firişoare argintii.

— Nevastă, strigă el, făcând şiret cu ochiul. Adă ce ai mai bun, în chioşc, că a venit „generalul" Tofan în vizită.

Apoi îşi conduse oaspetele spre un chioşc de şindrilă acoperit cu viţă-de-vie.

— Neculai! Să ştii că eu nu beau nimic la ora asta.

— Ce, eu parcă beau. Peste o oră intru în schimbul de noapte şi nu se face să mă duc în faţa băieţilor mirosind a parfum... trei stele. De altceva este vorba!

În clipa aceea femeia intră în chioşc punând pe masă un borcan cu şerbet de trandafiri, farfurioare şi un sifon aburit. Şerbetul avea un parfum de poveste! Au discutat despre amintiri comune, şi-au amintit de anii tinereţii, de munca lor la reconstrucţia oraşului, de multe. Într-un târziu Tofan spuse:

— Gruio, eu am venit la tine să aflu câte ceva despre fostul dentist Mihăilescu. Îmi spunea soţia ta, acum câteva zile, că l-ai cunoscut bine. Ce fel de om era?

Neculai îşi plecă ochii şi şopti cu glasul încărcat de tristeţe:

— Un om de aur, măi Tofane. Păcat de el că s-a prăpădit aşa, deodată! Dar ce treabă aveţi voi cu el?

— Cred că la mijloc e vorba de o crimă, şovăi Tofan. Şi în toată crima aceasta e ceva care ne interesează şi pe noi.

— Ne cunoaştem de atâţia ani, dragă Tofane, ştii cine sunt, ce am făcut în viaţa mea şi ce gândesc. De aceea o să vorbesc cu tine fără ocolişuri. Când moare un om, indiferent de ce păcate are el, organele de stat au datoria să cerceteze cum şi de ce a murit. Stau şi mă întreb, oare nu-i mai bine, uneori, să cercetaţi cum şi pentru ce trăieşte! Cu cine, se adună, cum îşi cheltuie banii?

Tofan surâse. Nu era prima oară când auzea vorbele astea din gura unor oameni. Mulţi credeau adevărul lor.

— Facem şi aşa. Dar nu reuşim întotdeauna. Fără ajutorul celor ce trăiesc în jurul lor e greu să ştim pe cine trebuie să ajutăm.

— Şi ce vrei să spui? Că nu aveţi ajutorul oamenilor? întrebă supărat Neculai.

— Îl avem. Dar nu toţi ştiu când trebuie să ne ajute şi de aceea, uneori, ajungem prea târziu.

O vreme domni liniştea. Venea dinspre Dunăre sunetul sirenelor unor vapoare. În grădiniţă ţârâiau greierii.

— Era un om trist, Tofane. Tare trist şi tare singuratic, nu ne avea decât pe noi, acum, în ultimul timp, doi, trei prieteni, avocatul Pană, doctorul Miltiade, domnişoara Şana şi două, trei nepoate, care îl vizitau din când în când. Eram prieteni, dar simţeam eu că nu-şi deschide sufletul în faţa mea.

— Nu-l mai vizita nimeni?

— Ştiu la ce te referi. Eu n-am întâlnit pe nimeni la el, dar Mihăiţă, băiatul meu, mi-a spus de vorbele acelea pe care le-a auzit într-o noapte. „Lăsaţi-mă în pace. Vreau să fiu dentistul Mihăilescu şi atât!" Ca şi cum nu ar fi fost!

— Când s-a petrecut asta?

— Cu câteva luni în urmă! Ţin minte că doctorul trecea printr-o perioadă grea. S-a certat atunci la cuţite şi cu avocatul Pană. Cu greu am reuşit să-i împăcăm. Noaptea, îl vedeam uneori, când mă întorceam din schimb, plimbându-se prin curte. Dispărea câte două, trei zile fără să ne spună niciun cuvânt, nici la plecare, nici la venire. Când s-a lansat la apă cargoul de 18.000, m-a rugat să-l iau şi pe el. S-a bucurat ca un copil. Era fericit! Trei zile a tot povestit despre lansarea asta. Acum, când stau şi mă gândesc, îmi dau seama că se petrecea ceva cu el şi că vorbele acelea,

auzite de Mihai, nu au fost întâmplătoare. E drept că o bănuială am avut, că nu e totul prea curat aici. Bunăoară, mi-a spus odată Maria că au dispărut din casă toate fotografiile doctorului din ultimii ani.

— Când s-a petrecut asta?

— Soţia mea a observat lucrul acesta după moartea bătrânei. Niciodată nu-şi vizita rudele, şi nici nu le primea în vizită deşi le ajuta material.

— Ai ştiut toate acestea, Neculai?

— Cred că le-am ştiut, Tofane.

— Şi de ce nu m-ai căutat să mi le spui şi mie?

Gruia ridică din umeri încurcat:

— Ştiu eu de ce! Poate că atunci nu le-am dat atenţia cuvenită! Poate că nu voiam să mă amestec în viaţa lui!

— Vezi, Gruio! Mulţi oameni gândesc ca tine şi aşa se întâmplă să ajungem prea târziu. Asta pentru că m-ai întrebat de ce nu încercăm să intervenim înainte de...

Prietenul îl privea încurcat.

— Mulţumesc pentru şerbet. A fost minunat. Poate că într-o zi o să vin şi eu să văd o lansare.

Strânse mâna gazdei şi plecă grăbit. Nădăjduia că poate îl va mai găsi pe colonel la birou.

6.

— Cred că putem socoti ziua de muncă încheiată, conchise colonelul Marinescu, văzându-l pe Tofan intrând în biroul său.

— Dacă îmi permiteţi, tovarăşe colonel, aş vrea să vă raportez că acum o oră Paraschivescu s-a întâlnit în pădurea de stejari cu un individ. Căpitanul Ştefan a ascultat convorbirea dintre ei.

— Despre ce a fost vorba?

— I se cere lui Paraschivescu să fotografieze fişele tehnice ale noului lot de utilaje ce vor fi achiziţionate pentru laminorul de benzi la rece. Nu conspect, ci fotografie!

— Şi Paraschivescu?

— Cred că va încerca să o facă. Are nevoie de bani. Se pregăteşte intens pentru plecarea în străinătate. Îşi lichidează bunurile numai pe bani lichizi. Intenţionează să-şi ia şi soţia pentru o lună. Paris, Coasta de Azur, se va întoarce prin Italia.

— Locuri interesante! Altceva?

— Omul care a venit la întâlnire era îngrijorat de faptul că doctorul Miltiade e încă în viaţă. Spunea că se va ocupa personal de lucrul acesta!

— Ce-or fi având cu Miltiade? Ce ştie el şi nu trebuie să aflăm noi? Apropo, cine îl păzeşte?

— Unul dintre băieţii maiorului Dobre.

Colonelul rămase gânditor câteva clipe.

— Trimite şi un om de-al nostru şi mâine dimineaţă găseşte un pretext şi transferă-l la Spitalul militar.

— Să nu pară cumva...

— Păi să nu pară, tovarăşe maior, să nu pară!

— Am înţeles, tovarăşe colonel.

Marinescu era neliniştit. Frământa nervos între degete o coală de hârtie.

— Spuneai că îl cunoşti bine pe Miltiade?

— Destul de bine, pot spune că suntem chiar prieteni.

— Mă gândesc la un lucru. Ce-ar fi să obţii de la el permisiunea să-ţi arunci ochii prin apartamentul lui? Poate găsim ceva interesant.

— O să încerc. Cred că o voi obţine.

Colonelul începu să-şi strângă hârtiile de pe birou cu mişcări leneşe.

— Mă nelinişteşte Paraschivescu. Crezi că va încerca să fotografieze documentele?

— De asta sunt sigur. Mai ales că a lucrat şi el la perfectarea contractelor.

— Hotărâsem să nu mai fie cooptat în astfel de colective.

— Hotărâsem acum trei ani, când cu scurgerea aceea suspectă de informaţii. De atunci însă...

— E vina noastră. Da, da, numai a noastră, şopti colonelul. Omul acesta trebuia supravegheat în continuare. A încercat cineva să-l viziteze pe Miltiade?

— Doar avocatul Pană. Venise încărcat de cadouri. Bineînţeles că nu a fost lăsat să intre. Şi o tânără.

— Mi se pare că avocatul are o maşină. Ştii ce tip e?

— Putem afla, ridică Tofan din umeri.

— Pariez că „Dacia 1300”!

— Oare? întrebă Tofan plin de mirare şi speranţă.

— Verifică mâine la prima oră şi, dacă e aşa, încearcă să afli cum şi-a petrecut seara.

Tofan rămase gânditor.

— Ce-i cu dumneata? întrebă Marinescu.

— Mă gândesc la un singur lucru, tovarăşe colonel. După accidentul lui Miltiade, cineva a „greşit” numărul de telefon din casa lui Mihăilescu. Căuta insistent pe un anume Petrescu. Putea foarte bine ca greşeala aceasta să fie un semnal. Adică, cineva care se afla acolo trebuia anunţat că accidentul a avut loc.

— Bănuieşti cine?

— Nu, dar avocatul Pană se afla sigur acolo. Mai mult decât atât, la plecare, l-a condus pe Miltiade până la maşină. Poate că el i-a dat ideea să folosească autostrada, adică să treacă tocmai pe unde era aşteptat.

— Ar fi prea frumos, Tofane, să fie aşa! În orice caz ocupă-te puţin de el. Cât mai discret posibil. Noapte bună!

— Să trăiţi, tovarăşe colonel, salută Tofan şi ieşind din birou porni spre locul unde îşi parcase maşina.

Era târziu şi mâine, după toate semnele, îl aştepta o zi grea.

Capitolul VI

1.

Dimineaţă, când se trezi, Dobre găsi oraşul învăluit în pânza subţire a ploii. Stropi mărunţi de apă băteau monoton în geam. Dinspre bucătărie se strecura insinuant mirosul îmbietor al pâinii prăjite şi aburii cafelei proaspete. Soţia pregătea gustarea de dimineaţă: pâine prăjită şi cafea. În sfârşit, Tofan reuşise s-o convingă că Dobre luase câteva kilograme serioase în ultimul timp şi e cazul ca ea, Mărioara, să instituie un regim sever, dacă nu vrea să spună lumea că s-a măritat cu un poloboc cam de... cinsprezece deca!

— La vânătoare îmi numără cartuşele, acasă dumicaţii, la slujbă îmi face numai pocinoage, grele zile am ajuns, oftă Dobre coborând din pat. Pun eu mâna pe micuţul ăsta odată şi n-o să-l scape nici cei patruzeci de sfinţi din Niceea!

Intră în baie, se bărbieri din câteva mişcări, împodobindu-şi obrazul cu obişnuitele tăieturi, „devenise un expert în arta machiajului matinal”, spunea Tofan, şi numai cu halatul pe el trecu la bucătărie.

— Închide geamul, dragă, că trage îngrozitor.

— Aşa îţi trebuie, îi răspunse soţia, aşezând ceştile cu cafea pe masă. De ce nu ai dus gunoiul aseară!

— Am uitat de el. Eram aşa de obosit!

— Ce faci tu acolo de eşti... „atât de obosit”? Cari pietre de moară? Adică Petre nu munceşte la fel ca tine şi când vine acasă nu ştie cum să-şi mai ajute soţia la treabă!

— Mărioară, dacă mai spui o vorbă despre Tofan, mă duc şi-l strâng de gât. A ajuns blestemul vieţii mele omul ăsta!

— Păi la de-alde astea ai fi bun! Dar să faci şi tu un capăt de treabă în casă...

— Cine bate covoarele? Cine freacă parchetul cu petrosin, că doamnei profesoare îi vine rău de miros? Cine...

— Gata! Iartă-mă! Da’ gunoiul trebuia să-l duci, nu-i aşa?

— Ei, trebuia. O să-l duc acum, când plec.

— Am fost aseară pe la Ilenuţa.

Dobre deveni atent. O vizită în casa Tofanilor poate fi motivul unei discuţii interminabile între el şi soţie. Se hotărî să o evite cu orice preţ.

— Şi-au cumpărat un dulap de bucătărie foarte drăguţ şi comod. Cu uşi magnetice. Mai are şi un raft pentru veselă, care se prinde de perete. Le face o cooperativă de la noi, din oraş. Vezi, întreabă-l şi tu pe Tofan unde le-a găsit. Luăm şi noi două şi scăpăm de dulapul ăsta mare.

— Îl văd în dimineaţa asta şi o să-l întreb, răspunse Dobre cât putu mai liniştit.

Soţia îl privi bănuitoare.

— N-o să uiţi?

— Nu, dacă-ţi spun. Poate că până la prânz le şi aduc acasă.

— Ce bine ar fi! Ştii, spuneau că sâmbătă seara să mergem la ei. Mă gândeam că poate vă duceţi la vânătoare şi aduceţi vreo

raţă, două. Facem o friptură, jucăm o piatră. Că de mult n-am mai petrecut şi noi o seară împreună.

— Ideea e bună, admise Dobre, fiind sigur că până în trei zile va găsi el un motiv plauzibil să scape de glumele lui Tofan. Avea ăsta un noroc formidabil la remi!

Termină de mâncat, se îmbrăcă în grabă şi când ieşi tiptil din dormitor avu surpriza să constate că găleata cu gunoi îl aştepta în faţa uşii. Nu era nicio scăpare! Se repezi s-o arunce şi când reveni deschise cât putu mai uşor uşa holului. Soţia era în bucătărie. Aşează căldarea pe covor şi porni tiptil spre ieşire. Zadarnic. Mărioara se şi ivise în prag zâmbind:

— Atunci, cum rămâne cu dulapurile?

— Le cumpăr, dragă, oftă Dobre. Dacă nu până la prânz, deseară vin cu ele în dinţi, acasă.

Soţia îi aşează cu un gest grijuliu pălăria pe cap şi îl sărută pe obraz.

— Te rog, Fănele. Ştii ce frumoase sunt!

Maiorul coborî în fugă scara. Avea o singură dorinţă. Să pună mâna pe Tofan, atât. Îşi făcu hotărât drum prin faţa blocului său. Maşina prietenului lipsea.

— A plecat ticălosul. Mare noroc are omul ăsta. Zău aşa! Dar de cumpăratul dulapurilor, auzi, magnetice, tot nu scapă! Să le şi care. Cu ce-o şti, nu mă interesează!

Intrând în biroul său cu raglanul îmbibat de apă, Dobre avu surpriza să-l găsească aici pe locotenentul Popa, care îl aştepta.

— Ce vreme câinească, domnule, exclamă maiorul, gândindu-se cu spaimă la durerile reumatice care îi muşcau nemilos încheieturile la începutul fiecărei toamne.

Se aşează pe scaun, îşi prinse o ţigară în colţul buzelor şi începu să-şi facă de lucru la spirtiera sa arhaică. Rămase însă cu gestul

neterminat. De dincolo de masă locotenentul îl privea îngrijorat, iar coala de hârtie pe care o ţinea în mână tremura uşor.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Dobre descumpănit.

— A venit comunicarea de la laborator. Unul dintre paharele neidentificate poartă pe el amprentele lui Nicolae Gruia.

— Şi celălalt?

— Nu spune nimic despre al cincilea pahar.

Asta înseamnă că persoana respectivă nu face parte nici dintre obişnuiţii casei, nici dintre cei ce au fost la înmormântare.

Dobre luă foaia de hârtie şi făcu semn locotenentului să plece. Încercă să o citească, dar literele de maşină, şterse, îi jucau în faţa ochilor. Văzu deodată, uimitor de aproape şi de clar, chipul prietenului din anii de ucenicie, un chip palid, de adolescent subnutrit.

— Ce cauţi tu printre ăştia, Nicolae, se descoperi şoptind.

Se gândi să-i comunice vestea lui Tofan şi să hotărască împreună ce aveau de făcut. Ceva îl oprea.

— Poate că a trecut întâmplător pe acolo. Poate că a avut să-i spună câteva cuvinte doctorului şi au băut un pahar cu vin, ca doi prieteni.

Scoase din sertar dosarul crimei şi alese fotografia ultimelor trei pahare, aşa cum rămăseseră ele pe masă, până la venirea lor. Paharul doctorului, alături de paharul din care băuse Nicolae şi undeva în celălalt capăt al mesei, paharul care purta pe el amprentele Şanei şi ale necunoscutului.

Raţionamentul părea simplu. Cel mai aproape de Mihăilescu stătuse Nicolae. Fără niciun efort putea strecura otrava, beneficiind şi de avantajul că, în niciun caz, doctorul nu l-ar fi suspectat pe el. Celălalt ar fi trebuit să se ridice în picioare şi să se întindă peste masă. Gestul nu ar fi scăpat lui Mihăilescu, sau, în cel mai nefericit caz, lui Nicolae. Şi chiar dacă nu a pus el otrava,

cel puţin o înţelegere între el şi criminal a existat. Altfel cum s-ar fi explicat prezenţa lui acolo, după unsprezece noaptea, în tovărăşia acelui necunoscut?!

Vru să-şi aprindă ţigara pe care o avea în gură, dar constată că, fără să-şi dea seama, muşcase aproape jumătate din ea. O aruncă şi scoase alta din pachet.

— Ce l-a putut determina? Gelozia, banii, un şantaj cumva? Pot oare să se schimbe oamenii atât de mult?

Telefonul suna şi Dobre îl privea hipnotizat, fără să îndrăznească să-l ridice. Se hotărî ceva mai târziu. Era procurorul Ogneanu.

— Bună dimineaţa, tovarăşe maior. E nevoie să ne întâlnim astăzi?

— Deocamdată nu, tovarăşe procuror. Un singur lucru voiam să vă comunic. Unul dintre paharele neidentificate poartă amprentele maistrului Nicolae Gruia, de la şantier. Era un om al casei. Soţul femeii aceleia care v-a anunţat moartea doctorului.

— Ai stat de vorbă cu el?

— Abia acum câteva minute am primit confirmarea laboratorului. E un prieten de-al meu, din copilărie.

Pe fir domni câteva clipe o tăcere penibilă.

— Eu voi pleca pentru trei zile la Bucureşti. Dacă ai nevoie de confirmarea vreunui mandat, iei legătura cu procurorul Şcorpan. O să discut eu cu el în sensul ăsta.

— Vă mulţumesc. La revedere, tovarăşe procuror.

— Noroc.

Ogneanu întrerupse legătura şi Dobre îi mulţumi în gând pentru gestul său.

Îşi strânse hârtiile de pe birou, băgă fotografia paharelor în buzunar şi, îmbrăcându-şi raglanul ud, porni spre şantier. Până

acolo era cale lungă, dar maiorul simţi că are nevoie de răgazul acesta pentru a-şi pune ordine în gânduri.

2.

Fără să bănuiască pericolul care venea dinspre Dobre, maiorul Tofan plecase de acasă pe la orele şase şi jumătate. Îl aştepta o zi deosebit de grea. Trebuia să afle rezultatul „filtrului" din noaptea trecută, să se ocupe de lămurirea participării lui Paraschivescu la accidentul doctorului Miltiade, să organizeze transferul acestuia la Spitalul militar, să încerce o verificare minuţioasă a vilei lui Miltiade, să discute cu directorul comercial al combinatului despre contractele de utilaje, iar pe deasupra, să vadă ce s-a mai făcut cu fotografiile trimise la diferite inspectorate judeţene pentru identificarea celui ce a trăit aici, atâţia ani, sub numele şi înfăţişarea dentistului Mihăilescu.

Ploaia măruntă care-l însoţise de acasă până la birou îi strecură în suflet tristeţe. Venea toamna. De mulţi ani timpul, trecea atât de repede, încât ajunsese acum să înregistreze doar schimbarea anotimpurilor. Ştefan va rămâne în continuare „lipit" de Paraschivescu. Ar fi vrut să-i spună lui Dobre că pe unul dintre pahare se aflau amprentele inginerului, ceea ce dovedea că fusese unul dintre ultimii vizitatori ai dentistului din noaptea aceea. Avea o reţinere. Deocamdată, Paraschivescu era singurul pion în această reţea de spionaj şi nu trebuia deranjat în niciun fel. Pe Şorcaru îl rugase să facă rost de la serviciul circulaţie de toate amănuntele accidentului de pe autostradă. Cine să fi fost la

volanul maşinii care a provocat accidentul? De la Miltiade spera că, încă în primele ore ale dimineţii, să obţină permisiunea unui control în apartamentul său. Îl va face el şi Gavătă. Minuţios din fire; Gavătă era soluţia ideală. Mai mult decât oricând, acum se impunea o acţiune atentă şi rapidă. În linii mari „planul de bătaie" era definitivat în momentul în care urca scara spre biroul său şi avu surpriza să constate că şeful serviciului de circulaţie, un maior tânăr, cu părul albit prea timpuriu la tâmple, îl aştepta cu datele necesare.

— Ce spuneţi, îl întrebă Tofan, reuşim noi să punem mâna pe maşina asta?

— Teoretic vorbind, tovarăşe maior, nu poate să ne scape, răspunse ofiţerul, întinzând pe masă planşa porţiunii de autostradă unde se petrecuse accidentul, o coală de hârtie plică cu date şi semne, pe care Tofan nu le înţelese la prima privire.

— Doctorul Miltiade venea cu peste 100 de km la oră. Am stabilit exact viteza după urmele lăsate de pneuri la frânare. Maşina care l-a aşteptat a stat aici. Aproape jumătate de oră. S-au găsit două pete de ulei. Câteva picături căzute vertical, ceea ce dovedeşte că maşina staţiona. Analiza de laborator a fost o chestiune de rutină, deşi presupuneam de la început că cele din faţă proveneau de la motor, iar celelalte de la diferenţial.

— Deci, de la şuruburile de strângere, admise Tofan. Măsurând distanţa între ele...

— ...putem afla cu aproximaţie tipul maşinii, continuă tânărul maior.

Avea o eleganţă în gesturi care lui Tofan îi plăcu.

— Patru metri douăzeci şi şapte! Datele acestea, puse alături de urmele cauciucurilor, pentru că au şi ele două porţiuni de frânare, prima când au intrat în faţa doctorului şi apoi când l-au

obligat să vireze spre balustrada de beton, ne fac să presupunem că avem de-a face cu autoturisme de mare litraj.

— Adică?

— Ne-am oprit la trei mărci: „Volga", „Ford" sau „Chrysler".

Tofan rămase gânditor. Se aştepta la mai mult.

— Mai puteţi să-mi daţi câteva amănunte?

— Ar mai fi de adăugat că pata nr. 1 conţine ulei de motor indigen, cu un grad mare de uzură, peste 3000 de km rulaj. În diferenţial valvolina însă a fost schimbată de curând. Cum e mai dificil ca un amator să schimbe singur valvolina, ne putem interesa la atelierele de specialitate ce maşini de tipul celor de mai sus au făcut operaţia asta în ultimele două săptămâni.

— Vreţi să mergeţi numai pe aceste mărci?

— Altele nici nu intră în discuţie, tovarăşe maior.

— Bun, exclamă Tofan mulţumit, amintindu-şi „Fordul" inginerului Paraschivescu. În cât timp puteţi să-mi daţi rezultatul?

— Nădăjduiesc că în două, trei zile.

— Ar fi bine! Nu trebuie să vă mai spun câtă discreţie e necesară în treaba asta!

— Nu aveţi nicio grijă. De fapt ne facem şi noi ancheta noastră.

— Vă mulţumesc, tovarăşe maior, şi mult succes!

După plecarea ofiţerului de miliţie, Tofan rămase ţintuit la birou. Dintre toate întrebările care îl frământau în clipa aceea, una singură îi stăruia acum în minte, ca refrenul unei melodii obsedante: „De ce a trebuit să fie omorât Miltiade?" Logic nu găsea niciun răspuns. Numai dacă nu era şi el amestecat în toată povestea asta! Se hotărî să lase totul la o parte şi să-l viziteze la spital. Oricum, tot trebuia să-i ceară aprobarea pentru a-i cerceta apartamentul. Îşi acordă o oră şi jumătate pentru treaba aceasta şi luându-şi trenciul ud din cuier, părăsi biroul.

3.

În cameră era zăpuşeală. Soarele puternic al dimineţii pătrundea prin uşa larg deschisă, transformând garsoniera într-o etuvă. Iaba se trezi cu o puternică durere de cap. Pijamaua, udă de transpiraţie, se lipise de el, stânjenindu-l în mişcări. O aruncă şi intră sub duş. Şuvoiul rece, înviorător, de apă îl aduse la realitate, alungând presupunerile sumbre care-l încercau, după discuţia avută cu maiorul Dobre, la restaurant. Oare maiorul ajunsese la el cu totul şi cu totul întâmplător? Ce legătură poate fi între prietenia lui cu Şana şi moartea suspectă a dentistului Mihăilescu? Că Şana era amanta dentistului, asta o ştia toată policlinica! Că Şana mai era şi amanta lui Miltiade, asta o ştia tot spitalul. Câte nopţi din gărzile sale nu le-a petrecut frumosul Miltiade în tovărăşia Şanei! În ultimul timp, nici nu mai făceau un secret din lucrul acesta. Până şi femeile de serviciu intrau să facă curat abia după plecarea „domnişoarei”.

Aşa stând lucrurile, era normal să se întrebe cum de aflase maiorul de legătura lui cu Şana, când ea se întâlnise cu el cu mai multă discreţie decât ar fi făcut-o orice femeie măritată. Dar dacă maiorul nu ştia nimic despre toate acestea şi scopul discuţiei lor fusese cu totul altul? Aflase oare despre vizita lui în casa dentistului din noaptea aceea? De altfel, tot timpul cât se aflase în casă, bănuise că nu e singur. Apoi, când ieşise în hol şi când se împiedicase de miliţianul acela căzut jos, pe care, în prima clipă, îl crezuse mort, singurul lui gând, singura dorinţă fusese să fugă, să dispară cât mai repede.

Ieşi din cadă, se şterse îndelung cu un prosop aspru, de cânepă şi trecând în bucătărie pregăti ibricul pentru o cafea.

Zumzetul soneriei îl făcu să tresară. Cu paşi de felină se apropie de vizor. În faţa uşii, câteva bucle blonde fluturau nervoase. Se retrase prudent.

„Nu, acum, nu avea niciun chef pentru o astfel de întâlnire!"

În urma lui, soneria răsună lung şi tânguitor. Împrumutase şi ea tristeţea acestor întâlniri fugare, la ore nepotrivite, consumate adeseori numai din simpla obligaţie a menţinerii unor legături. Cu trecerea vremii, după ce în primele îmbrăţişări cu o nouă cunoştinţă se evaporă esenţele aromate şi înşelătoare ale iubirii, în ceaşca celui ce încearcă să citească şi să înţeleagă această dragoste vinovată, rămâne doar zaţul întunecat şi amar al realităţii.

„Niciodată nu am ştiut dacă eu le mint pe ele, sau ele mă mint pe mine!"

Pe betonul culoarului se pierdeau în depărtare paşii precipitaţi ai femeii. Îşi turnă cafeaua şi trecu în cameră. Câteva clipe rămase gânditor, fără să-şi aprindă ţigara pe care o avea în colţul buzelor. Ridică receptorul telefonului şi formă numărul policlinicii dentare.

— Bună dimineaţa. Vă rog să fiţi amabilă şi să o chemaţi pe domnişoara Şana la telefon!

— ...

— A plecat spre spital acum câteva minute? Vă mulţumesc. Voi reveni mai târziu.

Deci, Şana plecase spre spital, probabil să-l viziteze pe Miltiade. Poate că îl iubeşte cu adevărat pe omul acesta, deşi e greu de presupus că Şana ar fi capabilă de asemenea nebunii!

Îşi aprinse ţigara şi sorbi din cafea. Era amară şi rece. Împinse ceaşca din faţa lui şi ridicându-se luă de pe colţul şifonierului o cutie în care se afla un medalion şi doi cercei de aur în formă de

inimioară. Îi cântări un timp în palmă, răsfoi cartea de telefon şi formă numărul.

— Cu tovarăşul maior Dobre aş vrea să vorbesc.

— Lipseşte, răspunse centralista. Reveniţi mai târziu.

— Poate mâine, poate altă dată. Nu e o chestiune chiar atât de importantă, minţi Iaba, pentru a doua oară în dimineaţa aceea, uitând să se mire cu câtă uşurinţă o poate face!

4.

După convorbirea telefonică avută cu Dobre, procurorul Ogneanu aşează receptorul în furcă şi rămase pe gânduri. Trecuseră destule zile, fuseseră anchetaţi un număr mare de oameni care trăiseră în preajma doctorului Mihăilescu şi dacă stăteai să judeci bine lucrurile, încă nu se putea spune că era vorba de crimă sau de sinucidere. E drept, nu existau indiciile clasice ale sinuciderii. Dar nu avusese maiorul dreptate când i-a spus că o anchetă nu se desfăşoară ca o temă de seminar? În seara aceea, doctorul primise vizita a cinci persoane. Mai întâi Miltiade şi avocatul Pană. Prieteni obişnuiţi. Au discutat banalităţi care nu pot da niciun indiciu. Deci, niciun semn de alarmă, nici măcar o aluzie. Apoi, a venit Şana, care a rămas până la orele unsprezece. Sentimentele lui Mihăilescu faţă de ea poate erau mai puternice decât le-a înţeles femeia! Ştia de legătura ei cu Miltiade şi a admis compromisul. De ce? Ca s-o păstreze lângă el? Poate că între timp a aflat şi de pramatia aceea, Iaba. I-a reproşat, Şana a tăgăduit ori l-a jignit, obişnuita scenă de

dragoste nu a mai avut loc, Şana singură a spus că au discutat doar, nu a condus-o cum o făcea de obicei. Să laşi o femeie să plece singură tocmai în celălalt capăt al oraşului, la unsprezece noaptea, nu-i un gest firesc pentru un om ca el. Apoi, a băut ca să-şi înece amarul. S-a descoperit singur, părăsit de toţi... Îl aştepta o bătrâneţe urâtă, fără niciun ţel precis şi atunci a hotărât să dispară din scenă. Între timp, a venit Nicolae Gruia şi cu un alt cetăţean. Poate în trecere, poate să-i recomande un pacient. A văzut lumină şi a intrat. A băut şi cu ei un pahar, cine ştie, s-a gândit că e ultimul şi apoi, după plecarea lor...

Care ar fi punctul de sprijin aici? Poate faptul că paharul din care băuse doctorul nu conţinea decât urme foarte slabe de otravă. Probabil, contactul cu buzele doctorului. Deci, în această situaţie, o discuţie cu domnişoara Şana se impune.

În acelaşi timp însă, nici crima premeditată nu poate fi înlăturată, cu toată certitudinea. Valiza pregătită pentru plecare, bisturiele ascunse sub masă, dispariţiile periodice din oraş, substituirea, atacul subofiţerului de miliţie şi furtul cerceilor şi medalionului, accidentul doctorului Miltiade, unul dintre cei mai apropiaţi prieteni, căruia Mihăilescu i-ar fi putut destăinui „un anumit lucru”, toate acestea vorbesc de la sine că s-ar fi putut să existe „cineva” interesat ca Mihăilescu să dispară la timp. Cine? Deocamdată nu ştim şi aşa cum se desfăşoară lucrurile până acum, sunt destul de slabe speranţe să aflăm. În aceste condiţii, convorbirea maiorului Dobre cu Nicolae Gruia capătă o importanţă deosebită. Poate că de aceea nu ar fi trebuit să-l lase pe el s-o facă, cu atât mai mult cu cât Nicolae era un prieten din copilărie. Şi totuşi nu avusese tăria să-l oprească. În atâţia ani de când lucrau împreună nu existase niciun motiv să se îndoiască de loialitatea maiorului Dobre.

Secretara intră în birou. Ogneanu ridică capul şi o privi absent, cu ochii obosiţi.

— Tovarăşul avocat Pană doreşte să-l primiţi.

— Avocatul Pană, tresări Ogneanu. Să intre.

Se ridică în picioare şi ieşi în întâmpinarea lui. Avocatul îi era cunoscut, deşi nu se prea întâlniseră cu ocazia proceselor. De mai multă vreme Pană se specializase în cazuri civile, destul de încurcate, de care se fereau mai toţi avocaţii amatori de dosare penale, mult mai spectaculoase şi mai clare în aplicarea unor texte de lege. Reuşise însă să-şi facă o bună clientelă şi, mai ales, ajunsese un fel de spaimă a jurisconsulţilor, de obicei tineri, ori foşti jurişti, acum în pragul pensionării, care cădeau uşor în capcanele inteligente pe care Pană le presăra la tot pasul.

— Bună ziua, tovarăşe procuror, intră avocatul zâmbind, plin de timiditate. Doar câteva minute o să vă răpesc.

— Vă rog să luaţi loc, îl invită Ogneanu.

Pană îşi aşează servieta voluminoasă lângă biroul procurorului şi-şi trase un scaun mai aproape. Avea în jurul vârstei de 45 de ani, era mic de statură, bine legat, un început de chelie decentă şi ochii de un albastru decolorat. Nu se putea spune că fusese în tinereţe un Făt Frumos, iar trecerea anilor nu adusese vreo îmbunătăţire figurii lui. Poate că şi din acest motiv se dăruise cu pasiune studierii dreptului civil, cauză în care conta mai mult lectura continuă a legilor şi mai puţin prestanţa, ori tonul pledoariei.

— Am venit să vă consult în legătură cu succesiunea testamentară a nefericitului meu prieten, fostul dentist Mihăilescu. După câte ştiu, se întreprinde o anchetă în legătură cu sinuciderea sa şi până la definitivarea ei, familia...

— Există un testament?

— Nu cred. Aş fi ştiut.

— Într-adevăr, ancheta este încă în curs. Până la definitivarea ei nu se poate pune problema succesiunii.

— Cât va mai dura?

Ogneanu ridică din umeri.

— Câteva zile, poate mai mult. Dumneavoastră nu trebuie să vă explic mai mult.

— Se pune cumva la îndoială sinuciderea?

— Nici vorbă de aşa ceva, dar, ştiţi prea bine că, în cazurile de moarte violentă, noi trebuie să ne convingem că avem sau nu de-a face cu o sinucidere. Altfel...

— Mă scuzaţi atunci, se ridică avocatul în picioare. Voi mai reveni.

— Vă rog să fiţi convins că ancheta aceasta nu e o plăcere pentru mine. Am destul de lucru şi fără ea. Şi eu şi maiorul Dobre dorim ca afacerea să fie încheiată cât mai curând. Va fi mai bine şi pentru noi şi pentru familie şi pentru memoria fostului dumneavoastră prieten.

— Ce om de aur era, şopti deznădăjduit avocatul, întorcându-şi privirea voalată de lacrimi spre fereastră. Dumneavoastră, care nu l-aţi cunoscut, vă vine greu să înţelegeţi nedumerirea în care mă zbat de atâtea zile şi nopţi. Nu pot să înţeleg şi vă rog să mă credeţi că am ajuns să analizez fiecare cuvânt, fiecare gest al său din seara aceea, să aflu un semn, o prevestire a hotărârii sale.

Ridică neputincios mâinile.

— Nimic!... Absolut nimic!

Se aşează din nou pe scaun şi scoţându-şi din buzunar o batistă se tamponă discret la ochi.

— Am discutat cu el două ore. Eram cu doctorul Miltiade. Intenţionam să începem o partidă de licitaţie, dar Miltiade mă tot zorea să plecăm, să plecăm. Dacă ştiam. Poate că nu l-aş fi lăsat

să bea atât. Poate că l-am fi luat cu noi. Mă rog, acum, totul e prea târziu!

— Mi se pare că era mai în vârstă ca dumneavoastră? lansă procurorul o întrebare de tatonare.

Pană îl privi deznădăjduit pe procuror.

— Aproape cu zece ani. Dar la el nu se punea problema vârstei. Dacă ar fi să socotim după unele aventuri galante, că obişnuia să dispară mai multe zile din când în când cu câte o parteneră, părea mult mai tânăr ca mine, constată avocatul plecându-şi jenat ochii.

Ogneanu îşi aminti în clipa aceea de dispariţiile doctorului şi se întrebă dacă Dobre aflase ceva în această direcţie. Uitase să-l întrebe.

— Să fie asta indiciul unei crize?

— Tot ce se poate. Sunt unii oameni care nu înţeleg că fiecare vârstă îşi are frumuseţile ei. Cu cât trec anii, cu atât gloanţele lovesc mai aproape de ţintă. Trebuie să ne obişnuim, tovarăşe procuror.

Se ridică din nou în picioare.

— Eu nu vă mai reţin. Voi mai trece pe aici, eventual voi da un telefon. Vă rog să mă înţelegeţi, e o datorie de prieten pe care vreau să mi-o fac. La revedere.

— Da, da. Vă anunţ eu, tovarăşe Pană. Câteva zile şi nădăjduim să încheiem dosarul. La revedere.

Se întoarse la birou şi începu să-şi strângă cu grijă hârtiile. Avea să lipsească pentru câteva zile şi voia ca totul să rămână într-o deplină ordine.

5.

Era aproape ora zece dimineaţa, când maiorul Tofan intră zâmbind în noua rezervă a doctorului Miltiade din clădirea Spitalului militar. Venea încărcat de bagaje. Purta sub braţ un pickup automat, în mână o mapă plină cu discuri, mai avea la el un pachet învelit în hârtie albă, obişnuita pungă cu struguri şi mere, iar în mâna stângă un buchet de flori de Frezia, aduse în noaptea aceea din vestita florărie „Codlea”.

Miltiade îl privi câteva clipe uimit, apoi izbucni în râs:

— A venit Moş Gerilă, încărcat cu jucării!

— „Şi cu daruri proaspete. Bucuroşi de oaspete?” recită maiorul amuzat, amintindu-şi poezia de pe vremea când o repeta cu Petrişor.

Îşi trase un scaun lângă pat şi constată mulţumit:

— E uimitor cât de bine arăţi astăzi, doctore! Care să fie secretul?

— Închipuiţi-vă că sunt o enigmă şi pentru colegii din spital. Astăzi dimineaţă, înainte de a fi adus aici, au făcut un adevărat consiliu... Apropo! De ce a fost nevoie de transferul acesta?

— E mai multă linişte şi apoi...

— Ştii ceva, maiorule, hai să fim prieteni până la capăt. Eu nu sunt nici Pană, ca să cred tot ce mi se spune, nici Mihăilescu ca să socotesc că nu trebuie să ai încredere în nimeni. Joacă cinstit, dacă se poate. Dacă nu, cu dumneata discut cu aceeaşi plăcere despre orice altceva.

Tofan îl privi neliniştit câteva clipe. În atâţia ani de muncă ajunsese, fără să vrea, să cunoască omul dintr-o privire. Miltiade

îi inspirase încă de la început încredere. Hotărî să o facă. Era dreptul lui să rişte.

— Îţi voi face o confidenţă. Bănuiesc că ţi-ai dat seama că accidentul nu a fost întâmplător. Cineva, nu ştim cine, are interesul ca dumneata să dispari. Aşa cum s-au petrecut lucrurile, rezultatul îi nemulţumeşte. Aşa că, am gândit că aici eşti în siguranţă.

— Nu cumva imaginaţia ţi-a jucat vreo...

— Nu, dragă doctore. Nu e vorba de imaginaţie, aici.

— Bine dar nu văd de ce mi-ar fi dorit acel cineva moartea?!

— Nu orice lucru care există îl poţi înţelege!

— Devii filosof.

— La nevoie, ce nu face omul! Ascultă doctore, de ce ai pornit spre spital pe autostradă?

— Ca să ajung mai repede. Era vorba de trei accidentaţi, printre care şi un copil. Poate că dacă nu-mi spuneau de copil! După atâţia ani de operaţii, de muncă în spital, ajungi să nu te mai impresioneze nimic. Şi totuşi, când am în faţa mea un copil... Am moştenit asta de la tata. În tinereţe a ratat odată o operaţie. Copilul a rămas orb şi remuşcarea asta l-a urmărit toată viaţa, ca un blestem. Aşa că, atunci, tot ce doream era să ajung la vreme. Dacă m-au găsit, însemna că telefonaseră după mine şi acasă. Numai Maria ştia că eu sunt la Mihăilescu.

— Nu cumva ţi-a dat cineva ideea aceasta? Adică, dintre cei ce se aflau acolo, când ai primit telefonul, nu ţi-a spus nimeni să pleci pe autostradă?

Miltiade se gândi câteva clipe.

— Nu avea cine. Ştiu că Pană m-a întrebat despre ce e vorba şi dacă o să mai revin. I-am răspuns că poate voi reveni şi l-am rugat să vadă el ce formalităţi mai sunt de împlinit, a doua zi, pentru înmormântare. Apoi, m-am urcat în maşină şi am plecat.

Norocul meu a fost că inconştient, poate din pedanterie, mi-am legat centura de siguranţă. Fiind noapte, orbit de faruri nu am văzut nimic. În felul ăsta am evitat şocul psihic, deosebit de grav, în astfel de cazuri. Discutam şi cu colegii astă-dimineaţă. Întotdeauna cei ce dorm în timpul accidentului, evită şocul şi vindecarea e o simplă problemă de sudură a oaselor.

— Stau şi mă gândesc, de ce se temeau de dumneata? Ce ştiai, sau bănuiau că ştii şi nu trebuia să ne spui nouă?

— Am toată bunăvoinţa să vă ajut, dar nu văd despre ce ar putea fi vorba? Pune-mi întrebări poate ajungem astfel la un rezultat.

— Aş avea o rugăminte. Dă-mi voie să scotocesc puţin prin birou şi prin camera dumitale.

— Să nu cumva să se sperie mama!

— M-am gândit şi la asta. Pe mama şi pe Maria le aducem aici, să te vadă. Stai de vorbă cu ele cât poţi mai mult. În timpul acesta, eu voi vedea dacă găsesc ceva care mă interesează.

— Cu o singură condiţie. Să-mi spui şi mie ce ai găsit acolo.

— În ordine, admise Tofan. Îmi dai cheia?

— Trebuie să fie în haină. Sunt patru sau cinci chei într-un port de piele. Acum spune-mi ce-i în pachetul acela mare?

— A, aici, zâmbi Tofan, ridicând pachetul şi începând să-l desfacă. Cred că cel mai plăcut cadou pe care ţi l-am putut aduce. Un pupitru pentru pat. Tot spuneai că vrei să-ţi pui la punct catalogul numismatic.

— Eşti formidabil, se bucură doctorul. Are şi sertăraşe cu hârtii, carioca, linie! Trebuie să te fi costat o avere!

— Cadoul e cadou. Nu intră în discuţie preţul.

— Bine! Mă revanşez eu. Să nu avem vorbe atunci!

— La revedere, doctore. Zbor ca să-ţi trimit... femeile cu daruri. Ce să-ţi aducă de acasă?

— Ştie mama. Dumneata trimite-mi, din bibliotecă, câteva cărţi.

— Ai vreo preferinţă?,

— Bineînţeles, cărţi poliţiste, îi strigă Miltiade râzând.

6.

Ploaia care începuse în zori monotonă, strecurându-se insinuant în sufletul oamenilor, îl trezi din somn şi pe inginerul Paraschivescu. Dormitorul era cufundat într-o lumină moale, de amurg târziu, iar prin fereastra întredeschisă răzbătea sforăitul posac al autobuzelor. Întoarse capul şi constată că era singur în pat. Emilia dormea în sufragerie. Îşi aminti discuţia lor de aseară şi un tremur nervos puse stăpânire pe el. De la întâlnirea din pădure s-a întors tulburat. Ceea ce i se cerea acum era peste puterile lui. Totul îi părea atât de absurd, încât nici nu socotise de cuviinţă să caute o soluţie.

„Nu are decât s-o facă el, şeful, dacă crede că lucrul acesta e atât de simplu!"

Îşi aminti de convorbirea pe care o avusese cu Mihăilescu, în ultima seară.

„Dacă te-ai vândut, trebuie să ştii, să porţi mereu la tine biletul de călătorie spre iad. Eu l-am aruncat mai demult, dar am făcut-o pe riscul meu. Nu te-aş sfătui, ştiu mai bine ce înseamnă asta. Ai o singură salvare. Urcă într-o zi scările acelea de marmură şi spune ce ştii. E unica şansă de a te salva! Poţi înşela unul, doi, zece, dar pe mii şi mii de oameni nu poţi să-i înfrunţi. Iar

„amicilor" noştri spune-le să mă lase în pace! Altminteri o să le pară rău. Acum pleacă! Şi dacă mai vii o singură dată în casa mea... Să-l întrebi pe instructorul meu, domnul Tiy, de ce sunt în stare. Pleacă..."

Da, va pleca. Câteva zile mai sunt, şi va pleca pentru totdeauna. După cum i se comunicase, avea un cont substanţial. Dosarul acesta nou îl va rotunji. Le va ajunge la amândoi să ducă o viaţă liniştită. După cum i s-a promis, serviciul îi e asigurat în cadrul Centralei. Iar Emilia va avea posibilitatea să se „prăjească" atunci cât va dori pe Coasta de Azur.

Îl nemulţumea faptul că era obligat să predea microfilmele dosarului înainte. Voia să le păstreze la el, ca un atu, în momentul când va ajunge acolo. O mică acoperire nu strică s-o ai. Trebuia însă să se supună. Altminteri „biletul spre iad" putea avea o dată precisă. Ca şi în cazul lui Mihăilescu! Cine s-ar fi aşteptat?! Paraschivescu îşi aruncă bluza de pijama de pe el şi intrând în baie dădu drumul la duş. Spera ca jetul rece de apă să-i alunge gândurile care-l chinuiau. Zadarnic însă. Totul era uimitor de puternic şi de clar.

Comportarea Emiliei din ultima vreme îl neliniştea. Încercă să-i găsească o scuză. Din păcate oricât ai vrea, sunt momente când trebuie să admiţi o realitate. Bunăoară, discuţia lor de aseară.

La întoarcere casa era pustie. A venit târziu, destul de ameţită, cu faţa palidă, extenuată.

— Unde ai fost până acum?

— Te interesează?

— Închipuie-ţi.

— Ai devenit gelos? îl întrebă, privindu-l superioară.

— Uită-te în oglindă cum arăţi. Poate crezi că eu sunt copil?

Emilia întoarse nepăsătoare capul. Era aprinsă de băutură.

— De ce să mă uit? N-am niciun interes să-ţi plac ţie.

Începu să se dezbrace, aruncându-şi lucrurile prin casă.

— Poate crezi că eu nu pricep nimic?

— Şi ce dacă pricepi? Şi ce dacă pricepi că am un amant sau că am avut mai mulţi?

— Eşti beată!

— Cu atât mai bine, dacă crezi că sunt beată.

Stătea goală în faţa oglinzii şi se studia.

— Cu atât mai bine. Atunci n-o să crezi că sunt destui bărbaţi, cu gusturi fine, care spun că am un corp frumos. Sunt în stare de multe sacrificii ca să mi-l mângâie!

— Eşti proastă ca o gâscă, răspunse scârbit.

Emilia îl privi mânioasă.

— Gâscă aş fi dacă aş sta să-mi jertfesc tinereţea lângă un babalâc ca tine, pentru care „a face dragoste" e un fel de... zi festivă!

— Taci!...

— De ce să tac! Dacă tot spui că pricepi, e bine să ştii sigur...

Nu o lăsă să mai continue. Se ridică brusc şi o opri cu două palme.

Femeia tăcu. Câteva clipe îl privi uimită. Apoi, treptat, treptat mirarea se transformă în furie. Paraschivescu citi în ochii ei o ură feroce. O împinse spre sală şi încuie uşa.

Adormi târziu, încercând să se mintă, punând totul pe seama coniacului băut de Emilia.

Nu reuşise nici atunci şi nici acum. Începu să se îmbrace tăcut. Îşi luă pixul în care se afla montat aparatul de fotografiat în miniatură şi urcându-se în maşină porni spre marele combinat.

Ploaia îl însoţi monotonă şi tristă, ca o pânză de apă în care oricât ai înota rămâi tot în mijlocul ei.

7.

Era aproape două când Dobre ciocăni la uşa apartamentului pe care îl ocupa Şana. Simţi mişcare şi rămase calm în faţa vizorului. Câteva clipe mai târziu uşa se deschise şovăitoare.

— Intraţi, tovarăşe maior, îl invită femeia.

Dobre păşi pragul cu o ciudată senzaţie de jenă.

— Am aflat că sunteţi liberă astăzi şi mi-am încercat norocul. Aş vrea să-mi pun în baie raglanul. E îmbibat de apă.

— Vă rog, îl îndemnă Şana, aprinzând lumina şi retrăgându-se discretă în cameră.

Maiorul îşi aşează raglanul şi pălăria în cuierul din baie, se spălă pe mâini şi se privi în oglindă. Nu-i plăcu cum arăta. Faţa îi era şănţuită de cearcăne vinete, iar ridurile din jurul ochilor parcă i se adânciseră deodată.

Se şterse îndelung pe picioare şi intră. Din bucătărie se auzeau ciocăniturile unei linguriţe într-un ibric şi Dobre simţi aroma plăcută a cafelei. Privi camera. Două fotolii masive în jurul unei măsuţe, vitrina cu serviciile de cristal, biblioteca cu câteva zeci de volume de literatură bună, televizorul, toaleta cu oglindă mare şi ovală, tablourile originale de pe pereţi, totul era armonizat cu mult gust, creând acea senzaţie, atât de odihnitoare, a unui cămin primitor.

— M-am gândit că o cafea şi un păhăruţ de coniac vă prinde cum nu se poate mai bine acum, vorbi femeia, aşezând tava încărcată pe măsuţa de lângă fotolii.

Maiorul îşi aprinse o ţigară şi o privi pe deasupra ceştii de cafea. Deşi pantalonii şi puloverul de lână îi desenau cum nu se putea mai bine formele atrăgătoare, Şana nu arăta prea bine şi

era departe de-a avea aerul acela cu care îl întâmpinase la prima lor întâlnire.

— Mulţumesc pentru cafea, domnişoară. Din păcate coniacul nu-l pot bea. Mai am încă destul de lucru azi.

— Nu aţi încheiat încă ancheta?

— În ceea ce vă priveşte pe dumneavoastră, e ca şi încheiată. Doar câteva amănunte trebuie să le mai punem la punct. Altminteri...

— Întotdeauna e atât de greu?

— Mai întotdeauna, oftă Dobre. Până reuşeşti să-l cunoşti pe criminal, să înţelegi modul lui de gândire...

— Cum, reuşiţi să-l cunoaşteţi chiar înainte de a-l prinde?

— Dacă nu-l descoperi în primele ore, da. Asta e singura modalitate de a-l singulariza dintr-un grup de bănuiţi. Fiecare are un mod specific de-a gândi şi acţiona. El face o singură crimă. O gândeşte în felul lui. Noi am văzut zeci şi zeci de cazuri. Există o probabilitate de unu la douăzeci, sau chiar mai mult, ca doi oameni, în situaţii identice, să gândească la fel. Şi asta în linii mari. Pentru un ochi de profesionist, fiecare dintre noi ne lăsăm semnătura pe lucrul pe care îl facem. Din aproape în aproape ajungi la un moment dat s-o descifrezi.

— Anchetaţi numai crime sau şi furturi?

— De toate. Când cauţi un hoţ, ai cel puţin speranţa că lucrul acela luat poate fi dat înapoi. O crimă însă...

— Se răceşte cafeaua, tovarăşe maior.

Dobre ridică ceşcuţa. Chipul femeii era palid, cu semne clare de nesomn.

— Ultima discuţie pe care aţi avut-o cu... ezită să spună răposatul, cu fostul doctor Mihăilescu, s-a desfăşurat cumva în termeni violenţi?

Şana îl privi neliniştită, chinuindu-se să găsească răspunsul cel mai potrivit.

— Nu, am discutat ca de obicei.

— De ce nu v-a condus acasă tot ca de obicei? După câte ştiu, maşina se afla în garaj.

— A încercat... Mi-am dat seama că băuse prea mult.

— Poate că aştepta pe cineva?

— Nu cred că aştepta.

— Sunteţi sigură?

Şana aprobă surprinsă. Bău coniacul dintr-o sorbitură, apoi continuă:

— M-a rugat, de mai multe ori, să rămân la el în noaptea aceea.

Dobre se feri să o privească. Ştia că în astfel de momente omul care se confesează trebuie să aibă impresia că eşti absent.

— Nu ştiu de ce n-am făcut-o. Poate îmi era frică să nu vină Iaba. Simţeam că mă va căuta acolo, dacă nu mă va găsi acasă.

Îşi turnă un nou pahar de coniac şi îl bău.

— Îl ştiam în stare de aşa ceva. De altfel mi-a demonstrat că aveam dreptate. A făcut-o în seara următoare. Numai că eu atunci nu eram nici acasă, nici la Adrian.

Pe Dobre amănuntul cu Iaba îl fulgeră, dar se străduí să nu schiţeze niciun gest de surprindere.

— Am o rugăminte la dumneavoastră, tovarăşe maior. Aş vrea să-l văd pe doctorul Miltiade. Am încercat astăzi şi...

— Mâine îl veţi vedea. Trebuie să vă însoţesc eu.

— La ce oră?

— Dacă veniţi la biroul meu în jurul orei unsprezece, e bine. Se ridică în picioare. Mulţumesc pentru cafea. A fost minunată.

Şana rămase în fotoliu şi îl privi rugător.

— N-aş putea să ştiu...?

Dobre intui întrebarea şi răspunse.

— Deocamdată nici noi nu ştim precis ce se petrece cu doctorul Miltiade. Mă voi ţine însă de promisiune. Îl veţi vedea.

— E imposibil ca Didi să fie amestecat. E imposibil!...

— Spuneaţi, domnişoară, că dumneavoastră aţi strâns cele trei pahare de pe masă. Când aţi plecat au rămas două. Cel din care a băut doctorul vin şi cel din care aţi băut dumneavoastră apă minerală. Paharele acestea au fost luate de doctor din bufet?

— Da, chiar l-am văzut când le lua.

— Bun, făcu Dobre mulţumit. În timpul cât vă aflaţi în cameră nu cumva aţi remarcat existenţa unui pahar gol, pe geam?

— Pe care geam?

— Din apropierea televizorului.

Femeia rămase gânditoare.

— Să fie oare o sugestie? Adevărul e că în clipa aceasta aş jura că l-am văzut. Chiar mi-am pus întrebarea ce caută acolo. De mai multe ori am văzut paharul acela acolo, pe geam, exact în acelaşi loc.

Dobre zâmbi.

— Nu-i o sugestie. L-aţi văzut precis. Sunt şiretlicuri de om însurat. A băut Nicolae Gruia cu el, soţul femeii care făcea menajul în casa doctorului. Ca să nu aibă discuţii cu soţia, ori de câte ori întârzia cu doctorul la un pahar cu vin, îl aşeza pe geam ca să-l găsească a doua zi dimineaţa nevasta şi să ştie că a trecut pe acolo. Numai că de data aceasta Nicolae a băut cu doctorul pe la ora şase după-amiază, deci înainte de a veni în vizită Pană şi Miltiade.

— Şi atunci cine l-a pus pe masă?

Dobre îşi îmbrăcă raglanul îngreunat de apă şi răspunse din pragul camerei:

— Când voi afla lucrul acesta, dosarul va fi încheiat.

Şana îl privi îngrozită, fără să reuşească să se ridice din fotoliu.

— La revedere, domnişoară, şi, dacă nu vă răzgândiţi, vă aştept mâine.

Deschise uşa şi ieşi fără s-o mai privească. Timpul avea aripi iuţi de raţă sălbatică şi Dobre ştia acum că fiecare minut e foarte preţios.

În holul de la intrarea blocului găsi un telefon public. Formă numărul şi avu plăcuta surpriză să-i răspundă chiar locotenentul Popa.

— Popică, lasă totul la pământ, du-te până la institut, aşteaptă-l pe Iaba când iese şi spune-i că-l invit să vină până la mine.

— Tovarăşe maior, nici nu ştiu cum arată!

— O să-l recunoşti. Vezi că la uşă e de serviciu o fată drăguţă care nu va rezista farmecelor unui frumos ofiţer de miliţie, în civil. Dacă mai întârzii cumva, ţine-l de vorbă. Are ce povesti.

Închise telefonul şi porni spre un restaurant vânătoresc ce se afla în apropiere. După discuţia de dimineaţă cu soţia nu mai visa acum decât o friptură de raţă sălbatică pe varză, iar până sâmbătă seara mai erau trei zile de aşteptat.

8.

Colonelul Marinescu era nerăbdător. Întrebase cel puţin de trei ori de maiorul Tofan şi, de fiecare dată, primise acelaşi răspuns.

— Încă nu s-a întors, tovarăşe colonel. Cum vine...

Se aşează la birou mustăcind nervos şi reciti pentru a câta oară scrisoarea colegilor din judeţul C. Se comunica că, în urmă cu zece ani, cetăţeanul Teodor Palade, de profesiune tehnician dentar, căsătorit, cu un copil, a rămas într-o ţară din apus, în timp ce se afla, împreună cu soţia, într-o excursie. Semnalmentele transmise corespundeau aproximativ, ca şi portretul robot de altfel. La data aceea Teodor Palade avea vârsta de 35 de ani. Soţia s-a reîntors în oraşul C. unde domiciliază şi acum. După doi ani s-a recăsătorit.

O singură întrebare îl chinuia pe colonel. „Este într-adevăr, necesară anchetei deplasarea unui lucrător în oraşul C.? Trebuie neapărat să se discute cu această femeie, să fie răscolite durerile uitate?" Evitarea pe cât posibil a unor astfel de situaţii era un principiu al muncii, la care Marinescu ţinea deosebit de mult. Şi tocmai acum, Tofan, omul care trebuia să decidă, nu era de găsit. Un ciocănit discret la uşă îl smulse din gânduri.

— Intră!

Uşa capitonată sări pur şi simplu în lături şi în birou păşi maiorul Tofan cu o figură atât de preocupată şi de plină de sine încât colonelul, oricât se strădui, nu-şi putu reţine un zâmbet.

— Permiteţi-mi să raportez, tovarăşe colonel.

— Pe unde umbli dumneata?

— Tovarăşe colonel, cu permisiunea doctorului Miltiade am făcut împreună cu maiorul Gavătă un control serios vilei.

— Şi?

Tofan se apropie de birou, deschise pumnul şi lăsă să cadă pe mapă un micro emiţător de mărimea unei broşe.

— Priviţi şi dumneavoastră ce fineţe de sculă am găsit prinsă sub husa unui fotoliu.

Colonelul privi o clipă mirat minusculul aparat, apoi îşi ridică ochii spre maior, care desfăşura pe birou o hartă a oraşului.

— Partea cea mai interesantă vine acum, continuă Tofan, mânuind cu dexteritate un compas. După părerea lui Gavătă, verificată de mine, bătaia maximă a acestui emiţător este de circa şase sute de metri. Să spunem că reducem această distanţă la scara hărţii oraşului şi tragem un arc de cerc. Observaţi ce zonă cuprinde? Dacă mai presupunem că în casa răposatului Mihăilescu a fost instalat tot un astfel de emiţător, care a fost luat în prima seară după crimă, atunci când a fost lovit subofiţerul de miliţie, şi mai tragem un arc de cerc, vom constata că există o zonă, ceva în genul unui zepelin, care se întretaie. Deci cineva, care la anumite ore îşi plasa radioreceptorul aici, putea să urmărească ce se discută în aceste încăperi. Nostim, nu?

— Foarte nostim, constată colonelul făcând o pauză. Foarte nostim ar fi dacă nu am şti precis că, în seara aceea, din casa răposatului s-au luat un medalion şi o pereche de cercei. Or, după câte îmi dau seama, micro emiţătorul ăsta nu se poate ascunde în medalion. Ca să pui problema că a fost montat altul, nici aşa nu se prea poate, deoarece ele au fost purtate de bătrână, până în clipa morţii.

— Probabil că acestea au fost luate intenţionat ca să ducă lucrătorii de miliţie în... ispită. Sunt sigur că micro emiţătorul a constituit principalul motiv al vizitei.

— Uite, eu nu am, nimic împotrivă. Dar ajută-mă să te cred. Dovedeşte-mi că e aşa!

— Vă demonstrez. Şi nu pe bază de bunăvoinţă.

— Exact. Asta voiam să spun. Cine a instalat microfonul?

— E simplu. Criminalul!

— De ce?

— Îl interesa ce se discută în casa doctorului Mihăilescu. Urmăriţi-mă puţin, tovarăşe colonel. După ce Şana a plecat de la doctor, a venit în vizită Paraschivescu. Ce au discutat, vom afla.

Am cercetat atent: singurul lucru care-i lega pe aceşti doi oameni era activitatea de spionaj. Nu mai insist acum, deoarece ştiu cu certitudine. Discuţia dintre ei l-a pus în alertă pe criminal. Şi-a dat seama că singura şansă de salvare a reţelei este înlăturarea lui Mihăilescu. A venit după plecarea lui Paraschivescu şi a strecurat otrava în paharul cu vin, ajutat şi de faptul că dentistul se afla într-o stare avansată de euforie alcoolică.

— Bun, admise colonelul. L-a lichidat. Poţi să-mi spui de ce nu a luat atunci micro emiţătorul?

— Pot, zâmbi Tofan. Voia să ştie precis încotro se îndreaptă cercetările. Găsea el un motiv, cu ocazia înmormântării, să se strecoare în casă şi să-l culeagă.

Colonelul rămase pe gânduri.

— Înseamnă că face parte dintre acei oameni care pot intra oricând în casa lui Mihăilescu fără să trezească suspiciuni!

— Mai mult decât atât, deţine, probabil, şi cheia de la intrare, completă Tofan.

— Nu cred, conchise Marinescu. De ce nu l-am găsit noi cu ocazia cercetărilor?

— Nici pe ăsta nu-l găseam dacă nu avea Gavătă la el detectorul. Poate fi ascuns într-o mie de locuri. Oare, în momentul când Miltiade a discutat la telefon treaba aceea cu accidentaţii, microfonul nu se mai afla în casa lui Mihăilescu?

— Sigur nu! De fapt asta îmi confirmă presupunerea mea că cel ce a organizat accidentul de pe autostradă se afla în clipa aceea în cameră. La un sfert de oră după accident, de la un telefon public, din preajma autostrăzii, a dat un semnal, greşeala aceea. Asta a fost confirmarea îndeplinirii misiunii.

Colonelul îl privi pe Tofan plin de duioşie.

— E prea frumos ce spui ca să fie adevărat. Normal este ca micro emiţătorul să fi fost instalat în camera doctorului. Cerceii şi

medalionul s-au luat însă din camera bătrânei. Ce căuta acolo? Dacă voia numai să ducă cercetările pe o pistă greşită, lua ceva din camera în care se afla aparatul şi din orice parte a casei. Doar nu putea şti cât timp are la dispoziţie!

Tofan zâmbi cu subînţeles şi scoase din mapă două gogoloaie de ipsos.

— Iată ce a luat. Două forme pentru turnarea unor mulaje de monede. Pe acestea le-am găsit în vila lui Miltiade, date de Mihăilescu, în urmă cu trei ani. Băieţii care au făcut cercetarea a doua oară nu au sesizat lipsa lor. Poate că medalionul şi cerceii le-au sustras atenţia. În schimb priviţi aceste fotografii făcute la prima şi la a doua cercetare. Se observă lipsa celor două forme din sertarul scrinului.

— Ai lista persoanelor care se aflau în seara aceea cu telefonul, în casă?

— E în fişetul meu, tovarăşe colonel. Mâine...

— Mâine vei fi la C. Lasă-mi-o mie.

— Unde?

— În C.

Îi întinse scrisoarea sosită.

— Iată ceva care te interesează direct. Ai încă, îşi privi ceasul, zece minute la dispoziţie ca să-ţi faci ordinul de serviciu şi exact patruzeci de minute până la plecarea rapidului „Dunărea". Vorbesc eu cu şeful inspectoratului din C. Să-ţi reţină cameră la hotel şi să-ţi dea o mână de ajutor.

— Tovarăşe colonel, se rugă Tofan, sunt o groază de treburi aici. Trebuie cercetată în amănunt zona asta haşurată, să vedem dacă cineva dintre cei cunoscuţi nu locuiesc...

Colonelul dădu din mână a lehamite.

— Adă lista şi fii fără grijă. De când doresc să pun mâna, măcar pentru două zile, pe băieţii din serviciul dumitale! Prea te porţi cu ei ca un unchi înţelegător.

— Aş mai vrea să...

— Mai ai exact treizeci şi şase de minute până la plecarea rapidului şi să ştii că nu-ţi dau maşina nici până la marginea judeţului. Succes!

Tofan se îndreptă abătut spre uşă.

— Tovarăşe maior, îl opri colonelul. Am o rugăminte. Cumpără-mi vreo zece vederi din judeţul C. Fiică-mea face anul acesta geografia patriei şi mi-a dat ordin să-i întocmesc, până la începerea şcolii, un album.

— Nu cred că va fi nevoie. O să vorbesc, când mă întorc, cu Petrişor, să i-l facă cadou pe al lui. E de anul trecut. Se înţeleg ei din preţ!

— Aoleu, bine că mi-ai spus, să-mi ascund mulineta cea nouă. Restul, poate să-i dea ce vrea din trusa mea de pescuit, izbucni colonelul în râs.

9.

Când îl văzu pe tânărul acela apropiindu-se de el, Iaba avu o presimţire sumbră. Pentru un ochi „format” cum era al lui, îşi dădu seama cam cu cine are de-a face.

— Mă scuzaţi, dumneavoastră sunteţi domnul Dinu Sandu?

— Poţi să-mi spui tovarăşe, răspunse Iaba, bătându-l protector pe umăr pe Popa.

— Maiorul Dobre vă invită să-l vizitaţi la birou.

— La ce oră?

— Chiar acum.

— Bine, dar trebuie să mă schimb de... Maiorul, cu care am avut plăcerea să prânzesc alaltăieri, e un om cu gusturi deosebit de fine! Nu pot să mă prezint aşa în faţa lui.

Locotenentul îl privi surprins, gest care nu trecu neobservat pentru Iaba. Aşa că insistă.

— Stau destul de aproape. Vă rog să-i transmiteţi tovarăşului maior că în cel mult un sfert de oră voi...

Potopul acesta de vorbe fu hotărâtor pentru Popa. Cel puţin atâta lucru ştia şi el. Iaba nu trebuia lăsat să ajungă acasă. Îl apucă de braţ, destul de evident pentru ca celălalt să-şi dea seama că nu are nicio şansă.

— O să vă scuze. Vă garantez eu. Să mergem!

Iaba se întristă vizibil şi tot drumul nu mai scoase o vorbă. Avea un costum albastru deschis, cravată lată, plină de pete în culori ţipătoare, pantofi albi cu vârfurile călcate de tramvai, într-un cuvânt, arăta ca paleta unui pictor sârguincios.

Intrând în biroul maiorului Dobre, locotenentul îşi redobândi deodată stăpânirea de sine. Îi arătă lui Iaba un scaun şi trecu de cealaltă parte a biroului precizând:

— Va trebui să aşteptăm puţin. Tovarăşul maior soseşte dintr-o clipă în alta.

— Dacă spuneţi că sunt invitat aici, pot să-mi aprind o ţigară?

— Aprinde. Ascultă, fă-mi o bucurie pe ziua de astăzi şi lămureşte-mă. De ce te îmbraci în culori atât de ţipătoare? Nu te supără?

— Deloc, răspunse Iaba, făcând un semn a lehamite. Sunt daltonist. O maladie frecventă; nu disting culorile.

Locotenentul se lăsă dezamăgit pe speteaza scaunului, cercetându-l atent pe cel din faţa sa.

— Ştii că, înainte de-a avea plăcerea să te cunosc personal, am rugat câţiva colegi să-mi vorbească despre dumneata. Ai o viaţă interesantă. Apropo, faci ore suplimentare?

— Numai când se plătesc.

— Bănuiam. Ai destui bani. A fost o clipă când mi-a trecut prin minte că ai prea mulţi!

— Mulţumesc, răspunse Iaba, deosebit de curtenitor. Muncesc, alerg, mă zbat pentru ei. Eu nu sunt dintre cei aleşi care servesc zile în şir binelui general numai pe un salariu şi pe conştiinţa datoriei împlinite.

— Cineva mi-a spus că ai limbă ascuţită şi nu l-am crezut.

— Zău! De ce? Nu sunt genul...

Locotenentul dădu calm din cap.

— N-ai ghicit.

— Atunci?

— Poate pentru că nici el nu m-a crezut că după o altă întâlnire de-a noastră n-o să mai porţi pentru o vreme costumul ăsta de... papagal.

Iaba îl privi mirat. Citi însă pe faţa tânărului o hotărâre stranie, care îl puse pe gânduri.

— Eşti pe o cărare foarte strâmtă, Iaba. N-ar fi rău să scaperi un chibrit, poate afli alt drum pe alături!

Iaba îşi şterse un fir de praf imaginar de pe reverul hainei sale de culoarea florilor de in şi adăugă, într-un târziu.

— Tovarăşe locotenent, v-aş da un sfat pentru viitoarea noastră întâlnire. Nu interesează cât de bine cunoaşteţi lucrul acesta. Important e că îl cunosc şi eu. Nu am nevoie să mă dezvinovăţesc. Dumneavoastră trebuie să mă acuzaţi.

— Mulţumesc. Voi ţine seama de el...

— Şi, nu uitaţi probele! Avem o lege penală deosebit de bine pusă la punct. Sunt necesare probe, nu vorbe!... Nici cel puţin recunoaşterea mea nu vă poate ajuta!...

Locotenentul vru să răspundă, dar uşa se deschise şi în cameră intră grăbit maiorul Dobre. Cei doi tineri se ridicară în picioare.

— Ah, Iaba, bine că te văd. Eşti liber, Popică. Caută-l pe Mogoi şi veniţi la mine peste zece minute.

— Tovarăşe maior, începu Iaba să vorbească precipitat. V-am căutat încă de dimineaţă. Centralista poate confirma. Oricum veneam la dumneavoastră acum, la sfârşitul programului.

Dobre îl privi o clipă surprins. Îşi aşeză raglanul în cuier, apoi, lăsându-se să cadă în fotoliu, rosti calm, frământând între degete o ţigară.

— Aş putea să verific, dar nu ştiu ce mă face să te cred! De ce mă căutai?

Cu mâinile tremurânde, Iaba scoase din buzunar o cutie de plastic. O deschise cu greu şi aşeză în faţa maiorului medalionul şi cerceii de aur, pe care-i purtase, până în ultima clipă a vieţii, bătrâna doamnă Mihăilescu.

Dobre privi tăcut bijuteriile. Maxilarele puternice îi fremătau nervoase, semn că în el se ducea o luptă crâncenă. Într-un târziu, îşi ridică ochii şi îl învălui pe tânăr cu o privire calmă.

— Cum i-ai luat?

Iaba deschise de câteva ori gura, dar nu reuşi să articuleze niciun sunet.

— Stai jos, linişteşte-te şi spune totul de la capăt.

Apoi, izbucnind în râs, adăugă.

— Mare noroc ai tu, măi Iaba, mare noroc, zău aşa!

Capitolul VII

1.

Ieşind din biroul colonelului Marinescu, Tofan avu surpriza să primească de la şeful de cabinet două veşti deosebit de plăcute. Era şi cazul! Locotenentul Negoe îl aştepta în gară, cu biletul pentru rapid cumpărat, iar jos, în curte, maşina de serviciu stătea cu motorul pornit, pentru a-l duce acasă şi de acolo la gară. Îşi privi ceasul. Până la plecarea trenului mai erau exact treizeci şi unu de minute, timp suficient ca soţia sa, la vechimea pe care o avea în căsnicie cu un ofiţer de securitate, să-i pregătească valiza, în vreme ce el avea să mănânce ceva.

Prinse trenul din fugă şi, câteva minute mai târziu, constată că va avea tovarăşi de călătorie până la Bucureşti două tinere deosebit de drăguţe şi un artist liric, apreciat în oraş mai mult pentru frumuseţea... fotografiei decât pentru calităţile vocii sale de tenor. Privind fetele care fumau degajat, făcând cu greu faţă asalturilor tenorului de-a încropi o conversaţie comună, Tofan se gândi amuzat că dacă ar fi avut neşansa ca soţia să-l conducă la

gară, văzându-le, precis şi-ar fi „amintit subit că are o treabă la Bucureşti” şi l-ar fi expediat urgent să-i scoată bilet.

Se simţi privit şi ridică ochii. Fata din faţa sa îl cerceta mirată. Era brunetă, cu părul bogat, avea o faţă proaspătă, arsă de soare, purta un pulover negru din mohair, cu ochiuri foarte mari, sub care se bănuia, discret, doar sutienul de aceeaşi nuanţă. Se apropie de obrazul lui Tofan, lăsând să se simtă o boare discretă de parfum fin şi întrebă şoptit:

— Cui zâmbiţi, domnule?

Maiorul rămase surprins câteva clipe, apoi intră în joc şi, apropiindu-şi buzele de urechea fetei, răspunse:

— Unei amintiri, domnişoară.

— Înseamnă că oraşul nostru v-a dăruit amintiri plăcute!

— Foarte plăcute, cu atât mai mult cu cât oraşul dumneavoastră e şi al meu.

— Da? Şi totuşi nu-mi amintesc să vă fi întâlnit vreodată!

Era atâta naturaleţe în mirarea fetei, încât Tofan gândi că, dacă nu e artistă, scena românească a pierdut o mare valoare.

— E normal. Eu nu am o meserie atât de spectaculoasă ca dânsul, arătă maiorul cu capul spre tenor. Cine nu-l cunoaşte pe el!

— Din păcate, unii îl cunosc prea bine, răspunse fata cu o undă de tristeţe. Mult prea bine ca să se mai lase înşelaţi de aparenţe!

— Ei, Roxana, strigă cealaltă fată. Dacă domnul e un cunoscut de-al tău şi nu vrei să ni-l prezinţi, întreabă-l ce crede despre o partidă de canastă, până la Bucureşti.

— Domnul... începu Roxana.

— ...este amator, completă grăbit Tofan. Şi cine pierde, plăteşte în cafele şi coniac, la restaurantul Gării de Nord.

— De ce nu la Atlantic Bar? întrebă mirat tenorul.

— Fără mine, zâmbi maiorul. Peste patruzeci de minute îmi pleacă acceleratul de Timişoara.

— E cam mult fum acolo şi mie... se alintă tenorul.

— Nu prea pare să-ţi facă rău fumul de ţigară, observă maliţioasă Roxana, după felul cum sorbi fiecare cuvânt al Vandei. Rămânem la restaurantul gării. Scoateţi „biblioteca”.

Se aşezară în jurul mesei şi Vanda începu să împartă cărţile. Era blondă, avea ochii mari, poate prea mari pentru faţa ei de copil, mâini nervoase, cu degete lungi, pe care purta doar un simplu inel de argint.

— Aţi câştigat, domnule, observă tenorul zâmbind. Cu aşa un avocat!

— Ţin la amintirile frumoase, adăugă Roxana privindu-l pe Tofan. Să începem. Cine notează punctele?

Timpul trecu pe nesimţite. Când, în apropierea Bucureştiului, Tofan trase linie şi adună, tenorul pierduse paisprezece cafele şi tot atâtea coniacuri mici, Vanda patru, el două, toate câştigate de Roxana.

— Să ştiu că mor de inimă în noaptea aceasta, declară sentenţios fata, dar până nu beau cafelele câştigate nu mă las!

Băură doar câte un rând, plătit de tenor şi apoi Tofan fu nevoit să plece. Mai avea câteva minute până la accelerat. În drum spre peron, îşi aminti că nu ştia cum le cheamă. Şi la ce i-ar fi folosit? A fost, în fond, o simplă întâlnire într-un compartiment de tren.

După ce şi-a aşezat micul geamantan pe banchetă, a ieşit pe culoar. În faţa ferestrei deschise şi-a aprins o ţigară. Îl aşteptau încă cinci ore de călătorie monotonă şi simţea, de pe acum, cum pleoapele i se închid de oboseală. Sesizase de mai mult timp că, departe de a-l trezi, cafeaua avea pentru el efectul unui somnifer. Când trenul porni, i se păru că zăreşte, undeva, pe celălalt peron, silueta Roxanei, ascunsă în spatele unui stâlp de susţinere a

copertinei. Îşi aminti de lucrul acesta mult mai târziu, când acceleratul gonea prin noapte spre oraşul din nordul Ardealului şi somnul aşteptat încă nu venise.

2.

Ajunse în C. la puţin timp după miezul nopţii. Puţinele taxiuri care se aflau la ora aceea în gară au fost luate de primii călători coborâţi din tren. Seara era caldă şi senină. Porni agale pe bulevardul luminat feeric, străjuit de clădiri vechi, în stil gotic, cu faţade vopsite în culori şterse de vreme, care, în bătaia nemiloasă a neonului, păreau făcute din turtă dulce.

Mergând prin oraşul acesta necunoscut, spre întâlnirea cu femeia aceea, Tofan simţea cum îl cuprinde o senzaţie tulburătoare. Nu era pentru prima oară în cariera sa când trăia sentimentul acesta ciudat. De multe ori şi-a pus întrebarea: avea oare dreptul să pătrundă în viaţa unui om, să răscolească amintiri dureroase, de mult uitate?

Femeia aceasta suferise cumplit. Părăsită de omul iubit, lăsată la voia întâmplării cu un copil, fără niciun ajutor, fără nicio speranţă de revedere, fără nicio rază de lumină, îl aşteptase şi poate că undeva, în sufletul ei, îl mai aştepta cu acea inconştienţă pe care ţi-o dă speranţa. Şi el avea să-i spună acum sfârşitul!

„Da, gândi Tofan, adevărul e uneori dur, dar oricât de dur ar fi el trebuie cunoscut, el trebuie respectat. Mai ales când aperi munca a mii şi mii de oameni, liniştea şi bucuriile lor eşti obligat să respecţi adevărul!”

Erau destule întrebări care îşi aşteptau răspunsul. Cine l-a ucis pe cel ce atâţia ani a jucat rolul dentistului Mihăilescu? Ca să poţi ajunge la criminal trebuie să ştii, mai întâi, pentru ce a fost ucis? Şi trebuie să mai descoperi cine a fost acest tehnician Teodor Palade şi ce s-a întâmplat cu el din momentul în care a părăsit ţara şi până când a apărut în G. sub înfăţişarea dentistului Adrian Mihăilescu, „transferat la cerere din Bucureşti pentru a-şi îngriji mama bătrână şi oarbă."

Fără ajutorul femeii nu va putea afla multe din amănuntele ce formau mozaicul vieţii fostului ei soţ. De bună seamă că va înţelege lucrul acesta şi îl va ajuta, pentru ca o astfel de tragedie să nu se mai repete.

Îşi ridică privirea şi constată că de cine ştie câtă vreme se oprise pe marginea trotuarului, cu valiza într-o mână şi cu pălăria în cealaltă. Ridică din umeri zâmbind şi abia atunci zări, venind din depărtarea străzii, un taxi. Păşi înaintea lui, făcând semn şoferului să oprească.

La Inspectoratul judeţean al Ministerului de Interne ofiţerul de serviciu îl aştepta. Îi reţinuse cameră la hotel, iar maiorul Constantinescu lăsase vorbă că: „dacă tovarăşul Tofan doreşte să vorbească cu el în noaptea aceasta, să fie sunat acasă la orice oră."

— Cred că mâine dimineaţă e mult mai bine, hotărî Tofan. E departe hotelul?

Nu, nu era departe şi Tofan străbătu distanţa pe jos. Urcă în cameră, făcu un duş şi adormi în timp ce încerca să-şi amintească dacă mâncase în ziua aceea.

3.

Maiorul Constantinescu îl întâmpină în pragul biroului său. Era tipul ofiţerului de artilerie de pe vremea războaielor romantice. Înalt, brunet, bine legat, cu părul puţin încărunţit la tâmple, te surprindea totuşi prin uşurinţa gestului şi zâmbetul deschis, poate puţin studiat, dar în orice caz ştiut pe de rost. După ce schimbară câteva amabilităţi, Constantinescu scoase pe birou cele câteva foi în care se aflau referiri la fostul tehnician dentar Teodor Palade. Luă în mână portretul făcut de maiorul Gavătă şi-l privi atent.

— E uimitor cum a reuşit omul dumneavoastră să surprindă, în câteva linii, principalele trăsături. Iată şi o fotografie originală.

— Da, admise Tofan. Când voi ajunge acasă o să-i transmit felicitările. Noi îl alintăm „Fachirul" şi parcă îţi vine să te gândeşti la ceva necurat, dacă mai ştii că portretul acesta a fost... „decupat" după ce Palade suferise o artistică operaţie estetică. Când a plecat?

— În octombrie se împlinesc zece ani. Era un om liniştit, cu soţie, copil; părinţii săi pe atunci mai trăiau. Un tehnician dentar apreciat în oraş. Lucra la policlinică. Nu a avut discuţii în familie, nu a avut probleme la serviciu. În toamna aceea, familia Palade s-a înscris la O.N.T. pentru o excursie colectivă prin mai multe ţări din vest. Şi nu s-a mai întors. La înapoierea în ţară, soţia a venit la noi. Ne-a rugat să facem tot ce omeneşte e posibil pentru a-l readuce. Era convinsă că soţul ei nu a rămas de bună voie, că a fost într-un fel obligat de cineva. Bineînţeles că ne-am dat toată silinţa, dar de rezolvat nu am putut rezolva nimic. Pur şi simplu i s-a pierdut urma.

— Fosta lui soţie e tot în oraş?

— Da, e contabilă şi lucrează în aceeaşi instituţie. Întâmplător, am aflat că între timp s-a recăsătorit. Noi, de atunci, nu am mai stat de vorbă cu ea.

— Şi ea nu a bănuit motivele care l-au îndemnat pe fostul ei soţ la gestul acesta?

— În vara aceea şi-au petrecut concediul la mare. Ei doi şi fetiţa care pe atunci avea patru ani. Acolo; spune ea, au cunoscut câteva familii de turişti străini, cu care s-au împrietenit. Teodor Palade vorbea destul de bine engleza şi germana. Aşa că, tot concediul şi o excursie prin nordul Moldovei l-au petrecut împreună. Cred că cineva dintre ei l-a ameţit cu propuneri ademenitoare şi...

— Într-adevăr, unii oameni plătesc foarte scump naivitatea. Aveţi numele lor?

— Le avem, aşa cum şi le-a amintit ea.

— De atunci soţia a mai primit vreo veste de la el?

Maiorul Constantinescu ridică din umeri.

— Lucrul acesta nu-l ştiu. Pe noi cazul nu ne-a mai preocupat. În fond, dacă avea intenţia să se reîntoarcă, Palade se putea prezenta la orice ambasadă. Nu-l oprea nimeni s-o facă.

— Avea cumva rude în străinătate?

— Niciuna! Tocmai lucrul acesta i-a mirat pe toţi cei ce l-au cunoscut. Era un tehnician foarte bine cotat, câştiga chiar mai mult decât un doctor, avea o situaţie materială foarte bună. A fost o adevărată tragedie în familia lui!

Tofan rămase o clipă pe gânduri. Sclipiri fugare de întrebări şi presupuneri îl fulgerau atunci, încercând să clădească şi să surpe o lume de fantome. Cazuri uitate erau scoase la lumină, se făceau asociaţii ciudate ce gravitau în jurul celui ce a fost tehnicianul dentar Teodor Palade.

— Aş vrea să stau de vorbă cu fosta lui soţie.

— O găsiţi la serviciu. O maşină de-a noastră o să vă ducă până acolo.

— Mai am o rugăminte, tovarăşe maior. După ce citesc dosarul v-aş ruga să ne trimiteţi şi nouă o copie.

— Se înţelege, dacă e nevoie. Când vreţi să plecaţi?

— Cu primul tren de după-amiază.

— Aveţi un accelerat bun la orele 14, până în Bucureşti. Să vă reţinem loc?

— V-aş rămâne îndatorat.

— Atunci, totul e în ordine. Dacă cumva sunt plecat, veţi găsi biletul de tren la ofiţerul de serviciu. Să mergem jos la maşină. Cum e vremea la dumneavoastră?

— Poftim? se întoarse surprins Tofan.

— Tot aşa de cald e? întrebă Constantinescu în timp ce coborau.

— Da, cred că tot aşa, răspunse încurcat Tofan. Când am plecat, ieri, mi se pare că ploua.

Câteva clipe se priviră miraţi, apoi începură să râdă, luându-şi rămas bun.

4.

Directorul întreprinderii se dovedi a fi un om foarte amabil. Primise telefonul maiorului Constantinescu şi acum îl rugă pe Tofan să aştepte în biroul inginerului şef. Tofan se aşeză în fotoliu, îşi aprinse o ţigară şi încercă să-şi adune gândurile. Multe

lucruri din desfăşurarea ulterioară a anchetei depindea de acest sfert de oră, de modul în care va şti el s-o facă pe femeia din faţa sa să-şi deschidă sufletul. În general, era socotit un lucrător care poate să stimuleze partenerul de discuţii printr-un gest, ori printr-o privire, lucru deosebit de important în astfel de situaţii. Totul depindea însă de început.

Uşa se deschise şi în cameră intră o femeie destul de scundă, cu părul castaniu deschis, îmbrăcată într-o rochie sobră, care-l privi cu un amestec de teamă şi curiozitate.

O invită să ia loc în faţa sa, dar femeia clătină din cap hotărâtă:

— Nu vă cunosc, domnule! Ce vreţi de la mine? Dacă aveţi ceva de discutat, în ceea ce mă priveşte, vă rog să poftiţi, după-amiază, acasă la noi. E şi soţul meu... Nu-i ascund niciodată nimic.

Avea până la patruzeci de ani, arăta încă destul de bine, poate că şoldurile erau puţin prea mari pentru statura ei. Tofan îşi plecă ochii, aşteptând ca ea să pună întrebări. Într-o discuţie e mult mai uşor să pui întrebări decât să răspunzi.

— În legătură cu fostul meu soţ? întrebă ea stins.

Maiorul aprobă fără s-o privească.

— Sunteţi de la Ministerul de Interne?

Tofan îşi scoase legitimaţia şi i-o întinse tăcut.

Femeia o strânse nervos în mână fără să se uite la ea.

— Ştiam că se va termina aşa. I-am spus să se gândească. Nu la mine, nu la el, că după câte am înţeles, de la colegul dumneavoastră care a venit acum două luni, era prea târziu, ci la copilul nostru. Ce vină are copilul acesta?!

Tofan tresări. Strânse cu putere braţele fotoliului până observă că i se albesc degetele. Îşi înăbuşi întrebarea şi ridică ochii. Femeia din faţa sa îşi muşca buzele încercând să-şi stăpânească plânsul.

— L-aţi arestat?

Negă cu o singură mişcare a mâini:.

— Am ajuns prea târziu...

— A murit?

— A fost ucis de cei ce l-au trimis aici!

Femeia îşi plecă capul şi izbucni în plâns. Plângea cu gura deschisă, frământându-şi mâinile, plângea chinuit, ca şi cum îi era spaimă de ceea ce făcea în clipa aceea.

— Am presimţit că aşa... I-am spus să plece, să... Nu s-a gândit atunci ce face, iar apoi a descoperit că nu poate trăi departe de copil, de ţară... De ce oare trebuia ca eu...

Tofan se ridică de pe scaun şi privi pe fereastra camerei. Alături era un parc tânăr, cu alei de pietriş alb, cu bănci proaspăt vopsite, pe care se odihneau bătrânii, veghind jocul nepoţeilor. Aşteptase momentul acesta şi era pregătit să-l întâmpine. Venea timpul întrebărilor şi Tofan îl lăsa să se fixeze bine în conştiinţa ei. Se întoarse târziu, când femeia îşi ştergea faţa cu o batistă mică. Era aproape liniştită, părea resemnată şi întrebă şoptind:

— Credeţi cumva că, nu vă aşteptam? Eram sigură că veţi ajunge într-o bună zi şi la noi. De când mi-a spus că ne-a fotografiat pe mine şi pe fată, ca să ne aibă lângă el măcar aşa, ştiam că o să ajungeţi.

Tofan tăcu. Întrebările clocoteau în el, dar îşi dădea seama că cel mai important în momentul acela era să tacă. Femeia nu-şi epuizase rezerva de lucruri cunoscute. Clipa aceasta însă era aproape. Unghiul dintre ei se micşora continuu şi el trebuia să sesizeze momentul când vor păşi amândoi pe acelaşi drum.

— Aţi putea să-mi spuneţi cum s-a petrecut? Ce s-a întâmplat cu el? Ce-a făcut?

„În sfârşit, e rândul meu”, gândi maiorul.

— Nici noi nu ştim prea bine. Dumneavoastră aşteptaţi de la mine fapte pe care eu nu le am. Tot ce ştiu sunt simple impresii, aparenţe. Ca şi dumneavoastră şi noi trebuie să răspundem la câteva întrebări, crude, reci, tăioase. Cine? De ce? Cum? Este în joc viaţa unor oameni, munca, truda de zile şi nopţi a altora. Cu cât vom şti mai precis, cu atât putem interveni mai repede. Fostul dumneavoastră soţ a greşit. Ce vă pot spune cu certitudine e că şi-a dat seama de toate acestea. A încercat să ne caute. Dar n-a mai ajuns... Cineva dintre ai lui a aflat şi... Ori, acest cineva, nu trebuie să rămână nepedepsit. Mă înţelegeţi? De asta am venit la dumneavoastră. Vreţi să ne ajutaţi?

Întrebarea părea mai mult un reproş prin însuşi faptul că fusese rostită. Şi iar se lăsă tăcere în cameră. Trecură minute grele, timp de sufocare, de înfrângere a unui prag sau a unei amintiri, de urcare înceată spre lumină. Femeia părea o plăsmuire de ceară şi printr-un simplu gest al capului alungă distanţa dintre ea şi maior.

— Teo, începu ea şoptind, a fost omul cel mai nefericit pe care l-am cunoscut. Din tot ce şi-a dorit, şi ar fi putut să aibă, nimic nu a reuşit să împlinească. A vrut să fie medic şi a ajuns un tehnician dentar. A vrut să-i fie casa plină de copii şi abia dacă am putut să-i fac unul. Visa să ducă o viaţă liniştită şi a avut parte numai de zbucium. Era conştient de nenorocirea lui şi poate de asta spun că era cel mai nefericit om. La câteva luni după ce a rămas în ţara aceea, am primit prima scrisoare de la el. Încă mai era optimist. Trăia de pe o zi pe alta, dar spera. Apoi, mai târziu, din cea de-a doua scrisoare, am înţeles că totul se sfârşise. Peste tot unde încercase, ca un făcut, după o săptămână, două, era dat afară. Ajunsese să spele vasele prin restaurante, să vopsească garduri şi cine ştie ce-o mai fi făcut! Am înţeles că nu trebuie să-l mai aştept. Am înţeles că vrea să dispară.

— Dumneavoastră i-aţi răspuns?

Femeia clătină din cap.

— Nu aveam unde să-i răspund. De fiecare dată mi-a scris din alt oraş. De fiecare dată îmi spunea că pleacă mai departe. Am mai aşteptat doi ani un semn de la el şi apoi m-am recăsătorit. Îl uitasem. Acum trei ani, trei ani şi ceva, într-o dimineaţă, tocmai mă pregăteam să plec la serviciu, am primit primul telefon. Mi-a spus că se află în ţară, că e în deplină siguranţă, că m-a văzut pe mine şi pe copil şi nu doreşte nimic altceva decât să ne recăsătorim.

— Ce i-aţi răspuns?

— Nu i-am putut răspunde. Am plâns tot timpul. L-am rugat să vină să-l văd. Mi-a spus că va veni odată, dar nu atunci; telefona din alt oraş. Mai târziu mi-am dat seama că telefonase prin interurban. Apoi, din când în când, am început, să primesc telefoane de la el. Se interesa de copil, îmi trimitea bani pentru el. Despre actualul soţ nu am discutat niciodată.

— Nu aţi spus nimănui de aceste telefoane?

— N-am vrut să-i fac niciun rău. Acum două luni, când a venit colegul dumneavoastră, i-am spus lui tot.

Tofan încercă să-şi stăpânească. Emoţia, dar pentru mai multă siguranţă întrebă şoptit:

— I-aţi povestit toate acestea?

— Da, tot. M-a aşteptat în parc când am ieşit de la serviciu, mi-a dat de înţeles că e ofiţer de securitate şi m-a întrebat ce ştiu despre fostul meu soţ. M-am convins că îi vrea binele şi atunci i-am spus.

— V-a arătat cumva o legitimaţie, aşa ca a mea?

— Nu, nu mi-a arătat. De fapt nici eu nu i-am cerut-o. Ce rost ar fi avut?

— Dacă l-aţi vedea într-o fotografie, l-aţi recunoaşte?

— Pe cine? tresări femeia.

— Pe omul cu care aţi discutat.

— Cred că l-aş recunoaşte. Dar de ce?

Tofan tăcu câteva minute, scormonind cu vârful pantofului pluşul covorului.

— E foarte important pentru noi. Tot ce vă pot spune acum e că niciun lucrător de securitate, în afară de mine, nu a stat cu dumneavoastră de vorbă în acest an.

Femeia îşi înăbuşi un strigăt de spaimă. Îl privi pe Tofan cu ochii neobişnuit de mari, care fulgerau uimire, teamă, durere mută.

5.

Ajunse la Inspectorat în momentul în care maiorul Constantinescu se pregătea să trimită maşina de serviciu după el.

— Tovarăşul colonel Marinescu aşteaptă în următorul sfert de oră un telefon „fulger” de la dumneavoastră.

— Ce s-o fi întâmplat? se nelinişti Tofan. Tocmai venisem cu doamna să alcătuim un portret robot. Acum două luni, un individ s-a dat drept lucrător de securitate şi s-a interesat despre fostul ei soţ. În aceste condiţii vă daţi seama cât de important e...

— Am înţeles, murmură gânditor Constantinescu. O să-l rog pe „fachirul” nostru, că avem şi noi unul, să alcătuiască portretul.

Întorcându-se spre femeie adăugă:

— Vă rog să mă urmaţi, doamnă.

Porniră toţi trei pe sălile Inspectoratului. Urcară primul etaj. Constantinescu îi făcu semn lui Tofan să aştepte şi dispăru cu femeia într-una din încăperi. Reveni singur, după câteva minute.

— Să mergem la mine în birou.

Legătura cu Inspectoratul de la G. se obţinu în mai puţin de cinci minute şi când, la capătul celălalt al firului, răsună vocea gravă a colonelului Marinescu, maiorul Constantinescu părăsi, discret, încăperea.

— Ce veşti îmi dai?

— Bune, tovarăşe colonel. Vin cu traista plină. Plec cu acceleratul de orele 14. Materialul va fi trimis.

— Trebuie să pleci mai repede. La 10:20 ai o cursă TAROM. Cum ajungi în Bucureşti te prezinţi la minister. Mi s-a comunicat că omul de care avem nevoie se află acolo de dimineaţă.

— Bine, dar am puţină treabă pe...

— Fii mai clar, Tofane.

— Tocmai alcătuiesc un portret robot al...

— O să-l facă colegii din C. Vezi că mai ai doar patruzeci de minute până la plecarea avionului. Deseară mă găseşti la inspectorat. La revedere şi mult succes!

Tofan îşi privi dezorientat ceasul şi clipa sa de ezitare fusese luată de colonelul Marinescu drept sfârşitul convorbirii. Închise înciudat telefonul şi începu să se plimbe prin cameră, aşteptând cu nerăbdare întoarcerea colegului. Avea nevoie de ajutorul său.

— Peste zece minute prima variantă a portretului e gata.

Tofan dădu a lehamite din mână.

— Alta mai cucuiată acum! Trebuie să plec cu avionul de 10:20 la Bucureşti. O chestiune urgentă.

— Ştiam! Ne-a rugat tovarăşul colonel Marinescu să vă reţinem un bilet.

— Şi?

— Biletul vă aşteaptă, maşina de serviciu e jos, rămâne doar să treceţi pe la hotel să vă luaţi valiza. E timp destul şi pentru o cafea.

— Mulţumesc, se scuză Tofan, nu vreau acum. Rămâne să-mi transmiteţi dumneavoastră odată cu copia dosarului şi portretele. Vă rog însă cât mai urgent.

— Nu vă faceţi griji. Mâine seară le aveţi la dumneavoastră.

— Atunci, ridică din umeri Tofan, tot ce-mi doresc e să-mi daţi posibilitatea cât mai curând să fiu şi eu gazdă.

— Cu cea mai mare plăcere, tovarăşe maior. Am auzit că pe la dumneavoastră sunt raţe şi gâşte destule. Poate să mă reped cu un coleg pentru o zi, două de vânătoare.

— Ar fi o idee minunată. O să am ocazia să vă prezint cel mai romantic vânător pe care l-aţi întâlnit vreodată. Bunul meu prieten, maiorul Dobre din miliţie. Omul ăsta e un visător incurabil. De vreo douăzeci de ani seamănă alice prin baltă şi tot mai nădăjduieşte că, într-o bună zi, va vedea crescând trestii de plumb!

6.

— N-o să vă reţin prea mult, începu Tofan, măturând cu latul palmei o scamă invizibilă de pe tăblia lustruită a mesei.

Se afla într-unul din birourile Ministerului de Interne, la puţin timp după prânz. În faţa sa, fostul inginer chimist Emil Radu, condamnat în urmă cu cinci ani pentru spionaj contra intereselor statului, dădea vădite semne de nervozitate.

— Vă stau la dispoziţie, domnule, cu... avu o ezitare, cu tot ce ştiu, socoti el continuarea cea mai nimerită. Îmi permiteţi să aprind o ţigară?

Tofan scoase din buzunar pachetul de „Snagov" şi i-l întinse.

— Mulţumesc, fumez „Mărăşeşti". Altădată, „Snagovul" erau ţigările mele preferate. Acum nu. Îmi refuz tot ceea ce îmi place, deşi aş avea posibilitatea să am. Face şi asta parte din condamnarea pe care mi-am acordat-o singur.

Maiorul îl privi tăcut. Răsfoind dosarul, aflase că, deşi cercetător într-un institut medical, Emil Radu fusese „piesa principală" dintr-o reţea de spionaj din domeniul maselor plastice. Tip arogant, şiret, încăpăţânat, frumos cu carul şi, bineînţeles, naiv, constituise o pradă uşoară pentru cei interesaţi şi acceptase să... *lucreze* pentru câteva avantaje materiale şi mai multe promisiuni. Fusese atât de convins de cuvântul celor de dincolo, încât, în timpul anchetei, nici în faţa celor mai evidente probe nu se pierduse cu firea, sperând continuu într-o salvare de ultimă oră. Nu venise, cum era şi normal, şi Radu rămăsese cu gustul amar al omului minţit şi cu certitudinea că atitudinea sa cântărise destul de greu în stabilirea pedepsei.

— Câţi ani aţi lucrat la institutul de cercetări?

— Aproape cinci. Din toamna lui 1962, mai precis.

— L-aţi cunoscut pe doctorul Adrian Mihăilescu?

— Destul de bine. Ştiu că era din G., că avea acolo o mamă bolnavă şi că, în cele din urmă, şi-a cerut transferul în oraşul său natal.

— După plecarea sa din institut l-aţi mai întâlnit?

Omul îşi privi mâinile neliniştite.

— Nu, sunt sigur de asta. Nu făceam parte din acelaşi grup de prieteni. Eram colegi de institut şi doar atât. De ce mă întrebaţi despre el?

— O să vă spun, dar mai întâi aş vrea să aflu de la dumneavoastră un fapt. În perioada cât lucraţi la institut, vă rog să reţineţi că nu întâmplător am dorit să am această discuţie cu dumneavoastră, aţi făcut două excursii în străinătate. Ce-au însemnat de fapt aceste excursii, ştim de la prima anchetă. Ceea ce mă interesează pe mine e când vi s-au cerut date despre el?

Emil Radu îşi aprinse o nouă ţigară cu nesiguranţa gestului care abia se învaţă. Îl privi câteva clipe pe Tofan în ochi şi vorbi:

— Aş putea să vă spun că nu am dat nicio dată, dar...

— ...cum rămâne atunci cu pedeapsa pe care singur v-aţi acordat-o!? interveni maiorul. Doar vorbe frumoase?

— Tocmai. Ce mai rămâne atunci din hotărârea mea?! Adevărul e, domnule, că prin iarna lui '64 am primit comunicarea de a depista trei cetăţeni necăsătoriţi, originari din G, care lucrau, în orice domeniu, în Capitală. Aveam timp la dispoziţie trei luni, cu condiţia să-mi procur şi câteva fotografii, pe care trebuia să le duc dincolo, cu ocazia celei de-a doua excursii. Cum, datorită unor chestiuni de familie, excursia a trebuit s-o amân până spre sfârşitul verii, am anunţat că voi trimite materialul printr-un curier singur. Mi s-a interzis categoric şi atunci mi-am dat seama că e vorba de un lucru deosebit de important.

— Toţi trei erau din institut?

— Nu, doar Mihăilescu.

— Şi ceilalţi?

— Unul era profesor de istorie. L-am cunoscut întâmplător, la o petrecere şi am aflat că e din G. Cel de al treilea, un jurisconsult, tocmai divorţase de o actriţă şi era în mare criză de bani. I-am împrumutat câteva mii de lei cu intenţia de-al recruta la nevoie. Mi-i dator şi acum. Sper să-i aibă când voi ieşi. Dacă aveţi nevoie de numele lor...

— Vă rog, îl invită Tofan, notându-le, deşi niciunul dintre ele nu-i erau cunoscute.

— Cum v-aţi procurat datele despre ei?

— Despre Mihăilescu mi-a vorbit chiar inspectoarea noastră de la personal. I-am spus că vreau să-i fac colegului o farsă de 1 aprilie. Pe ceilalţi doi i-am tras de limbă.

— Când aţi predat datele acestea şi fotografiile, ce discuţii aţi mai purtat?

— Cred că ştiţi că, în timpul celei de-a doua excursii, am făcut un instructaj special. Chiar din prima zi am discutat cu un oarecare Robert. În niciun caz nu acesta e numele lui adevărat, acolo fiecare purtam alt nume, i-am spus tot ce ştiam, am adăugat fotografiile şi cu asta capitolul a fost închis. În vara anului următor, Mihăilescu s-a transferat în G. şi n-am mai auzit de el.

— Aveţi cunoştinţe în G.?

— Chiar în momentul acesta mă gândeam că e unul dintre puţinele oraşe din ţară unde, excluzându-l pe Mihăilescu, nu am nicio cunoştinţă.

Tofan aşteptă câteva minute ca cel din faţa sa să-şi isprăvească ţigara şi sună. Ar fi vrut ca înainte de despărţire să-i spună cu câtă uşurinţă trimisese, prin naivitatea lui, doi oameni la moarte, dar îşi înăbuşi dorinţa. Poate că i-o va spune odată, poate o va afla singur. Îşi privi ceasul. Până la plecarea acceleratului mai avea o oră şi mai ştia că trenul acesta e foarte aglomerat.

7.

Colonelul Marinescu îl aştepta în cabinet. Pe birou ardea doar veioza şi răcoarea serii se furişa în încăpere.

— Întoarcerea fiului risipitor trebuie sărbătorită cu un pepsi şi...

— ...cu o cafea, tovarăşe colonel, interveni Tofan. Risc o mustrare, dar tot vă cer permisiunea de a bea o cafea.

Colonelul îl privi zâmbind câteva clipe. Era obosit şi maiorul citi în cearcănele adânci din jurul ochilor semnul sigur al unei nopţi înşelate.

„Înseamnă că lucrurile se precipită pe aici, dacă şeful nu-şi mai găseşte odihnă"!

— Bine, ocupă-te dumneata de cafea că eu fac ciorna mustrării. Să ştii că te-a căutat Dobre cu mare spaimă şi nevoie!

— Şi ce i-aţi spus?

— Că ţi-am dat liber două zile, ca să împuşti un ţap prin pădurile Tălăşmanilor.

— Aoleo! Cred că a făcut icter negru.

— Mai rău! Să-l fi văzut cum ofta de ţi se rupea inima, nu alta. „Aşa au noroc unii, tovarăşe colonel, în schimb eu mă simt din ce în ce mai bolnav. Şi reumatismul şi inima, e cazul să mă gândesc serios la pensie". Dacă nu ştii de ce-i în stare, îl poţi crede pe cuvânt!

— Săracul Papá! îl compătimi Tofan, în timp ce turna cafeaua. Înseamnă că i s-a încurcat de tot ancheta.

— Probabil. Să ştii că a găsit medalionul şi cerceii.

— Unde?

— Îi luase laba. În prima noapte după crimă, când a fost lovit subofiţerul rămas de pază, s-a dus să-şi caute logodnica în casa doctorului. A găsit uşa deschisă şi a intrat sperând să-i găsească într-un flagrant şi să facă cuvenitul scandal. Era ameţit de băutură şi avea curaj. Cum nu cunoştea topografia clădirii, a

intrat prima oară în camera bătrânei. Dintr-o privire a văzut bijuteriile pe masă, lângă portret şi le-a „confiscat”, aşa, ca să aibă şi el un câştig. Când a ieşit din nou pe hol a dat cu ochii de subofiţerul căzut şi, crezând că l-a omorât doctorul, singurul lui gând a fost să fugă cât mai repede de acolo.

Tofan, care rămăsese cu ibricul în mână, riscă o întrebare:

— Dumneavoastră le-aţi văzut?

Colonelul luă ceşcuţa cu cafea fierbinte şi inspiră lacom aroma. Nu avea voie să bea, dar ăsta era secretul lui.

— Le-am văzut şi eu, le-a cercetat şi Gavătă, nimic din ce presupuneam. Simple bijuterii de familie. Medalionul avea fotografia, destul de nereuşită, a unei fetiţe de zece, doisprezece ani. „Fachirul” spunea că a fost luată cu un teleobiectiv de amatori.

Tofan îşi aprinse o ţigară.

— Pentru presupusul doctor Mihăilescu, tocmai în asta consta valoarea medalionului. Este fotografia fetiţei sale, singura pe care îndrăznise s-o păstreze.

Apoi, după câteva minute, adăugă:

— Să priveşti chipul copilului tău într-o fotografie cât unghia, după ce ai zăvorât uşile, grea pedeapsă, tovarăşe colonel!

— De unde ştii că nu e fotografia uneia dintre nepoatele adoptate?

— Tovarăşe colonel, acest Teodor Palade a dus timp de zece ani calvarul unei existenţe greu de descris. Şi totul, dar absolut tot ce-a făcut, a avut la bază numai speranţa că într-o zi se va putea integra din nou în familia sa, lângă copil şi soţie.

— Uneori sunt tentat să cred, Tofane, că îi judeci prea uşor, pur şi simplu priveşti doar latura sentimentală a cazului. În fond, singur şi-a ales drumul acesta. De ce a făcut-o? Mulţi au rămas la ideea falsă şi romantică că spionajul e o „meserie de senior”, cu

bani mulţi, cu posibilităţi nelimitate, în care se riscă, dar la capătul drumului te aşteaptă o recompensă grasă şi o existenţă ferită de toate grijile.

— Poate. Naivitatea le poate juca multora comedii amare. În cazul acesta însă, unde maşina de pregătire a celor de dincolo a trimis pe „piaţă" un om căruia nu a reuşit să-i distrugă suficient personalitatea, să-i mutileze sufletul, finalul nu putea fi altul decât cel de faţă. Un individ care trăieşte şi gândeşte ca un om, nu are ce căuta printre ei. Trebuia să dispară. Era un pericol real. Şi a dispărut.

— Eu cred că exista o salvare.

— Exista, bineînţeles. Tocmai lucrul acesta am încercat să-l explic fostei lui soţii. Dacă ar fi venit din timp la noi, dacă ne-ar fi cerut ajutorul, o pedeapsă legală ar fi primit, că nu poţi şterge cu buretele unele fapte, dar în niciun caz lucrurile nu s-ar fi încheiat astfel. Şi nu ştiu ce mă face să cred că el a vrut să vină. A pornit lupta împotriva lor de unul singur şi când şi-ar fi dat seama că nu are sorţi de izbândă, ar fi venit. De altfel, îi spunea soţiei, cu prilejul unor convorbiri telefonice pe care le avea din când în când, că...

— Ascultă, Tofane. Dacă îţi mai dau o sticlă de pepsi îmi spui şi mie toată povestea de la capăt?

— Vă rog să mă scuzaţi, tovarăşe colonel. M-am luat cu vorba şi... Adevărul e că m-a frământat mult tipul acesta. Şi Dobre simţise că ceva nu e în firea lucrurilor aici, dar nu avea suficiente date să lege între ele situaţiile aflate. Comportarea, prietenii pe care şi i-a ales, viaţa pe care o ducea, totul se afla în contradicţie cu unele momente de acţiune surprinzătoare. Bunăoară, povestea Dobre, că odată, pe sălile policlinicii, doi salariaţi coborau un dulap. Unul l-a scăpat şi alunecând pe scări, dulapul ameninţa să-l strivească pe celălalt. Singurul care a reacţionat dintre cei ce

priveau scena a fost dentistul. Nimeni nu şi-a dat seama când, dar cu o forţă extraordinară, a oprit mobila şi a lipit-o de perete. Apoi speriat de ceea ce făcuse, a plecat gârbovit spre cabinetul său.

— De ce speriat? Poate jenat.

Tofan clătină din cap.

— Nu, acesta e adevărul. Era speriat. Se comportase altfel decât îl cunoşteau cei din jur. Se comportase, de fapt, aşa cum era în realitate. O să vă spun şi o altă întâmplare, pe care mi-a relatat-o doctorul Miltiade. Cu vreo trei ani în urmă, într-o noapte, se aflau undeva la marginea oraşului. Ajunseseră acolo fără să-şi dea seama, discutând. Au fost acostaţi de patru vagabonzi cu cuţitele în mâini, care le-au cerut banii. Miltiade a vrut să se opună, dar Mihăilescu i-a făcut semn liniştit să le dea tot ce are. Doi dintre pungaşi, nemulţumiţi probabil, au vrut să-l lovească. Şi atunci s-a petrecut dezastrul. În câteva clipe dentistul s-a dezlănţuit. Doi pungaşi erau la pământ, unul se zbătea în mâinile sale fără putinţă de scăpare, iar al patrulea fugea de-i sfârâiau călcâiele.

Mai interesant e faptul că nici pe Miltiade nu l-a lăsat să anunţe miliţia. Şi nici banii nu şi i-a mai luat înapoi, în afară de cei pe care şi-i oprise pentru taxi. Au plecat de acolo şi tot ce l-a rugat pe Miltiade a fost să nu povestească nimănui cele văzute. Înţelegeţi acum la ce mă refer?

— Înţeleg. Mă întreb şi eu la fel ca şi dumneata, ca şi Dobre, poate ca şi alţii: cine era de fapt acest presupus dentist Adrian Mihăilescu?

— Vedeţi, dincolo de rutina anchetei, de faptele pe care trebuia să le căutăm, mi-am pus aceste întrebări încă de la început. Cine era? Ce-a făcut? De ce trebuia să moară?

— Şi ai găsit răspunsurile?

— Cred că da. În linii mari lucrurile s-au petrecut astfel. În vara acelui an, familia Palade a cunoscut la mare câteva familii de turişti străini cu care s-au împrietenit. El vorbea destul de bine germana şi engleza. Cu trei dintre ele a făcut o excursie de mai multe zile în nordul Moldovei.

— Le-ai luat numele?

— Da, vor sosi cu poşta, împreună cu tot materialul şi cu portretul robot.

— Ce portret?

— Ajung şi la el. Probabil că printre ei se afla cineva cu sarcina precisă de „recrutare", fiindcă, în toamnă, cu prilejul unei excursii pe care familia a făcut-o prin O.N.T. în Vest, Teodor Palade a dispărut într-o dimineaţă de la hotel şi nimeni n-a mai ştiut de el. Pentru soţia părăsită cu un copil, pentru părinţii săi, a fost o adevărată tragedie. Acolo au început manevrele obişnuite. Oriunde încerca să se angajeze, Palade era urmărit de cei interesaţi şi dat afară. Săptămâni şi luni de foame, singurătate, de groaza zilei de mâine. Asta, până a fost adus în pragul sinuciderii şi atunci au apărut „salvatorii" care i-au propus singura soluţie: şcoala de pregătire şi înlocuirea dentistului Mihăilescu. Era înrudit ca profesie, apropiat ca vârstă, avea trăsături optime pentru operaţia estetică.

— Adevăratul Mihăilescu era vizat de mai înainte?

— Nimic nu a fost întâmplător. Îi cunoaştem bine, tovarăşe colonel. Pot fi acuzaţi de multe, dar de amatorism în niciun caz. Despre Adrian Mihăilescu şi alţi doi, toţi din G., fără familie, plecaţi de suficient timp din oraş, inginerul Emil Radu a primit dispoziţie să dea date foarte precise şi fotografiile lor. Bănuiesc că au mai adunat şi ei. În orice raz, când Teodor Palade a sosit în ţară, în chip de dentistul Adrian Mihăilescu, întreaga operaţie de înlocuire era pusă la punct. Restul, a fost o treabă de rutină,

favorizată şi de excursia pe care adevăratul Mihăilescu a făcut-o în Bucegi.

— În excursie a plecat Adrian Mihăilescu şi s-a întors Teodor Palade.

— Exact, care, imediat, şi-a depus cererea de transfer, sosind în G. în chip de fiu grijuliu. Şi-a luat postul în primire la o policlinică dentară pentru copii, unde avea doar lucrări de mică importanţă. Data sosirii sale coincide cu începerea contractărilor de utilaje pentru marele combinat, apoi perioada comenzilor cu străinătatea. Totul a fost gândit până la... virgulă. Sistemul de transmitere a datelor îi aparţine lui Palade: mulajele pentru monede, trimise de doctorul Miltiade pentru schimb, erau o ascunzătoare bună a microfilmelor.

— Asta de unde o mai ştii?

Tofan se bătu cu degetul peste frunte.

— Am scos-o din mintea mea şi mărturisesc că sunt mândru de lucrul acesta.

— Mă rog, chestie de modestie. Bine că nu ai descoperit-o în zaţul unei ceşti de cafea.

— O clipă şi o să-mi daţi dreptate. Înaintea lui Iaba, în casa doctorului a fost criminalul. L-a lovit pe subofiţer, a luat micro emiţătorul şi a mai luat şi două mulaje pentru monede, care stăteau uitate, tot în camera bătrânei, într-un sertar. Abia când am văzut cum arată ele, în casa doctorului Miltiade, mi-am dat seama că lipsesc din sertare, între prima şi a doua cercetare, privind fotografiile luate de Gavătă.

— Şi cum, Gavătă nu a observat lipsa lor?

— Cine ar fi observat lipsa a două buburuze de ipsos?

— Merită o săpunealâ bună pentru asta.

— Merită. Dar, în acelaşi timp, se cuvine să-i transmiteţi şi felicitări pentru că, deşi nu a observat lipsa niciunui obiect, a

repetat toate fotografiile făcute cu ocazia primei anchete. Aşa am putut să-mi dau seama ce-i interesa de fapt. Mulajele, deci, pregătesc o nouă serie de microfilme.

— Să nu ne abatem de la subiect. Continuă!

Tofan îşi aprinse o nouă ţigară. Colonelul se străduia să nu observe.

— Deci, totul a fost calculat, în afară de unul singur. Palade s-a întors în ţară cu intenţia de a se recăsători cu fosta lui soţie. Omul acesta îşi iubea prea mult copilul şi soţia pentru ca să poată trăi departe de ei. Dar, între timp, soţia se recăsătorise. Toate încercările lui, telefoane, pachete, urmăriri de la distanţă, au rămas fără niciun rezultat. Întoarcerea nu mai era posibilă. Şi atunci a refuzat să mai *lucreze*. Adică să expedieze datele. În fond, la asta se rezuma activitatea lui. Vă amintiţi dosarul nostru, rămas neîncheiat, privind scurgerea informaţiilor? Întâmplarea a făcut ca începerea cercetărilor să coincidă cu „revolta" sa, care voia acum să rămână dentistul Mihăilescu şi atât. O viaţă simplă, câţiva prieteni, rolul, de Mecena pentru toate rudele şi aşa mai departe. Au urmat presiuni de tot felul, ameninţări, Palade a rezistat. Cred că în momentul acela, s-a gândit să vină la noi.

— Crezi?

— Sunt sigur. Deşi îi venea foarte greu. Se învăţase cu viaţa pe care o ducea şi ştia că, oricum, nu-l vom primi cu flori.

— În orice caz, ar fi avut suficiente circumstanţe atenuante, mai ales dacă nu participase direct la uciderea adevăratului doctor Mihăilescu.

— Nu, cred că nu a participat. Pentru ceea ce avea de făcut aici trebuia să aibă mintea limpede. Nu avea niciun rost să-şi încarce conştiinţa cu o crimă la activ. Lucrul acesta cred că l-a făcut altcineva.

— Ai dreptate, admise colonelul. Şi...

— Şi, în cele din urmă, au apelat la ultima soluţie care, daţi-mi voie să vă spun, e în fond o mare gafă. Personal nu mă aşteptam din partea lor...

— Te pomeneşti că te simţi chiar jignit?

— Şi încă cum! Mă mângâie gândul că ar putea fi o iniţiativă locală.

— Hai, spune odată.

— Unul dintre ei s-a dat drept ofiţer de securitate şi acum două luni s-a dus şi a discutat cu fosta soţie. Voia să descopere aici un motiv care l-ar putea determina pe Palade să revină asupra hotărârii sale.

— În fond, unde vezi gafa?

— Enormă greşeală, tovarăşe colonel. În cazul unei anchete, ajungând la soţie şi aflând lucrul acesta ne-am fi dat seama că nimeni în afară de ei nu ştiau adresa fostei soţii şi adevăratul nume.

— Şi asta tot din capul dumitale ai scos-o?

— Tot. Şi...

— ...eşti mândru. Înţeleg.

— Mulţumesc!... Cum nimeni dintre ai noştri nu a vorbit cu ea, asta o ştiu precis, rămâne valabilă cealaltă variantă. Acesta e portretul robot despre care vă vorbeam şi pe care, din păcate, nu am avut timp să-l văd, deoarece pierdeam avionul. Mâine îl vom avea aici.

— Şi ce facem cu el? Căutăm acul în carul cu fân?

— Să ştiu eu că există acul acela şi când voi pune băieţii mei!...

— Aoleo! Bine că mi-ai adus aminte. Dacă mai întârziai câteva zile ţi-i livram pachet. Să vezi cum arată! Parcă-s nişte recruţi în perioada de instruire. Mai ales alintatul ăla de Ştefan.

— Nu cumva le-aţi stricat stilul, tovarăşe colonel?

— Nici vorbă de aşa ceva! Am făcut un util schimb de experienţă, din care a avut de câştigat munca, cum ar spune locotenentul Negoe. Ăsta când mă vede îşi pierde deodată toată dispoziţia de parcă s-ar afla în faţa comisiei pentru susţinerea examenului de stat!

— Pe aici?

— Totul în ordine. Paraschivescu a fotografiat cu multă grijă un dosar pe care i l-am pregătit special şi bănuiesc că trebuie să aibă loc întâlnirea pentru predarea microfilmelor, am supravegheat sectorul respectiv delimitat de bătaia microemiţătoarelor şi se conturează o surpriză de proporţii; Miltiade e bine-mersi şi întreabă de dumneata; Dobre transpiră de zor în căutarea ucigaşului, ca o paranteză aş vrea să-ţi spun că a încurcat atât de rău amprentele de pe cele cinci pahare că mai, mai să-l scoată asasin pe medicul legist, maşina pe care o căutam e totuşi un „Renault 16”, şi alte amănunte pe care ţi le voi spune într-o ordine mâine dimineaţă, când îţi voi preda cazul.

— De ce mâine dimineaţă?

— Pentru că acum am de lucru iar dumneata trebuie să te odihneşti o... ţâră. Simplu, nu? Asta, se bătu colonelul cu degetul pe frunte, imitând gestul lui Tofan, ştii ce vreau să spun!

Maiorul se ridică abătut de pe scaun. Abia acum simţea oboseala celor două zile de alergătură.

— Să trăiţi, tovarăşe colonel. Pe mâine atunci.

— Noapte bună, Tofane. Vezi că trebuie să fie aici maşina de serviciu!

— Vreau să merg pe jos acasă. Îmi e dor să văd oraşul, la ora aceasta!

— Chestie de provincial. În orice caz spune-i lui Petrişor că mâine se poate prezenta cu albumul de vederi la schimb. Am

ascuns mulineta atât de bine, încât mă tem că va fi o adevărată performanţă dacă o s-o mai regăsesc!

Capitolul VIII

1.

Pe la orele zece seara maiorul Dobre se afla singur în biroul său. Dăduse liber la toată „garnizoana" şi acum, răsturnat în fotoliu, încerca să găsească răspunsul la cea mai încurcată întrebare care-l chinuise vreodată: ce se întâmplă cu el de nu era în stare să închege, cât de cât, cazul acesta? Trecuse de-a lungul anilor prin multe ceasuri de îndoieli. Au fost dosare care l-au adus în pragul renunţării, când ori încotro îşi îndrepta paşii se lovea de un zid al întunericului. Nicio urmă, nicio probă materială, niciun martor care să cunoască, să vadă, să spună ceva! Şi el, Dobre, a mers înainte, cu încăpăţânare, a gândit, a creat o lume de oameni şi, în cele din urmă, a izbutit să spună: „Tu eşti vinovatul!" Acum, lucrurile stăteau cu totul altfel. Avea în mână datele esenţiale, ştia despre doctor mai mult decât oricare altul, îl auzea vorbind, îl vedea mişcându-se printre oameni, trăia alături de el durerea omului minţit, îl urmărea cu gândul la masa de joc, alături de puţinii lui prieteni, dar totul, absolut totul, se oprea la clipa despărţirii de Şana. Dincolo de

momentul acesta întreaga „scenă” era populată de umbre. Una, două, trei... Câte?!

„La şase seara a venit Nicolae Gruia. Au băut un pahar cu vin, l-a rugat să facă rost de râme pentru sâmbătă, i-a spus că vrea să-l ia şi pe Mihăiţă la pescuit. Deci, nu se gândea la moarte!”

Trânti brutal creionul pe birou, se ridică şi deschise fereastra. Afară teii îşi pierduseră conturul.

„La şapte au venit Miltiade şi avocatul Pană. Au băut câteva pahare cu vin, au discutat despre pescuit, a vrut să joace cărţi, dar Miltiade se grăbea, spunea Pană, s-au despărţit hotărând să se vadă sâmbătă la prânz. Deci, nu se gândea la moarte!”

Rămase încă o clipă privind pe geam, apoi se întoarse spre fotoliu. Până aici nimic deosebit. O seară ca oricare alta.

„Aproape de zece a venit Şana. A vrut să bea şi cu ea, au discutat, a rugat-o să rămână la el peste noapte, a încercat să o conducă acasă, ca de obicei. Nu se gândea la moarte!”

Şi acum sosise momentul când Dobre trebuia să pună o ordine riguroasă în toate. Luă creionul în mână şi trase pe hârtia biroului latura unui triunghi.

„Suntem la orele 11 şi vine necunoscutul. Oricine în afară de mine ar fi tentat să spună că au venit doi. De fapt aşa şi este. Numai că au venit pe rând, fără să ştie unul de altul. Primul nu ştia că va veni al doilea.”

Închise ochii, lăsându-se moale în fotoliu. Începu să-l afle. Îl văzu venind, intrând în casă, aşezându-se la masă. Un tip căruia doctorul nu-i acorda o atenţie deosebită. Altfel, nu l-ar fi servit din paharul din care băuse Şana! Doctorul nu s-a deranjat să aducă pahare noi, pentru a-l ţine permanent sub supraveghere. După cum rămăsese paharul pe masă, tipul a stat tot timpul de partea unde nu se aflau bisturiele. Dacă i-a dat să bea, înseamnă că se ştia superior lui în toate privinţele. A băut şi el. Deci, nu i-a

fost teamă. A stat totuşi cu bisturiul la îndemână, ceea ce dovedeşte că l-a privit cu circumstanţă. În aceste condiţii, plasarea pilulei de otravă în pahar nu a fost posibilă. Clar, momentul morţii nu sosise încă".

Dobre zâmbi subţire. Era sigur că intuise bine totul până acum. Îşi luă răgazul unei ţigări şi avu vreme să constate că încăperea se umpluse de gâzele nopţii. Trase încă o latură a triunghiului, apoi pe cea de-a treia. Scrise în vârf „Mihăilescu", în stânga jos, un „T" mare, în dreapta un „C" mare ceea ce înseamnă „Criminalul". Privi câteva clipe uimit figura geometrică.

„Asta era! constată Dobre ridicându-se brusc de la birou. Cum de nu mi-am dat seama încă de la început! Laturile triunghiului, printr-un joc al hazardului, îl conduceau ferm la ideea atât de clară şi de simplă: criminalul îl cunoştea şi pe doctor, dar şi pe tipul care venise înaintea lui. Discuţia pe care o purtase Mihăilescu cu tipul venit după unsprezece noaptea hotărâse sentinţa de condamnare la moarte. Cum a putut afla ce s-a discutat? Singurul care i-a putut spune a fost Mihăilescu. De ce numai el? Poate că i-a spus cel care a plecat! Deci, era încă în viaţă. Totul s-a petrecut apoi în zece minute. Criminalul putea veni la orice oră, fără să trezească mirări. Se mişca lejer prin casă. O fire calmă, hotărâtă, stăpână pe sine. Obişnuit cu gesturi largi. A luat paharul din care băuse Nicolae de pe geam şi l-a pus pe masă. Asta denotă că era un om pe care doctorul se obişnuise să-l vadă în preajma sa! Nu-i mai interpreta gesturile. Pe lucrul acesta a mizat. Nu-i mai tălmăcea cuvintele! A fost sigur de reuşită! Da, a fost sigur!".

Îşi netezi părul albit şi începu să scrie cu furie.

„Miltiade se afla acasă. Confirmă menajera, Pană era acasă. Bănuiesc! Trebuie să stau de vorbă cu el. Nepoata se afla la

cămin. Confirmă colegele de cameră. Rudele sunt cooperatori, nu se potriveşte! Nicolae se afla la şantier. Confirmă cel puţin zece oameni cu care suda la dublu-fund. Şana abia plecase, probabil dormea. Alţii? Nu mai e nevoie. Criminalul e aici".

Privi din nou triunghiul. Parcă lipsea ceva. Şi totuşi!...

Îşi apucă faţa în palme şi o frecă îndelung. „Totul era clar în afară de un singur lucru. Care a fost motivul crimei? În ancheta sa nu se ivise. Atunci, trebuie să-l ştie Tofan! Da, el trebuie să-l cunoască şi poate că urmărindu-l, a scăpat din vedere unele amănunte. Tot ce se poate, tot ce se..." Ridică receptorul şi formă numărul maiorului Tofan de acasă. Îi răspunse Ilenuţa.

— Sărut mâna, doamnă, distinsul dumneavoastră soţ e acasă?

—?...

— Şi nu ţi-a spus când vine?

—?...

— Aveam puţină treabă, dar nu-i nimic. Poate îl găsesc mâine.

„Deci, Tofan nu era. Mai bine. Până mâine dimineaţă îşi va da seama dacă în calculul lui nu s-a strecurat o doză de probabilitate. Ce-ar fi ca în seara aceasta să discute cu avocatul Pană? În fond nu e chiar aşa de târziu pentru o vizită neoficială. Discret îi va verifica alibiul".

Luă numărul din cartea de telefon şi sună. Îi răspunse soţia. Avocatul nu era acasă. „Plecase cu aproape o oră înainte. Bineînţeles, cu maşina. La un client, nu ştia precis unde! Până mâine dimineaţă nu era nimic de făcut."

Aşeză, abătut, receptorul în furcă.

— Păcat, murmură Dobre. Şi, totul începuse atât de frumos! Dar nu începutul contează... Mai ales acum...

Îşi luă pălăria din cuier, stinse lumina şi o porni spre casă. Secera lunii, aruncată strâmb în înalt, presăra o pulbere uşoară, împrumutând teilor bătrâni o nobilă strălucire. Dobre îşi simţi

sufletul cuprins de o tristeţe grea, o apăsare ca povara pe care o simte cerul înainte ca turma norilor să-şi sloboadă puhoaiele de ape ale ploilor. Îl domina o nelinişte, ca şi cum nu acela, spre casă, era drumul cel bun pe care trebuia să-l urmeze. Era târziu şi mai era şi sfârşit de program, aşa că intră în primul restaurant întâlnit în cale, ceru un coniac şi un pachet cu ţigări. De la o masă apropiată, un necunoscut, destul de ameţit, îl rugă să-şi dea părerea, dacă o şalupă face zece mii de lei. Calm, maiorul începu să-i explice care sunt avantajele unei şalupe bune, pe Dunăre.

2.

Puţin, mai târziu, în biroul colonelului Marinescu. Masa de lucru era plină de hârtii: fotografii, rapoarte de expertiză, însemnări. O hartă a oraşului cu sectoare haşurate. Într-un colţ, un dosar pe coperta căruia Marinescu caligrafiase cu o cariocă gigant *Operaţiunea „Calul Troian”*. Noapte. Zăpuşeală. Lângă uşă stăteau aliniate un... „pluton” de sticle goale de pepsi. Gânduri, întrebări, presupuneri.

Telefonul interior puse capăt liniştii.

Îl ridică plin de teamă. Era Centrala:

— 817 a început urmărirea. E încă în oraş.

— Vin imediat. Menţineţi legătura. 819?

— Încă tace... Să-l chemăm?

— Avertizaţi-l doar. Anunţaţi celelalte echipaje. Atât deocamdată.

Cu gesturi zgârcite strânse hârtiile de pe masă şi le închise în fişet. Răsuci comutatorul şi ieşi. O rază de lumină strecurată printre frunzele unui tei secular pătrunse prin fereastra deschisă; aruncând peste harta oraşului un pumn de bani de aur.

3.

— 817 cheamă „Centrul”.

— Recepţie.

— Mă îndrept spre bariera vestică. Obiectiv avans 800.

— Continuă.

— Am înţeles. Continui urmărirea.

Ştefan „ciupi” acceleraţia şi coborî geamul maşinii. După patru ore de aşteptare, simţea acum o poftă nebună să alerge. În faţa sa, Fordul condus de Paraschivescu despica, cu farurile puternice, noaptea. Norii coborâseră până spre vârfurile stâlpilor de telefon.

4.

Şorcaru îşi aprinse ţigara, ascunzând flacăra brichetei în căuşul palmelor. Aruncă pachetul pe bancheta din spate a maşinii, hotărât ca până dimineaţa să nu mai fumeze. Era a treia noapte de veghe, aici, în pădure, în apropierea parcării unde

Paraschivescu se întâlnise cu necunoscutul acela. Mizau într-o reîntâlnire pentru predarea microfilmului. Era o şansă dintr-o mie să se reîntâlnească tot aici, dar nimic nu trebuia neglijat.

În difuzor răsună o voce cunoscută:

— 819 răspunde pentru „Bază”.

Apucă microfonul şi vorbi:

— 819 e pe recepţie. Comunicaţi.

— Obiectivul se îndreaptă spre pădure. Veţi ţine legătura cu 817!

— Am înţeles. Voi ţine legătura cu 817.

Coborî şi privi cu atenţie camuflajul maşinii. Era perfect. Începu să se plimbe cu paşi mici, sorbind cu nesaţ aerul proaspăt şi rece al pădurii.

5.

Ofiţerul de serviciu intră în încăpere şi rămase în poziţie de drepţi.

— Tovarăşe colonel. Permiteţi-mi să raportez.

— Te rog!...

— Vă caută Bucureştiul. Vă facem legătura aici?

— Despre ce este vorba?

— Mi s-a spus că vor să transmită câteva precizări pe care le-aţi cerut dumneavoastră.

Marinescu se ridică în picioare:

— Anunţă centralista că voi vorbi din cabinet.

Câteva minute mai târziu, legătura cu ministerul era făcută.

— Colonelul Marinescu la telefon. Vă ascult!

— Tovarăşe colonel, în problema în care ne-aţi solicitat vă comunicăm că asistenta medicală Şana Diamantopol a făcut o excursie în străinătate în anul 196... ca invitată a unei rude îndepărtate. În timpul acestei perioade a suferit un accident de circulaţie. A fost internată la o clinică particulară, aproape o lună, deşi era vorba de o simplă fractură a antebraţului. Posedă permis de conducere, eliberat de miliţia capitalei. Pe atunci lucra aici, în cadrul unui institut de cercetări. Acum şapte ani şi-a cerut transferul în oraşul dumneavoastră. Asta e tot, tovarăşe colonel.

— Vă mulţumim foarte mult! La revedere.

Aşează receptorul în furcă şi rămase gânditor. Fusese încredinţat că Tofan tratase cu prea multă uşurinţă pe Şana! Nu i-a spus-o însă şi se bucura acum că hotărâse să facă el verificarea asta.

6.

În noapte, pădurea foşnea plină de nelinişte. Paraschivescu conducea cu prudenţă. Trecu de camping, lăsă în urmă barul de noapte, urcă pantă abruptă, apucă pe drumul forestier şi opri maşina la marginea poienii. Luă capsula cu microfilme şi, închizând portiera, porni, călcând uşor spre stejarul bătrân ce se profila pe cer ca o pată de întuneric. În faţă îi sări o sălbătăciune buimacă. Rămase paralizat de frică. Înjură înciudat, încercând să-şi revină. Era prea mult, mult prea mult pentru el. Numai gândul că va scăpa de microfilmele acestea blestemate îl îndemna, să

meargă mai departe. În faţa ochilor îi fulgeră, pentru o clipă, figura lui Mihăilescu. Îi răsună în urechi, neobişnuit de real, geamătul mirat al sergentului major în momentul în care îl lovise. Nu avusese încotro. Primise ordin de la şef să facă lucrul acesta şi îl făcuse. Altminteri, „biletul spre iad" ar fi intrat în vigoare. Ajunse lângă trunchiul gros al stejarului bătrân şi privi dezorientat în jur. Nimeni. Şi doar trebuia să fie acolo! Rupse o crenguţă şi o sfărâmă cu ciudă între dinţi. Era amară, îngrozitor de amară. Bănui, mai mult, o mişcare în spatele său şi cerul întreg se prăbuşi îngropându-l sub cioburile de stele. Căzu liniştit, cu crenguţa între dinţi, fără să înţeleagă ce se întâmplă cu el.

7.

Alerga prin întuneric, ferindu-se instinctiv de crengile copacilor. Din când în când se oprea, ascultând atent. Liniştea pădurii îl înfiora. Până la creasta dealului, acolo unde intuise că se oprise maşina condusă de Paraschivescu, mai erau câteva sute de metri. Şorcaru îşi scoase pistoletul din buzunar şi începu din nou goana. Intuia că, undeva, pe aproape, trebuia să se afle şi Ştefan. Deodată pădurea se rări, lăsând locul unei poieni. Se sprijini de un copac şi încercă să străpungă cu privirile întunericul. Zări undeva, destul de aproape, Fordul inginerului. Păşind atent, se apropie. Era gol, iar uşa de lângă volan stătea deschisă. Rămase în aşteptare, cât mai aproape de maşină. Minutele treceau greu. Auzi un foşnet de frunze veştede şi se

întoarse. Recunoscu în noapte silueta lui Ştefan. Cu mişcări atente se apropie de el, şoptindu-i:

— Pe aici sunt. Undeva pe aici!...

Ştefan îi făcu semn să rămână în preajma maşinii şi porni să ocolească poiana, strecurându-se pe sub coroanele copacilor. Într-un târziu, Şorcaru văzu lumina unei lanterne despicând întunericul. Ştefan îl chema la el. Parcurse în fugă poiana spre stejarul bătrân. Fără să-i spună niciun cuvânt, Ştefan mai aprinse o dată lampa electrică, dezvelind din noapte trupul chircit al inginerului.

— Trăieşte!... Microfilmul însă i-a fost luat.

Undeva, departe de ei, în spatele pădurii, se auzi clar demarajul unei maşini.

8.

Maiorul Dobre se opri în mijlocul frazei. Beţivul din faţa sa îl privi mirat, aşteptând să continue. Văzându-l că se caută cu înfrigurare prin buzunare, vorbi plictisit:

— Lasă, prietene. Mai dau eu un rând. Tu spune mai departe. Vorbeşti atât de frumos, încât te-aş asculta...

Dobre nu-l luă în seamă şi aruncând banii pe masă ieşi grăbit din local.

„Cum de nu mi-am dat seama? Cum?”

Porni spre sediu şi avu norocul să întâlnească, la primul colţ, patrula de noapte. Se urcă în maşină şi spuse celor doi subofiţeri:

— Comunicaţi prin radio la Bază că sunteţi la dispoziţia mea. Dă-i drumul!

— Cât timp, tovarăşe maior? întrebă subofiţerul ridicând microfonul.

— Cât va fi nevoie. Spre cartierul „Dunărea". Urgent! Vom face o arestare!

„Cum de nu mi-am dat seama? Şi doar totul era atât de simplu!..."

Opriră maşina în spatele blocului şi spuse celor doi să-l aştepte. Urcă atent scările şi sună la uşa apartamentului. O dată, de două ori şi încă o dată. Ascultă. Dincolo de uşă nu se auzi nicio mişcare. Se retrase spre colţul întunecat al culoarului şi începu să aştepte. Timpul avea paşi de om leneş.

Trecu o jumătate de oră, poate mai mult şi, în sfârşit, zări din capătul culoarului venind spre el silueta avocatului Pană, cu trenciul şi pălăria sa atât de cunoscute. Îşi opri respiraţia. O clipă, alta şi...

Zvâcnind din umbră Dobre îi prinse braţele de sub coate şi le împinse cu putere în buzunarele trenciului. Un ţipăt de durere, înăbuşit, răzbătu din fularul de mătase care acoperea faţa omului. Maiorul strecură brusc mâinile în buzunare, acoperindule pe celelalte şi încercând să le scoată afară. Trăi un moment de groază când simţi metalul rece al pistoletului. Smuci cu putere, scrâşnind printre dinţi:

— Încet, domnişoară Şana. Putem trezi, tot blocul!

Apoi, deschise uşa apartamentului şi aprinse lumina. Întrunul din fotolii dormea liniştit sub efectul narcoticului avocatul Pană. Patul era făcut, dar tomnaticul cavaler nu mai ajunsese până la el.

EPILOG

Sâmbătă, aproape de prânz, Dobre intră în biroul maiorului Tofan. Afară continua să cadă, încă de dimineaţă, o ploaie măruntă. Norii coborâseră până spre vârfurile teilor bătrâni, împodobiţi în aurul vechi al frunzelor de toamnă. Tofan închise dosarul din faţa sa şi îl privi pe Dobre cum îşi aşază cu gesturi potolite, în cuier, pălăria şi trenciul ud de ploaie.

— Bănuiesc că nu refuzi o cafea fierbinte.

— Te înşeli, răspunse Dobre zâmbind. Sunt în refacere completă: fără tutun şi cafea! Voiam să plec, încă din seara asta, în pădurea Tălăşmanilor, la o pândă de ţap. Ploaia însă mi-a încurcat toate socotelile!

Tofan îl cântări din priviri:

— Asta ai vrut să-mi spui?

— Nu numai asta, oftă Dobre, aşezându-se într-unul din fotolii. M-am întâlnit cu Nicolae Gruia. Luni dimineaţă se lansează la apă cargoul de douăzeci şi cinci de mii. Ne-a invitat şi pe noi.

Tofan se ridică de la masă şi deschise fereastra. În cameră pătrunse aerul rece şi umed al zilei...

— Aş vrea să merg. Chiar eu l-am rugat, acum câteva zile, să ne invite. Îţi aminteşti Dobre, pe vremea uceniciei noastre în

şantier, cum ne bucuram când se lansau la apă remorcherele de 1200? Sună-mă luni, la prima oră, şi o să ştiu precis dacă te pot însoţi.

Dobre nu-l asculta. Se aplecă şi începu să-şi maseze cu gingăşie glezna.

— Cum vine toamna, cum încep durerile astea blestemate. Calvarul vieţii mele, nu alta!

Tofan se aşează în fotoliul din faţa sa, învăluindu-şi prietenul într-o privire caldă:

— Lasă, Papá, nu te mai văita atât. Eşti mai tânăr ca noi toţi la un loc. Spune-mi, mai bine, cum de ţi-a venit ideea că Şana e piesa principală din dosarul ăsta?

Dobre îl privi mulţumit. Aici voia să ajungă. Părea în momentul acela modestia personificată şi vorbi din vârful buzelor:

— Cine spune că „mi-a venit ideea”? Am calculat! La mine totul e calcul şi sinteză!

— Încă două, trei „sinteze” din astea şi pot intra şi eu la idee! În orice caz, ne-ai făcut un mare serviciu.

— Poate!... Până la urmă tot aţi fi ajuns la ea. Şi apoi, după câte ştiu, paguba nu ar fi fost prea mare. Microfilmele erau trucate.

— Nu despre microfilmele acestea vorbesc, răspunse Tofan gânditor. Tu ştii în ce încurcătură se aflau băieţii mei, atunci noaptea, în pădure, când au înţeles că tocmai omul aşteptat atâta vreme dispăruse cu microfilmele? Şana a organizat totul magistral. Fiind convinsă că Paraschivescu e pierdut, îl loveşte şi are astfel timpul necesar să dispară din pădure. Pentru mine Şana a fost o surpriză.

— Şi pentru mine, oftă Dobre uşurat. Am şovăit până în ultima clipă. Abia când i-am găsit pistolul în buzunar mi-am dat seama că nu greşesc. Vezi tu, Tofane, fiecare crimă de genul

acesta trebuie să aibă un motiv precis, puternic. Ori, în tot cursul anchetei eu nu întâlnisem motivul crimei. Am bănuit atunci că el a fost furnizat de ultima discuţie pe care dentistul a purtat-o în noaptea aceea. Era singura soluţie logică. Ultimul care venise, îi cere să-şi reia colaborarea, el refuză, aşa cum a făcut-o de mai multe ori şi atunci, pentru siguranţa reţelei de spionaj, îi strecoară în pahar pastila de otravă.

— Ce spui tu e logic. Până aici m-am gândit şi eu la fel. Culmea e că Paraschivescu nu avea cum să se apere de această acuzaţie.

— Poate că nu avea, admise Dobre. Şi totuşi l-a salvat greşeala pe care a făcut-o în a doua seară, când a venit să ia din casă formele pentru turnarea monedelor de ipsos. A lovit subofiţerul şi în timpul acesta a pătruns în casă şi Iaba. Venise beat, să-i joace o scenă de gelozie dentistului. A găsit uşile deschise, a intrat în camera bătrânei, a văzut pe măsuţă medalionul şi cerceii, pe care i-a luat, aşa, ca să aibă şi el un câştig şi când a revenit pe hol, l-a observat pe subofiţer. Singura lui dorinţă a fost atunci să fugă. Îl credea mort! În aceste condiţii, mi-am dat seama că adevăratul criminal îl trimisese acolo pe Paraschivescu numai pentru a avea el un alibi foarte puternic. Şi, pentru noaptea crimei, aceste alibiuri le aveau Miltiade, Pană şi Şana.

— Te referi doar la cei ce intrau în atenţia noastră, încă de la primele cercetări.

— Normal. În aceste condiţii mi-am făcut următorul calcul. Pană şi Miltiade vin la şapte seara să se convingă că dentistul e acasă şi nu are intenţia să plece. Discută banalităţi, ciocnesc câteva pahare cu vin şi o oră mai târziu „ridică ancora”. La opt şi ceva trece Gruia să-l vadă pe dentist. Bea şi el un pahar cu vin şi pleacă. În jurul orelor zece vine Şana. Refuză să rămână în noaptea aceea acolo, îl determină să mai bea ca să n-o poată

conduce cu maşina acasă, strânge cu grijă toate paharele, ca noi să putem *citi* amprentele de pe ele şi pleacă cu câteva minute înaintea venirii lui Paraschivescu. Totul a fost gândit cu precizie matematică, în afară de două amănunte.

— Poftim?

— De ce te miră? Două amănunte. Primul a fost faptul că nimeni dintre ei nu ştia, nu bănuia ce valoare vor avea pentru noi cele două bisturie ascunse sub masă! Asta însemna că dentistul primea şi vizitatori de care se temea! Cum e şi normal, Paraschivescu făcea parte din această categorie. În aceste condiţii, oricât de ameţit ar fi fost Mihăilescu, în situaţia lui de hăituit, nu l-ar fi lăsat nesupravegheat pe inginer, astfel încât acesta să aibă posibilitatea să strecoare pastila de otravă în pahar.

— Asta ar fi unul. Şi, al doilea?

— Accidentul, spuse Dobre zâmbind. Accidentul lui Miltiade îi scoate din rândul bănuiţilor pe toţi trei. În momentul în care am stabilit că el a fost „lucrat" cu Fordul lui Paraschivescu, singura care mai rămânea în joc era Şana. Dar lucrul acesta trebuia dovedit. Şana îşi petrecuse noaptea cu Iaba. Un alibi greu de spulberat. M-a salvat însă o idee. Mi-am dat seama că de data aceasta aveam în faţa mea o crimă diferită de ceea ce întâlnisem până acum. Fusese făcută înainte ca victima să furnizeze cauza. Indiferent de răspunsul pe care i l-ar fi dat lui Paraschivescu, dentistul trebuia să moară. Ăsta a fost motivul pentru care Şana a folosit o otravă cu acţiune lentă. Şi, când am ştiut asta, mi-am dat seama că între Paraschivescu şi Şana există o legătură. Îţi spuneam că am şovăit multă vreme. Nu o credeam pe Şana capabilă de astfel de subtilităţi. Abia când am vizitat-o acasă, am observat că femeia din faţa mea nu are nimic comun cu fetişcana frivolă pe care o întâlnisem pe sălile policlinicii dentare. Apoi...

Tofan rămase gânditor. Îşi mângâie îndelung obrazul şi vorbi:

— Trebuia să mă anunţi şi pe mine. Chiar în seara aceea când te-ai dus s-o arestezi. Nu uita că Şana avea la ea un pistolet pe care ştia să-l folosească.

Dobre ridică nepăsător din umeri.

— Riscăm în fiecare zi şi am ştiut lucrul acesta din ziua în care am hotărât amândoi să plecăm la şcoala de ofiţeri. Acum, fă-mi şi tu mie o favoare şi spune-mi: cine e această domnişoară Şana Diamantopol? Dacă poţi, dacă nu, amânăm discuţia noastră pe altă dată!

— Pentru asta ai venit la mine?

Dobre îşi plecă ochii stânjenit:

— În tot ce a făcut ea e prea multă experienţă ca să nu-mi trezească interesul!

Cu gesturi leneşe, Tofan îşi aprinse o ţigară.

— Mi-i teamă că o să te dezamăgesc, Dobre. Nu ea a gândit acţiunea. A pus doar în aplicare o schemă. Atât. În câteva cuvinte toată povestea asta se prezintă astfel. Cu aproape şapte ani în urmă, pe vremea când marele combinat se afla în perioada achiziţiilor masive de utilaje, o agenţie de spionai economic din occident a hotărât să-şi creeze aici o reţea. Primul a fost racolat inginerul Paraschivescu. Pe atunci răspundea direct de contractele economice cu marile firme producătoare de utilaje siderurgice. A fost vorba de un şantaj simplu. Tatăl lui fusese un înfocat legionar, care, în timpul războiului, colaborase cu serviciile de spionaj fasciste. Paraschivescu a avut grijă să ascundă acest „amănunt biografic". Şi-a schimbat numele, şi-a alcătuit o altă copilărie, o altă adolescenţă. Veşti despre adevăratul său tată, fugit în occident în 1945, nu a aflat decât în momentul racolării. Pus să aleagă între demascare şi colaborare, a colaborat vânzând acestei agenţii multe secrete economice. Rolul de „cutie poştală" l-a jucat dentistul Teodor Palade, care a

trăit aici sub falsa identitate a dentistului Adrian Mihăilescu. Despre el nu-ţi mai vorbesc, fiindcă cunoşti destule. Tot ce-ţi pot spune e că în anii aceştia omul a suferit îngrozitor. În momentul în care şi-a dat seama că nu-şi mai poate reface familia, principalul motiv pentru care a admis să se întoarcă în ţară în condiţiile pe care le cunoşti a refuzat să mai transmită datele primite de la Paraschivescu. Toate presiunile făcute asupra lui au rămas fără rezultat. S-a mers până acolo încât, din ordinul lui Şana, Paraschivescu a luat legătura şi cu soţia lui, dându-se drept ofiţer de securitate.

Totul a fost în zadar. Omul acesta hotărâse să trăiască singur cu marea lui durere, conştient că trebuie să plătească uşurinţa cu care a părăsit ţara, lăsându-se încântat de „mirajul occidentului".

— În sfârşit, se căzni Dobre să zâmbească.

— Lasă, Papá, că şi tu m-ai fiert destul cu... „sintezele" tale. Ajungem la rezidentul reţelei, Şana.

— E un fel de inovaţie în materie de spionaj economic, observă Dobre maliţios.

— Ca rezident, da! În orice caz, dacă nu o inovaţie, o soluţie fericită pentru ei. E greu să faci legătura între problemele de import ale marelui combinat şi o asistentă medicală. Deşi, în alegerea asta, există şi o doză de întâmplare.

— Crezi?

— Sunt convins! Şi iată pe ce mă bazez. Cu vreo şase ani în urmă, pe vremea când Şana abia absolvise Şcoala tehnică sanitară din Bucureşti şi colinda barurile de noapte, a cunoscut un cetăţean străin, Karl Volner, pentru care a făcut o pasiune fulgerătoare. Pe atunci, domnul Volner avea cam treizeci şi şase de ani, era un bărbat prezentabil, deosebit de manierat, trecut prin ciurul vieţii; aşa că nu i-a fost greu să declanşeze şi să întreţină iubirea fetei. Au hotărât chiar să se căsătorească şi într-o

seară, se aflau pe litoral, i-a mărturisit că el este sărac lipit pământului şi că banii pe care i-au cheltuit împreună în zilele acelea, erau de fapt ai unei agenţii de spionaj economic, cu ajutorul cărora trebuia să convingă pe cineva ca să *colaboreze*, adică să îndeplinească câteva sarcini deosebit de simple şi absolut lipsite de risc. Era vorba de transmis prin telefon, din când în când, unele instrucţiuni primite de la centru. Ar fi fost în interesul marii lor iubiri ca ea să facă treaba aceasta. Şana admite fără să se gândească prea mult. Trei luni mai târziu, îşi cere transferul din Bucureşti în oraşul nostru şi luând legătura cu Paraschivescu îi transmite acestuia parola cu ajutorul căreia se putea apropia de falsul Mihăilescu. În felul acesta reţeaua e constituită şi îşi îndeplineşte cu succes prima ei misiune: aceea de a trece neobservată pentru noi timp de un an şi ceva. Încep însă primele contracte şi Paraschivescu furnizează date despre necesarul de import privind instalaţiile electrice şi electronice, apoi despre utilajul liniilor de laminare la rece, despre maşinile de tăiat. Şana este înspăimântată. Îşi dă seama că jocul pe care-l face nu este chiar atât de nevinovat. Îl caută pe Karl şi acesta revine, mai îndrăgostit ca oricând şi mai sigur de perspectiva căsătoriei lor. Îi spune că în contul lor din străinătate s-a depus o sumă de bani destul de mare şi că, dacă ea va mai accepta să lucreze încă un an, vor fi destui pentru a petrece toată viaţa împreună, fără griji. În toamna aceluiaşi an Şana face o excursie în Vest, ca invitată a unei rude îndepărtate. Se „aranjează" un accident de circulaţie, este internată într-o clinică particulară, dar de fapt, timp de o lună, ea urmează o şcoală de spionaj, unde e pregătită în amănunt pentru viitoarele misiuni. Între timp, falsul Mihăilescu, descoperă o metodă simplă şi sigură de transmitere a datelor peste graniţă; microfilmele erau ascunse în mulajele unor monede de ipsos, pe care Miltiade le trimitea la diverşi

colecţionari pentru schimb. Totul funcţionează perfect, agenţia e foarte mulţumită de această reţea, până când Palade constată că tot sacrificiul său a fost zadarnic: soţia sa nu mai admite să se despartă de actualul soţ şi să se recăsătorească cu el. Atunci, refuză să mai colaboreze. În aceste condiţii, Şana cere noi instrucţiuni şi primeşte această schemă pe care a pus-o în aplicare. Urma ca peste puţin timp Şana şi Paraschivescu să plece din ţară şi să rămână în Vest. Asta e tot!

Dobre rămase tăcut o bună bucată de vreme, într-un târziu întrebă stins:

— Tofane, lucrăm de mulţi ani împreună şi am văzut destule. Mă gândesc la Şana, la Paraschivescu şi la alţii ca ei. Cu cât calm şi-au trădat ţara, cu cât calm au hotărât moartea unor oameni!...

Tofan se ridică din fotoliu şi porni să străbată camera şchiopătând uşor.

— Mi-au trebuit mulţi ani ca să-mi dau seama de un lucru elementar. Omul nu este făcut să ucidă. Firea lui rezistă cu greu unor încercări de mare tensiune, în cursul cărora trebuie să omoare ori să fie omorât. Sunt însă nişte condiţii excepţionale care scot la iveală calităţi ori defecte ieşite din comun. Paraschivescu a avut nevoie de bani ca să-şi poată ţine lângă el soţia mult mai tânără. Putea să-i câştige muncind mai mult, studiind, propunând proiecte de invenţii, dar i s-a părut mai lesne să-i dobândească astfel. Şana, a fost minţită în prima ei dragoste şi atunci a hotărât să se răzbune. A vrut să-l domine pe Karl, să-l tiranizeze, să facă în aşa fel încât situaţia lui în cadrul agenţiei să depindă numai de ea. Apoi a început să-i placă faptul că avea drept de viaţă şi de moarte asupra unor oameni. E îngrozitor că se petrec astfel de lucruri, dar se mai petrec încă!... Odată pornit pe drumul acesta e greu să te mai opreşti!... Cred că Palade a intenţionat, mai ales în ultima vreme, să vină la noi şi să

spună tot ce ştie. Dacă el, sau soţia lui ar fi făcut lucrul acesta, noi puteam interveni la timp şi lucrurile nu ar fi ajuns aici. O viaţă pierdută şi atâta suferinţă!

În liniştea camerei se auzeau deosebit de puternic bătăile rare ale ceasului. Tofan se aşează la birou şi luă în mână fotografia falsului dentist Mihăilescu. Îi privi ochii încercănaţi, plini de o nemăsurată tristeţe. Erau ochii unui om care a dus permanent cu el o taină apăsătoare şi care a plătit scump greşeala sa. Poate că el îşi cunoştea sfârşitul. Poate că îl aştepta... Poate că nu a vrut să-l amâne... Poate...

Galaţi – 1974

Versiune eBook: v1.0 hy_15/04/2011